

การศึกษาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษา
ที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2

ไพโรจน์ วัฒนวงศ์สุโข

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

2550

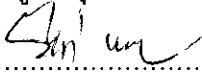
**A STUDY OF PERFORMANCE SCHOOL ACADEMIC MANAGEMENT
OF THE OFFICE OF SUKHOTHAI EDUCATION AREA 2**

Paired Vattanavongsukho

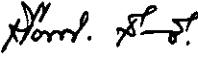
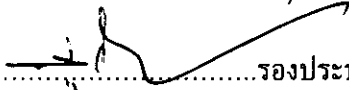
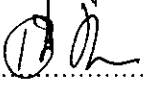
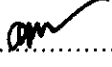

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Field in Educational Administration
Pibulsongkram Rajabhat University
2007**

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การศึกษาดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสุโขทัย เขต 2
ชื่อนักศึกษา	นายไพโรจน์ วัฒนวงศ์สุขโข
สาขา	การบริหารการศึกษา
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์สุรชัย ขวัญเมือง
กรรมการ	ดร.เอี่ยมพร หลินเจริญ

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

.....ประธานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
(ดร.สว่าง ภูพัฒน์วิบูลย์)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ 2550

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดือนใจ เกียวซี)

.....รองประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุรชัย ขวัญเมือง)

.....กรรมการ
(ดร.เอี่ยมพร หลินเจริญ)

.....กรรมการสถิติ/วิจัย
(ดร.สุขแก้ว คำสอน)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.เกรียงศักดิ์ สุวรรณวัจน์)

.....กรรมการและเลขานุการ
(ดร.ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์)

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Title **A STUDY OF THE PERFORMANCE OF SCHOOL ACADEMIC
MANAGEMENT OF THE OFFICE OF SUKHOTHAI EDUCATION AREA 2**

Author **Paired Vattanavongsukho**

Advisors **Associate Professor Surachai Kwanmuang
Dr. Aumporn Lincharoen**

The purposes of the research were to study the conditions and problems of the school management concerning school curriculum, learning process, learning materials and technology, learning resource management, evaluation and learning outcomes, and compare those according to each subject sorted by work positions and school sizes. The 405 subjects for the study were principals, teachers and academic staff from various schools. The tool used for collecting data was a questionnaire with 5 rating scales. And the data were analyzed by mean, standard derivation and F-test.

The results revealed that the condition as a whole was at a high level with learning resources management at the highest level, then learning processes, and evaluation and learning outcomes, respectively. The problems of school academic management was at a low level. Evaluation and learning outcomes problems were a little higher than learning resource management. And the least was about school curriculum.

The comparison of academic management analyzed by opinions and school sizes as a whole about curriculum, evaluation and learning showed that there was a significant difference at .05.

The comparison of the problems concerning administration of school about learning process and resource management indicated that, as a whole, there was a significant difference at .05.

Also, there was no difference among the opinions of the subjects of different school sizes about the academic administration problems as a whole and in each area.

Department **Master of Education**

Field of Study **Educational Administration**

Academic year **2007**

Student's Signature.....

Advisor's Signature.....

Co-Advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาเป็นอย่างดียิ่ง จากรองศาสตราจารย์สุรชัย ขวัญเมือง ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.เอี่ยมพร หลินเจริญ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการปรับปรุงแก้ไขจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ดร.สุขแก้ว คำสอน ดร.อดุลย์ วังศรีคุณ ดร.ดุษฎี สีตลวารงค์ นายประสิทธิ์ บุญส่ง นายถวิล หิรัญศรี ผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดือนใจ เกียวซี ดร.ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ ดร.เกรียงศักดิ์ สุวรรณวิจน์ ที่กรุณาให้เกียรติเป็นกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ในโรงเรียนที่จัดการศึกษาภาคบังคับสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่คอยให้การสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้เป็นอย่างดี คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นกตเวทิตา แต่บิดามารดา ครูอาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกท่าน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องที่ให้การสนับสนุนแก่ผู้วิจัยด้วยดี ตลอดจนและขอโน้มการวะแต่ผู้เขียนตำราวิชาการที่ได้ศึกษาค้นคว้าและใช้อ้างอิงทุกท่าน

ไพโรจน์ วัฒนวงศ์สุข

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพประกอบ.....	ด
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความหมายของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล.....	7
บทบาทอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย.....	9
อำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลตามหลักกฎหมาย มหาชน.....	9
อำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลและผู้อำนวยการ สถานศึกษาตามกฎหมายการศึกษาวิชาการ.....	9
อำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลตามรัฐธรรมนูญและ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง.....	10
อำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลตามที่มีบังคับบัญชา มอบหมายให้ปฏิบัติราชการแทน.....	14
เปรียบเทียบสถานศึกษาที่ไม่เป็นนิติบุคคลและที่เป็นนิติบุคคล.....	18

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แนวทางการบริหารงานด้านวิชาการ.....	19
ด้านหลักสูตรสถานศึกษา.....	20
ด้านกระบวนการเรียนรู้.....	25
ด้านสื่อ เทคโนโลยี แหล่งการเรียนรู้.....	31
ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้.....	39
ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน.....	40
การบริหารงานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2.....	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	46
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	47
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	47
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	52
ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ที่เป็นนิติบุคคล.....	53
ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ที่เป็นนิติบุคคล.....	58
ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล.....	62
ตอนที่ 5 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล.....	91

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	109
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	109
วิธีดำเนินการวิจัย.....	109
สรุปผล.....	110
อภิปรายผล.....	120
ข้อเสนอแนะ.....	125
 บรรณานุกรม.....	 127
 ภาคผนวก	 131
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	132
ภาคผนวก ข ค่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม.....	134
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	136
ภาคผนวก ง แบบสอบถามการวิจัย.....	139
ภาคผนวก จ หนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม.....	149
 ประวัติผู้วิจัย.....	 153

สารบัญญัตินี้

ตาราง	หน้า
1	เปรียบเทียบสถานศึกษาของรัฐที่ไม่เป็นนิติบุคคลและเป็นนิติบุคคล..... 18
2	จำแนกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอที่ตั้งและขนาดสถานศึกษา 48
3	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามข้อมูลส่วนตัว..... 52
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุโขทัย เขต 2 ในภาพรวมและรายด้าน..... 53
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุโขทัย เขต 2 จำแนกตามรายด้านและรายข้อ..... 54
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงานการบริหาร งานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุโขทัย เขต 2 ในภาพรวม..... 58
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงานการบริหาร งานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุโขทัย เขต 2 จำแนกตามรายด้านและรายข้อ..... 59
8	การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่ เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวม..... 62
9	ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในภาพรวม เป็นรายคู่ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe's Method)..... 63
10	ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านหลักสูตรสถานศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe's Method)..... 63
11	ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการ เรียน เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)..... 64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งด้านหลักสูตรสถานศึกษา.....	64
13 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อควรทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามที่กำหนด เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method).....	67
14 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษากำหนดโครงสร้างของหลักสูตรและเวลาเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method).....	67
15 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งด้านกระบวนการเรียนรู้.....	68
16 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา.....	69
17 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษาจัดทำงบประมาณมุ่งเน้นผลงานเสนอต่อฝ่ายบริหารและ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method).....	70
18 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งด้านการจัดแหล่งเรียนรู้.....	71
19 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน.....	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
20 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษาจัดทำระเบียบวัดผลและ ประเมินการเทียบโอนรายกลุ่มสาระการเรียนรู้และการออกหลักฐานทางวิชาการ เพื่อใช้วัดและประเมินผลของสถานศึกษา และการเทียบโอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method).....	73
21 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษามีการจัดทำเอกสารวัดผล และ ประเมินผลของสถานศึกษา เช่น เอกสาร บันทึกผลการเรียน เอกสาร รายงาน ผลการเรียนต่อผู้ปกครอง แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนหลักฐานการเทียบโอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้นเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)...	74
22 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษามีการสอนซ่อมเสริมทุกหน่วย การเรียนรู้ที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method).....	74
23 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่ เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาด สถานศึกษา ในภาพรวม.....	75
24 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในภาพรวม เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method).....	76
25 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านหลักสูตรสถานศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe's Method).....	76
26 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี เป็นรายคู่ด้วย วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method).....	77
27 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการ เรียน เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method).....	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
28 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านหลักสูตรสถานศึกษา.....	78
29 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษาจัดทำธรรมนูญสถานศึกษา เพื่อกำหนดทิศทางในการบริหารหลักสูตร เป็นรายคู่ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe's Method).....	80
30 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษามีการจัดทำแผนงานวิชาการของสถานศึกษาทั้งระยะสั้นและระยะยาว เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method).....	80
31 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามกรอบที่แกนกลางกำหนด เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method).....	81
32 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษากำหนดโครงสร้างของหลักสูตรและเวลาเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษาเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method).....	81
33 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้.....	82
34 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อครูจัดทำแผนการสอนเพื่อใช้สอนครบถ้วนทุกหน่วยที่สอน เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method).....	83
35 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา.....	83

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
36 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษาจัดทำงบประมาณมุ่งเน้นผลงานเสนอต่อฝ่ายบริหารและ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method).....	84
37 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกขนาดสถานศึกษา ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้.....	85
38 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ในสถานศึกษาเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method).....	86
39 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน.....	87
40 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษาจัดทำระเบียบวัดผลและประเมินการเทียบโอนรายกลุ่มสาระการเรียนรู้และการออกหลักฐานทางวิชาการเพื่อใช้วัดและประเมินผลของสถานศึกษา และการเทียบโอนกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method).....	89
41 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษามีการจัดทำเอกสารวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา เช่น เอกสาร บันทึกผลการเรียน เอกสาร รายงานผลการเรียนต่อผู้ปกครอง แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้หลักฐานการเทียบโอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)...	89
42 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษามีการสอนซ่อมเสริมทุกหน่วยการเรียนรู้ที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method).....	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
43 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผล การ สอบได้ – ตก ของนักเรียนและอนุมัติการจบหลักสูตรเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Method).....	90
44 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่ เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวม.....	91
45 ผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในภาพรวม เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Method).....	92
46 ผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านกระบวนการเรียนรู้ เป็นรายคู่ด้วยวิธีของ เซฟเฟ (Scheffe's Method).....	92
47 ผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านการจัดการเรียนรู้ เป็นรายคู่ด้วยวิธีของ เซฟเฟ (Scheffe's Method).....	93
48 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่ เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ด้านหลักสูตรสถานศึกษา.....	93
49 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่ เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ด้านกระบวนการเรียนรู้.....	94
50 ผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ การเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Method).....	95
51 ผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการ เรียนรู้ เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Method).....	95

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
52	การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา.....	96
53	ผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อมีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษาเพื่อใช้ในโรงเรียน เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Method).....	97
54	การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งด้านการจัดแหล่งเรียนรู้.....	97
55	ผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อมีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นอกสถานศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Method).....	98
56	ผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อทำการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Method).....	98
57	ผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อทำการประสานความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Method).....	99
58	การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน.....	99
59	การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวม.....	100
60	การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านหลักสูตรสถานศึกษา.....	101
61	การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้.....	102

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
62 ผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อการนำข้อมูลในการศึกษาเด็กเป็น รายบุคคลไปใช้ในการส่งเสริมและแก้ไขปัญหา เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Method).....	104
63 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่ เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาด สถานศึกษา ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา.....	105
64 ผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในมีการพัฒนาสื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษาเพื่อ ใช้ในโรงเรียนเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Method).....	106
65 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่ เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกขนาด สถานศึกษา ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้.....	107
66 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่ เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาด สถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน.....	108

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	46

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยเผชิญกับกระแสโลกาภิวัตน์จึงมีผลต่อสภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และการศึกษาที่จะต้องปรับตัวเพื่อให้สามารถแข่งขันกับนานาชาติของประเทศได้ จึงต้องการบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่เพียงพอ เหมาะสมกับความก้าวหน้าของ เทคโนโลยี โดยเฉพาะ เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งทำให้คนไทยรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้กว้างขวาง ทันเหตุการณ์ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบการจัดการ การศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ประกอบกับสภาพปัญหาการจัดการศึกษาของไทย ประสบภาวะวิกฤต จากข้อมูลในปี พ.ศ. 2546 - 2547 มีนักเรียนทั้งหมดทั่วประเทศรวมทั้งสิ้นประมาณ 17 ล้านคน สถานศึกษารวมประมาณ 40,000 แห่ง ครูประจำการประมาณ 600,000 คน ดังนั้น จึงเป็นสิ่งที่ เป็นไปได้ยากมากที่จะบริหารจากส่วนกลางได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลจึงจำเป็นต้อง มีการปฏิรูประบบการบริหารจัดการการศึกษา ให้มีการกระจายอำนาจไปยัง สถานศึกษาซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังระบุไว้ในมาตรา 39 ตามสาระสำคัญดังนี้ ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 20) ตามเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 39 ต้องการกระจายอำนาจให้แก่สถานศึกษา เพราะที่ผ่านมามีปัญหาการรวมอำนาจ สู่ส่วนกลาง การดำเนินการทุกอย่างต้องรายงานและขออนุมัติขึ้นมาที่กรมหรือสำนักงาน โดยผ่านสายการบัญชาที่ยาว เส้นทางเดินของงานระหว่างสถานศึกษากับกรมมีถึง 7 ลำดับชั้น และที่สำคัญผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ ทำหน้าที่เป็นเพียงตัวแทนของ ส่วนกลาง เป็นผู้ประสานงานมากกว่าจะเป็นผู้บริหาร (รุ่ง แก้วแดง, 2546 : 245 - 246)

งานวิชาการเป็นงานหลัก ถือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาในการบริหารจัดการ ตามเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสีย ทุกฝ่าย และเมื่อสถานศึกษาได้รับการประกาศให้เป็นนิติบุคคล ตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการบริหารจัดการและขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ของสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 ความเป็นเอกภาพในการพัฒนางานด้านวิชาการมากกว่าเดิมที่ไม่เป็นนิติบุคคล ทั้งนี้เพราะ

สถานศึกษาสามารถพัฒนางานวิชาการตามสภาพและความเป็นจริงโดยไม่ต้องไปผูกพันกับหน่วยงานส่วนกลาง จึงเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารงานวิชาการและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน และท้องถิ่น

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้เร่งดำเนินการปรับปรุงกระบวนการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งว่า เจตนากิจการบริหารจัดการของสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชนและเป็นสถานศึกษาของรัฐ จึงต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า “ธรรมาภิบาล” มาบูรณาการในการบริหารและจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาในฐานะเป็นนิติบุคคลด้วย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 215 แห่งที่เป็นนิติบุคคล โดยยึดตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ในการมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้ถือปฏิบัติและจำเป็นอย่างยิ่งของการดำเนินกิจการบริหารงานวิชาการงบประมาณ งานบุคคล และบริหารงานทั่วไปให้มีประสิทธิภาพ โดยนำวิสัยทัศน์และนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล มีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลว่ามีสภาพและปัญหาการดำเนินงานมากน้อยเพียงใด เพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนางานวิชาการด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีด้านการจัดแหล่งเรียนรู้และด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและบังเกิดประสิทธิผลต่อการศึกษาอย่างแท้จริง ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะการปฏิรูปการเรียนรู้ 5 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านกระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 4) ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ 5) ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การที่ผู้วิจัยกำหนดกรอบในการศึกษาเพียง 5 ด้านเพราะต้องการศึกษาแบบเจาะลึกในประเด็นการเรียนรู้ที่ได้มีการประกาศให้สถานศึกษานำไปสู่การปฏิบัติและสถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการจึงเป็นแรงบันดาลใจให้ศึกษาสภาพและปัญหาเฉพาะด้านของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในฐานะที่เป็นนิติบุคคลว่ามีความอิสระในการบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการมากน้อยเพียงใดและมีปัญหาอะไรที่ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการตามแนวการปฏิรูปการเรียนรู้จึงไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ตลอดจนเพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนและพัฒนาการศึกษาต่อไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้และด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต 2

2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาในการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 207 คน และข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ครูวิชาการและครูผู้สอน จำนวน 2,544 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต 2 ปีการศึกษา 2548 รวมทั้งสิ้น 2,751 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 135 คน ครูวิชาการ จำนวน 135 คน และครูผู้สอน จำนวน 135 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต 2 ปีการศึกษา 2548 รวมทั้งสิ้น 405 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 สภาพและปัญหาในการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต 2 ในด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

2.2 สภาพและปัญหาในการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต 2

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 ตำแหน่ง จำแนกเป็น

3.1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

3.1.1.2 ครูวิชาการ

3.1.1.3 ครูผู้สอน

3.1.2 ขนาดของสถานศึกษา จำแนกเป็น

3.1.2.1 ขนาดเล็ก

3.1.2.2 ขนาดกลาง

3.1.2.3 ขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพและปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ครอบคลุมการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

3.2.1 ด้านหลักสูตรสถานศึกษา

3.2.2 ด้านกระบวนการเรียนรู้

3.2.3 ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

3.2.4 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้

3.2.5 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลแตกต่างกัน

2. บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลแตกต่างกัน

3. บุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาครูวิชาการและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล แตกต่างกัน

4. บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลแตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ที่กฎหมายยอมรับให้สามารถกระทำการต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองในขอบเขตวัตถุประสงค์ มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และกฎหมายอื่น ซึ่งกำหนดสิทธิและหน้าที่ของสถานศึกษาไว้เป็นการเฉพาะปีการศึกษา 2548 จำนวน 215 แห่ง

2. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง แนวทางหรือกระบวนการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ซึ่งในที่นี้หมายถึง ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย

2.1 ด้านหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยบูรณาการเนื้อหาสาระ ทั้งในกลุ่มสาระสนเทศการเรียนรู้และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

2.2 ด้านกระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริงและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

2.3 ด้านสื่อวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนาและการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงานและสถาบันอื่น

2.4 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การจัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้และประสานความร่วมมือสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่น

2.5 ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง สถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และผลการเรียน โดยเน้นตามสภาพจริงจากกระบวนการ การปฏิบัติและผลงาน

3. บุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ผู้บริหารในสถานศึกษา ครูวิชาการและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ปีการศึกษา 2548

4. ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง ขนาดสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลแบ่งตามปริมาณนักเรียนตามหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ คือ

4.1 ขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีปริมาณนักเรียนจำนวน ตั้งแต่ 301 คน ถึง 1,500 คน

4.2 ขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีปริมาณนักเรียนจำนวนตั้งแต่ 121 คน ถึง 300 คน

4.3 ขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีปริมาณนักเรียนจำนวนไม่เกิน 120 คน

5. ครูวิชาการ หมายถึง ครูที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ปีการศึกษา 2548

6. สภาพการดำเนินงาน หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการในด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ และด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2

7. ปัญหาการดำเนินงาน หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานวิชาการ ในด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ และด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการและครูผู้สอนทราบข้อมูลสภาพและปัญหาในการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 เพื่อนำไปพัฒนาและแก้ไขงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ

2. ทำให้ได้ข้อมูลการดำเนินงานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลให้หน่วยงานทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้วางแผนพัฒนาและปรับปรุงงานวิชาการให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และความต้องการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลแต่ละแห่งได้อย่างมีคุณภาพและเกิดประสิทธิผลต่อการจัดเรียนรู้ให้นักเรียนและเปรียบเทียบการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล

3. สามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลของหน่วยงานทางการศึกษาอื่น ๆ เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการศึกษาด้านอื่นที่นอกเหนือไปจากการบริหารด้านงานวิชาการ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ปีการศึกษา 2548 เพื่อให้การวิจัยดำเนินการไปตามจุดมุ่งหมาย ผู้วิจัยจึงลำดับการนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ไว้ดังนี้ เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล
2. บทบาทอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย
 - 2.1 อำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลตามหลักกฎหมายมหาชน
 - 2.2 อำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลและผู้อำนวยการสถานศึกษาตามกฎหมายการศึกษา
 - 2.3 อำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
 - 2.4 อำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายให้ปฏิบัติราชการแทน
3. การเปรียบเทียบสถานศึกษาที่ไม่เป็นนิติบุคคลและที่เป็นนิติบุคคล
4. แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล
 - 4.1 ด้านหลักสูตรสถานศึกษา
 - 4.2 ด้านกระบวนการเรียนรู้
 - 4.3 ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
 - 4.4 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้
 - 4.5 ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
5. การบริหารงานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล

นิติบุคคลเป็นบุคคลที่กฎหมายสมมุติขึ้นเพื่อให้มีสิทธิ หน้าที่ และสามารถทำกิจการอันเป็นการก่อนิติสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้ภายในขอบวัตถุประสงค์ที่กำหนด มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลหลายท่าน ดังนี้

วิจิตร ศรีสอาน (2546 : 14) ให้ความหมายของคำว่านิติบุคคล หมายถึง “องค์กรหรือคณะบุคคล ซึ่งกฎหมายสมมติให้เป็นบุคคลเพื่อให้มีสิทธิและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย”

สุรพล นิติไกรพจน์ (2547 : 14) กล่าวถึงนิติบุคคลว่า เป็นเรื่อง “สมมติ” ที่กฎหมายกำหนดให้เป็นและการมีฐานะเป็นนิติบุคคลสามารถทำนิติกรรมได้

กล่าวโดยสรุปความหมายของนิติบุคคล คือ องค์กรหรือบุคคลที่ได้รับสิทธิหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้แบ่งการเป็นนิติบุคคลออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. นิติบุคคลในกฎหมายเอกชน หมายถึง นิติบุคคลที่เกิดขึ้นตามบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อกลุ่มบุคคลธรรมดาารวมกันทำกิจกรรมอันใดอันหนึ่ง และเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมนั้นได้ นิติบุคคลจำเป็นที่จะต้องมีการพินัยและสามารถทำนิติกรรมต่าง ๆ ได้ นิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงเป็นนิติบุคคลที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของเอกชนและไม่มีการใช้อำนาจมหาชน

2. นิติบุคคลตามกฎหมายมหาชน หมายถึง นิติบุคคลที่เกิดขึ้นตามกฎหมายมหาชน กล่าวคือ มีพระราชบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรองที่อาศัยอำนาจจากพระราชบัญญัติกำหนดให้จัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะ

สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลจึง หมายถึง โรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาที่กฎหมายยอมรั้งให้สามารถกระทำการกิจกรรมต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองภายในขอบเขตวัตถุประสงค์ มีสิทธิและหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกฎหมายอื่นซึ่งกำหนดสิทธิและหน้าที่ของสถานศึกษาไว้เป็นการเฉพาะ สถานศึกษาเริ่มเป็นนิติบุคคลเมื่อมาตรา 35 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มีผลบังคับใช้และโรงเรียนต้องเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายทันที กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารจัดการและขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 รุ่ง แก้วแดง (2546 : 22 – 25) สรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษา คือ สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์ของสถานศึกษาเปรียบเสมือนนิติบุคคลหรือองค์กรที่ถูกต้องตามกฎหมายทุกประการ มีบทบาทและสิทธิในการจัดการศึกษาอิสระภายใต้กรอบของกฎหมายทางการศึกษากำหนด

2. บทบาทอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย

บทบาทอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มีเจตนารมณ์กำหนดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลก็เพื่อให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระ คล่องตัว สามารถบริหารและจัดการศึกษาในสถานศึกษาได้สะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ จัดการศึกษา เป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และ คุณธรรม และวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้นสถานศึกษาจะดำเนินการต่าง ๆ ได้ต้องอยู่ในกรอบของอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมายโดยเฉพาะกฎหมาย ดังนี้

2.1 อำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลตามหลักกฎหมายมหาชน หมายถึง สถานศึกษาที่เกิดขึ้นตามกฎหมายมหาชน กล่าวคือ มีพระราชบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรองที่อาศัยอำนาจจากพระราชบัญญัติกำหนดให้ตั้งสถานศึกษา ตามมาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ความว่า “ให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นนิติบุคคลและอาจจัดเป็นส่วนราชการหรือหน่วยงานในกำกับของรัฐ ยกเว้นสถานศึกษาเฉพาะทางมาตรา 21 ให้สถานศึกษาดังกล่าวดำเนินกิจการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหาร และการจัดการที่เป็นของตนเอง มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสถานศึกษาตามกฎหมาย ว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้น” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ, 2545 : 21 – 22)

ดังนั้นสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลมีอำนาจหน้าที่ตามหลักกฎหมายมหาชน สถานศึกษา ไม่สามารถบริหารราชการได้อย่างอิสระ เพราะสถานศึกษายังเป็นหน่วยงานที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเป็นราชการบริหารส่วนกลางและมีได้มีฐานะเป็นส่วนราชการตามกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ หรือตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินแต่อย่างใด แต่มีสิทธิหน้าที่เหมือนกับนิติบุคคลอื่น ๆ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

2.2 อำนาจหน้าที่สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลและของผู้อำนวยการสถานศึกษาตามกฎหมายการศึกษาตามการบริหารงานด้านวิชาการ

สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลต้องดำเนินการบริหารงานด้านวิชาการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ใช้อำนาจในการบริหารงานด้านวิชาการแก่สถานศึกษาอย่างมาก โดยกำหนดให้กระทรวงกำหนดเฉพาะหลักสูตรส่วนกลาง และให้สถานศึกษามีอิสระในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้เอง โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตร กำหนดแหล่งเรียนรู้ ออกแบบการวิจัยในชั้นเรียน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน และออกแบบการประเมินของผู้เรียนโดยกำหนดการบริหารงานด้านวิชาการตามกฎหมายการศึกษา

เช่น ให้สถานศึกษาจัดการศึกษาในรูปแบบการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ หรือ การศึกษาดตามอัธยาศัย รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือสามรูปแบบ ให้สถานศึกษาจัดกระบวนการ เรียนรู้ (มาตรา 15 และ 24) ให้สถานศึกษาจัดการศึกษาเป็นพิเศษ สำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง ทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือเด็กซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส หรือเด็กที่มี ความสามารถพิเศษให้ได้รับการศึกษาภาคบังคับด้วยรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม (มาตรา 22)

กล่าวโดยสรุปสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลมีอำนาจในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาได้เอง กำหนดแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ตามสภาพความต้องการ จัดกระบวนการ เรียนได้อย่างอิสระที่เหมาะสมกับผู้เรียนทุกวัย มีการนำสื่อและนวัตกรรมที่ผลิตขึ้นมาใช้ พัฒนาการเรียนการสอนและมีการวัดผลประเมินผลโดยความเที่ยงตรงโปร่งใส สามารถเปิดเผย ข้อมูลได้

2.3 อำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลตามรัฐธรรมนูญและ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลมีอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่ เกี่ยวข้องในการบริหารงาน ดังนี้

2.3.1 อำนาจหน้าที่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 66 บัญญัติ ว่า “นิติบุคคลย่อมมีสิทธิและหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ หรือกฎหมายอื่น ภายในขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่หรือวัตถุประสงค์ ดังได้บัญญัติหรือกำหนดไว้ในกฎหมาย ข้อบังคับหรือตราสารจัดตั้ง” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 19) การพิจารณาอำนาจหน้าที่ของ สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆ ดังนี้

1. สิทธิและหน้าที่ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลโดยทั่วไปตามประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์และประมวลกฎหมายอาญา เช่น สามารถทำนิติกรรมต่าง ๆ ภายใน ขอบวัตถุประสงค์ได้เอง ตัวอย่าง เช่น การซื้อขาย แลกเปลี่ยนทรัพย์สิน และการจัดการรายได้ ของสถานศึกษา อาจเป็นเจ้าของหรือลูกหนี้ และถือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินต่างๆ โดยเฉพาะ ทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศ รวมทั้งเป็นโจทก์และจำเลยในอรรถคดีต่างๆ ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา นอกจากนี้สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลยังต้องรับผิดชอบในทางแพ่ง และรับผิดชอบในทางอาญา ภายใต้บัญญัติแห่งกฎหมายและภายใต้ขอบวัตถุประสงค์ของตนด้วย นอกจากนี้สถานศึกษาที่ เป็นนิติบุคคลยังมีสิทธิ หน้าที่ ข้อจำกัด และต้องผูกพันตามข้อกำหนด ในประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ ดังนี้

1.1 มีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับบุคคลธรรมดา เว้นแต่สิทธิ และหน้าที่ที่จะพึงมีพึงได้ เฉพาะบุคคลธรรมดาเท่านั้น ได้แก่ สิทธิในการหมั้น การสมรส การรับ บุตรบุญธรรม สิทธิและหน้าที่ในครอบครัว เช่น การอุปการะเลี้ยงดู และการให้การศึกษาแก่บุตร ผู้เยาว์ และสิทธิในการทำพินัยกรรม เป็นต้น

3.4 อำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลตามที่มีผู้บังคับบัญชา มอบหมายให้ปฏิบัติราชการแทน

เมื่อพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 บัญญัติให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคล แต่มีได้แก้ไขปรับปรุงกฎหมายอื่น ๆ ให้ผู้บริหาร กระทรวง ทบวง และกรมด้วย จึงเป็นผลให้ผู้บริหารสถานศึกษายังไม่อาจบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีความอิสระคล่องตัว และมีประสิทธิภาพได้อย่างแท้จริงเพราะอำนาจ หน้าที่ในการบริหารจัดการ ในหลายเรื่องยังเป็นอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการในระดับกระทรวง ทบวง และกรมอยู่ หากจะให้สถานศึกษาบริหารจัดการได้เองอย่างอิสระและคล่องตัวในเรื่องใด ก็จำเป็นต้องจัดให้มีการกระจายและมอบอำนาจในเรื่องนั้น ๆ ให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาดังนั้น มาตรา 44 และ มาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 จึงได้บัญญัติเกี่ยวกับการกระจายอำนาจและมอบอำนาจไว้ดังนี้

1. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสภาการศึกษา เลขาธิการ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา และเลขาธิการ คณะกรรมการการอาชีวศึกษา จะต้องกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้าน วิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่ การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง และหากเรื่องใดมีกฎหมาย กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะก็ให้ผู้ดำรงตำแหน่ง ดังกล่าวมอบอำนาจให้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้อำนวยการ สถานศึกษาภายใต้หลักการบริหารงานการศึกษา ดังนี้

1.1 อำนาจหน้าที่ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับงบประมาณและการดำเนินการทางงบประมาณของผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมตลอดถึงหลักการให้สถานศึกษาหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจ ทำนิติกรรมสัญญาในวงเงิน

1.2 หลักเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบ การพัฒนาและดำเนินการ ทางวินัยกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยสัมพันธ์กับแนวทางที่กำหนดใน กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การกระจายอำนาจ และ การมอบอำนาจดังกล่าว จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎกระทรวง

2. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสภาการศึกษา เลขาธิการ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา และเลขาธิการ คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ยังอาจกำหนดหลักเกณฑ์ให้หัวหน้าส่วนราชการในสังกัด มอบ อำนาจในส่วนที่เกี่ยวกับภารกิจที่ตนรับผิดชอบไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้อำนวยการสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงก็ได้

2.3 การปรับปรุงเปลี่ยนแปลง บริการสาธารณะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ทันกับความต้องการของผู้ใช้บริการอยู่เสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและประโยชน์ของประชาชน

3. อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ซึ่งสถานศึกษาจะต้องระมัดระวังมิให้มีการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพในเรื่องดังต่อไปนี้

3.1 การดำเนินการใดๆ ของสถานศึกษาต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ซึ่งประชาชนทุกคนย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และไม่ปฏิบัติขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

นอกจากนี้ บุคคลใดถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ก็สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญขึ้น เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ (มาตรา 26 และมาตรา 28)

3.2 สถานศึกษาจะกระทำการใดๆ อันเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้มิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อกิจการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และการกระทำดังกล่าวจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพมิได้ (มาตรา 29)

3.3 รัฐธรรมนูญได้รับรองเรื่องความเสมอภาคว่าบุคคลทุกคนมีความเสมอภาคกันในทางกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางร่างกายหรือสุขภาพ สถานะภาพของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การอบรมหรือความคิดเห็นทางการเมือง อันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้ (มาตรา 30)

4. บุคคลทุกคนย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการนับถือศาสนา นิกายของศาสนาหรือลัทธินิยมในศาสนาและมีเสรีภาพในการปฏิบัติตามศาสนบัญญัติหรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อของตน เมื่อไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของพลเมืองและไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ในการใช้เสรีภาพดังกล่าว ย่อมได้รับความคุ้มครองมิให้รัฐกระทำการใดๆ อันเป็น การรอนสิทธิเสียประโยชน์อันควรมี ควรได้เพราะเหตุที่นับถือศาสนา นิกายของศาสนา ลัทธินิยมในทางศาสนา หรือปฏิบัติตามศาสนบัญญัติหรือปฏิบัติตามพิธีกรรมตามความเชื่อแตกต่างจากบุคคลอื่น (มาตรา 38)

5. บุคคลทุกคนย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณาและการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น

การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิ เกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัว หรือความเป็นส่วนตัวของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรม อันทิของประชาชน หรือเพื่อป้องกันหรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจ หรือสุขภาพของประชาชน (มาตรา 39)

6. บุคคลทุกคนย่อมมีเสรีภาพในทางวิชาการ รวมทั้งได้รับความคุ้มครองในเรื่องการศึกษา อบรม การเรียนการสอน การวิจัย และการเผยแพร่งานวิจัยตามหลักวิชาการ จากรัฐและหน่วยงานของรัฐ เท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน (มาตรา 42)

7. บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน นอกจากนี้รัฐควรสนับสนุนยังให้ความคุ้มครององค์กรวิชาชีพที่จะจัดการศึกษา ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ ตามที่กฎหมายบัญญัติ (มาตรา 43)

8. เด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัว มีสิทธิได้รับความคุ้มครองโดยรัฐจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม เด็กและเยาวชนซึ่งไม่มีผู้ดูแลมีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาอบรมจากรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ (มาตรา 53)

9. บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพ มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ทั้งนี้ตามกฏหมายบัญญัติ (มาตรา 55)

10. บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชนหรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น ทั้งนี้ตามกฏหมายบัญญัติ (มาตรา 58)

11. บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคลให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามกฏหมายบัญญัติ (มาตรา 62)

นอกจากจะต้องระมัดระวังมิให้มีการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าวแล้ว สถานศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยราชการย่อมต้องปฏิบัติตามกฏหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของราชการ ซึ่งการปฏิบัติ หน้าที่ดังกล่าวย่อมดำเนินให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทาง แผนปฏิบัติการ

กระทรวง และนโยบายหรือมติของคณะรัฐมนตรีด้วย เช่น กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการปกครอง กฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับวิธีการงบประมาณ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ เป็นต้น

2.4 อำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายให้ปฏิบัติราชการแทน

เมื่อพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 บัญญัติให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคล แต่มิได้แก้ไขปรับปรุงกฎหมายอื่นๆ ให้ผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้เช่นเดียวกับหัวหน้าส่วนราชการในระดับกระทรวง ทบวง และกรมด้วย จึงเป็นผลให้ผู้บริหารสถานศึกษายังไม่อาจบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีความอิสระคล่องตัว และมีประสิทธิภาพได้อย่างแท้จริงเพราะอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการ ในหลายเรื่องยังเป็นอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการในระดับกระทรวง ทบวงและกรมอยู่ หากจะให้สถานศึกษาบริหารจัดการได้เองอย่างอิสระและคล่องตัวในเรื่องใด ก็จำเป็นต้องจัดให้มีการกระจายและมอบอำนาจในเรื่องนั้น ๆ ให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้น มาตรา 44 และมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 จึงได้บัญญัติเกี่ยวกับการกระจายอำนาจและมอบอำนาจไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 24)

1. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสภาการศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา และเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จะต้องกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง และหากเรื่องใดมีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะ ก็ให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว มอบอำนาจให้แก่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้อำนวยการสถานศึกษาภายใต้หลักการบริหารงานการศึกษา ดังนี้

1.1 อำนาจหน้าที่ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับงบประมาณและการดำเนินการทางงบประมาณของผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมตลอดถึงหลักการให้สถานศึกษาหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจทำนิติกรรมสัญญาในวงเงิน

1.2 หลักเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบ การพัฒนาและดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยสัมพันธ์กับแนวทางที่กำหนดในกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

การกระจายอำนาจและการมอบอำนาจดังกล่าว จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎกระทรวง

2. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสภาการศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา และเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ยังอาจกำหนดหลักเกณฑ์ให้หัวหน้าส่วนราชการในสังกัดมอบอำนาจในส่วนที่เกี่ยวกับภารกิจที่ตนรับผิดชอบไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้อำนวยการสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงก็ได้

3. ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และผู้อำนวยการสำนักงานบริหารงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการต่าง ๆ ก็อาจมอบอำนาจในส่วนที่เกี่ยวกับภารกิจที่ตนรับผิดชอบ หรือที่ได้รับมอบหมายตามระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ จากสำนักงานคณะกรรมการต่าง ๆ ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าผู้อำนวยการสถานศึกษาโดยตรงได้ ทั้งนี้โดยจะต้องไม่ขัดต่อนโยบายหรือการสั่งการของกระทรวงหรือคณะกรรมการต้นสังกัด

4. อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินการอื่นที่ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้จะพึงปฏิบัติ หรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมีได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นอาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทนได้ โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระ การบริหารงานที่คล่องตัวในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่บัญญัติในมาตรา 44 (1) และ (2) ดังนี้

4.1 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการอาจมอบอำนาจให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงเลขาธิการ หรือหัวหน้าส่วนราชการซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่าอธิการบดีในสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาในสังกัด หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

4.2 ปลัดกระทรวงอาจมอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวง ผู้ช่วยปลัดกระทรวง หรือเลขาธิการ อธิการบดีในสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาในสังกัด หรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

4.3 เลขาธิการอาจมอบอำนาจให้รองเลขาธิการ ผู้ช่วยเลขาธิการ อธิการบดีในสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาในสังกัด ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการ

สำนักบริหารงาน หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้ว่าราชการจังหวัด

4.4 ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการสำนักบริหารงาน หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า อาจมอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

4.5 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า อาจมอบอำนาจให้ข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นในเขตพื้นที่การศึกษาที่ตนรับผิดชอบ ได้ตามระเบียบที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

4.6 ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า อาจมอบอำนาจให้ข้าราชการในสถานศึกษาหรือในหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นได้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษากำหนด

4.7 ผู้ดำรงตำแหน่ง (4.1) ถึง (4.6) อาจมอบอำนาจให้บุคคลอื่นได้ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

5. การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนนี้ต้องทำเป็นหนังสือ ซึ่งการทำเป็นหนังสือนั้นอาจจะทำเป็นคำสั่งหรืออาจจะเป็นบันทึกสั่งการก็ได้

6. คณะรัฐมนตรีก็อาจกำหนดให้มีการมอบอำนาจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตลอดจนอาจมอบอำนาจให้ทำนิติกรรม ฟ้องคดี หรือดำเนินคดีแทนกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้หรืออาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขในการมอบอำนาจให้ผู้มอบอำนาจหรือผู้รับมอบอำนาจปฏิบัติก็ได้

7. เมื่อมีการมอบอำนาจดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้ที่ได้รับมอบอำนาจซึ่งได้แก่หัวหน้า สถานศึกษา และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นๆ มีหน้าที่ต้องรับมอบอำนาจ และปฏิบัติราชการตามที่ได้รับมอบอำนาจนั้น ตามวัตถุประสงค์ของการมอบอำนาจและให้เกิดผลดีแก่ทางราชการ จะปฏิเสธไม่รับมอบอำนาจ หรือมอบอำนาจต่อให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นต่อไปไม่ได้ เว้นแต่เป็นกรณีการมอบอำนาจให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดจะมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่น ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินก็ได้

ในเรื่องนี้จึงมีข้อสังเกตว่าหากผู้อำนวยการสถานศึกษาได้รับมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนในเรื่องใดแล้ว จะมอบอำนาจให้ข้าราชการในสถานศึกษาคนอื่นปฏิบัติราชการแทนคนอีกต่อหนึ่งไม่ได้ แต่อาจมอบหมายให้ดำเนินการต่างๆ โดยอยู่ในความรับผิดชอบการสั่งการ อนุญาต อนุมัติ ของผู้อำนวยการสถานศึกษาในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ หรือเป็นผู้ได้บังคับบัญชาได้

8. ผู้มอบอำนาจยังต้องคำนึงถึงการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ความรวดเร็วในการปฏิบัติราชการ กระจายความรับผิดชอบตามสภาพของตำแหน่งของผู้รับมอบอำนาจ ซึ่งผู้มอบอำนาจยังมีหน้าที่กำกับ ติดตามผลการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจและมีอำนาจ แนะนำและแก้ไขการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจได้

ในการมอบอำนาจให้ผู้อำนวยความสะดวกการศึกษา ซึ่งเป็นผู้แทนของสถานศึกษา ที่เป็นนิติบุคคลนี้ เห็นว่าดุลพินิจของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจที่จะมอบให้ผู้อำนวยความสะดวกศึกษามากน้อยเพียงใดก็ได้แต่ต้องอยู่ภายในกรอบและหลักเกณฑ์ ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกระจายอำนาจและการมอบอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษาดังนั้น ในการมอบอำนาจนี้ผู้มอบอำนาจจะพิจารณาถึงความพร้อมและประสิทธิภาพของสถานศึกษาแต่ละแห่ง โดยอาจมอบอำนาจให้ไม่เท่ากันได้

9. ในระยะเริ่มต้นที่มีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารกระทรวงศึกษาธิการใหม่ และยังมีได้มีการปรับปรุงแก้ไขการมอบอำนาจของกรมต่าง ๆ ให้แก่สถานศึกษานั้น คำสั่งมอบอำนาจที่กรมต่าง ๆ มอบให้หัวหน้าสถานศึกษาปฏิบัติราชการแทนอยู่ก่อนนั้น จะมีผลใช้บังคับอยู่ต่อไปหรือไม่ เห็นว่ามาตรา 73 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 บัญญัติให้บรรดากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งเกี่ยวกับการศึกษาที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และไม่ขัดแย้งกับบทบัญญัตินี้ ยังคงใช้บังคับต่อไปได้ จนกว่าจะได้มีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัตินี้ซึ่งต้องไม่เกินห้าปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ใช้บังคับ

ดังนั้น จึงเห็นว่าตราบิตที่ยังไม่มีการแก้ไขปรับปรุงคำสั่งมอบอำนาจที่กรมต่าง ๆ มอบอำนาจให้แก่หัวหน้าสถานศึกษาปฏิบัติราชการแทน และยังไม่เกินกำหนดห้าปีนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คำสั่งมอบอำนาจเหล่านั้นน่าจะมีผลใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546

3. เปรียบเทียบสถานศึกษาที่ไม่เป็นนิติบุคคลและที่เป็นนิติบุคคล

สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลมีความแตกต่างจากสถานศึกษาที่ไม่เป็นนิติบุคคล เดิมสถานศึกษาทุกแห่งไม่เป็นนิติบุคคล การบริหารส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับหน่วยงานของส่วนกลาง เมื่อมีการประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยบริหารจัดการและขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 อำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาได้เปลี่ยนแปลงไปตามกฎหมายกำหนด ดังรายละเอียดตาราง 1

ตาราง 1 เปรียบเทียบสถานศึกษาของรัฐที่ไม่เป็นนิติบุคคลและที่เป็นนิติบุคคล

ประเด็น	สถานศึกษาของรัฐที่ไม่เป็นนิติบุคคล	สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล
สถานภาพสถานศึกษา	เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	เป็นส่วนราชการมีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วย ระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา	การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	วัตถุประสงค์และหลักการเช่นเดียวกับสถานศึกษาที่ไม่เป็นนิติบุคคล
ความรับผิดชอบ	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสถานศึกษา ในฐานะที่สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่อยู่ในสังกัด	สถานศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษารับผิดชอบต่อสิ่งที่ได้กำหนดไว้ในกรอบอำนาจหน้าที่ ที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษา โดยตรง จึงเป็นความรับผิดชอบต่อสถานศึกษาโดยตรง
อำนาจหน้าที่	มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป	1. อำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับสถานศึกษาที่ไม่เป็นนิติบุคคล 2. อำนาจหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นในฐานะนิติบุคคลที่กำหนดไว้ในมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติ

ตาราง 1 (ต่อ)

ประเด็น	สถานศึกษาของรัฐที่ไม่เป็นนิติบุคคล	สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล
	ตามกฎหมายว่าด้วยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง	การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนดให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลมีอำนาจในการปกครองดูแลบำรุงรักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุ และที่เป็นทรัพย์สินอื่น รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการของสถานศึกษาและเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาที่ไม่ขัดหรือแย้งกับนโยบายวัตถุประสงค์และภารกิจหลักของสถานศึกษา

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. 2546 : 28 – 29.

4. แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล

งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษาเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

กมล ภูประเสริฐ (2547 : 6) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา หมายถึง การบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนา คุณภาพการศึกษา อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้อำนาจในการบริหารจัดการด้านวิชาการแก่สถานศึกษาอย่างมาก โดยให้กระทรวงกำหนดเฉพาะหลักสูตรส่วนกลางและให้สถานศึกษามีอิสระในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้เอง กำหนดแหล่งเรียนรู้ ออกแบบการวิจัยในชั้นเรียน ออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน และออกแบบประเมินผลการเรียนรู้ (รุ่ง แก้วแดง, 2546 : 59) ฉะนั้นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล จึงมีแนวทางในการบริหารงานวิชาการให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จำนวน 12 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 4) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 5) การวัดผลประเมินผลและเทียบโอน 6) การนิเทศการศึกษา 7) การแนะแนวการศึกษา 8) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน 9) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 10) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น 11) การส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่บุคคลครอบครัวองค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 12) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4.1 ด้านหลักสูตรสถานศึกษา

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ดังนี้

ศูนย์พัฒนาหลักสูตร (2543 : 8) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทุกชนิด รายวิชาที่เปิดสอนเด็กที่โรงเรียนจะต้องรับผิดชอบ

วิชัย วงษ์ใหญ่ (อ้างอิงจาก วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2543 : 18) ได้ให้ความหมายหลักสูตร คือ ประสบการณ์ทั้งหมด ที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่โรงเรียนปรารถนา

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (อ้างอิงจาก สุรัฐ ศิลปอนันต์, 2542 : 46) ให้ความเห็นว่าหลักสูตรเป็นมวลกิจกรรมและประสบการณ์ทั้งหลายที่มีอยู่ในและนอกห้องเรียน ซึ่งโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อช่วยให้เด็กเกิดพัฒนาการทุกด้าน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ กิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียนอันจะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติ

ประเทศไทยของเราได้มีการพัฒนา การใช้หลักสูตรมาแล้วหลายฉบับ ได้แก่ หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2503 หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และได้มีการประกาศใช้หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2544 ซึ่งถือว่าเป็นหลักสูตรใหม่ของคนไทย

หลักสูตรประถมศึกษาตามแนวความคิดใหม่ ยุคโลกาภิวัตน์จะต้องสอดคล้องกับท้องถิ่นให้ผู้เรียนรู้สึกใกล้ชิดตัว หมู่บ้าน ชุมชน ถิ่นที่อยู่ ชนบธรรมเนียมประเพณี สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ เพราะจะทำให้ชุมชนดำรงตนอยู่ได้ คนพื้นถิ่นจะรักและหวงแหนถิ่นฐาน

บ้านเกิดเมืองนอนมากขึ้น หลักสูตรต้องสอดคล้องกับศาสนาวัฒนธรรมเดิม โดยนำเอา
 หลักธรรมของศาสนาเป็นแกนหลักในการศึกษา ต้องนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ ภูมิปัญญาที่
 ถ่ายทอดสั่งสมมาหลายพันปีเป็นสิ่งที่มีความควรที่จะทะนุบำรุงรักษาเอาไว้ การจัดการเรียนรู้
 เน้นการปฏิบัติจริง การให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเป็นการลดความสำคัญของข้อสอบลง เพราะ
 บางอย่างไม่สามารถใช้เครื่องมือวัดได้ เช่น ความดี หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานต้อง
 มุ่งสร้างอุปนิสัยที่ดีงาม มีระเบียบวินัย ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มากกว่าที่จะก่อให้เกิดความเป็นเลิศทาง
 วิชาการเหมือนกับการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีกระบวนการพัฒนาลักษณะและนิสัย
 การฝึกกาย หมายถึง มารยาทการฝึกวาจาและการฝึกใจ หลักสูตรประถมศึกษาต้องประกัน
 คุณภาพได้ว่า ผู้จบการศึกษาแล้วเป็นผู้มีความรู้ มีทักษะหลากหลายมีคุณธรรม จริยธรรม และ
 สามารถประกอบอาชีพได้ตามควรแก่วัย โดยเฉพาะต้องมีความรู้ทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ
 เพราะต้องใช้ติดต่อสื่อสารกันทั่วโลกได้ หลักสูตรต้องบรรจุการเรียนการสอน ด้านวิทยาศาสตร์
 เทคโนโลยี เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้ ห้องเรียนประถมศึกษาตามหลักสูตรควรจะมี
 ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องพุทธศาสนา เพราะชีวิตของ
 ผู้เรียนจะต้องเกิดการเรียนรู้ที่เป็นความจริง (วิทยาศาสตร์) ความงาม (ศิลปะ) และความดี
 (พุทธศาสนา) ทั้งสามส่วนอย่างผสมผสานกัน

ปรัชญาของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ให้คนไทยเป็นคนดี
 มีปัญญา มีความเป็นไทย มีความรู้อันเป็นสากล และอยู่ร่วมกับผู้อื่นมุ่งแก้ปัญหาของชาติและ
 ผลักดันให้ประเทศไทยเข้าสู่สังคมความรู้ เป็นหลักสูตรที่เอาไปใช้แล้วจะสามารถสะท้อนสภาพ
 ความต้องการของผู้เรียนสถานศึกษาและท้องถิ่นเป็นหลักสูตรที่มุ่งยกระดับความถดถอยทาง
 วิชาการของประเทศ การจัดหลักสูตรจะพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์
 และเทคโนโลยี ผลักดันให้ประเทศไทยมีศักยภาพที่จะเป็นผู้นำในด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์
 และเทคโนโลยีในภูมิภาคโดยเบื้องต้นจะให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาไทย เพื่อให้
 เป็นพื้นฐานการคิดและการสื่อสารเป็นเครื่องมือการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์
 สร้างวิธีการเรียนรู้ให้คนไทย มีทักษะในการจัดการและทักษะในการดำเนินชีวิต ให้สามารถ
 เผชิญปัญหา สังคม เศรษฐกิจ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพและหลักสูตร
 มุ่งสร้างพื้นฐานภาษาต่างประเทศให้เพียงพอในการติดต่อสื่อสาร การค้นคว้าหาความรู้จากแหล่ง
 การเรียนรู้ที่มีอยู่หลากหลายในยุคนวัตกรรม (สุภรณ์ สภาพงศ์, 2538 : 20)

หลักการสำคัญของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 คือ จะเป็น
 หลักสูตรที่ มีโครงสร้างยืดหยุ่น ทั้งด้านสาระ เวลาเรียนและรูปแบบในการจัดการศึกษาของ
 สถานศึกษาหน่วยงานหรือครอบครัวสามารถนำไปจัดได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย
 ที่สำคัญ คือ สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์ และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนา
 และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะเอื้อให้โรงเรียนสามารถพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของชุมชนและโรงเรียน โรงเรียนสามารถบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะทำให้ความมั่งคั่งของสถานศึกษามีความหลากหลายแต่จะเชื่อมโยงเป็นเอกภาพ โดยมาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งเป็นตัวกำหนดคุณภาพการเรียนรู้ และเป็นเครื่องมือส่งเสริมกำกับดูแลให้โรงเรียนสามารถพัฒนาไปสู่จุดสูงสุด โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนชุมชนทั้งในแง่สังคม เศรษฐกิจ การเมืองและเทคโนโลยี โดยกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาโรงเรียนและแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ได้กำหนดสาระการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ ซึ่งในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ครูผู้สอนสามารถบูรณาการการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระเข้าด้วยกันได้

ประกอบกับที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 27 ระบุไว้ว่าให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นพลเมืองดี การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ฟดลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ประเทศชาติ มาตรา 24 ได้กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

ดังนั้น สถานศึกษาสามารถดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของผู้เรียน รวมทั้งให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยนำหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 มาใช้ประกอบการพิจารณา ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาไปก่อน จึงเป็นภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรระดับสถานศึกษาโดยให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแม่บท

กรมวิชาการยังได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรไว้อีกว่า ในปีการศึกษา 2543 - 2544 สถานศึกษาสามารถพัฒนาหลักสูตร และจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยพิจารณาจากหลักการจุดหมาย และโครงสร้างของหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ซึ่งมีจุดเน้นประการหนึ่ง คือ การมุ่งตอบสนองตามความต้องการของท้องถิ่น หลักสูตรดังกล่าวจึงเปิดโอกาสให้สถานศึกษา ท้องถิ่นสามารถพัฒนาหลักสูตรให้

สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงของตนในท้องถิ่น เรียนรู้ สภาพ สังคม เศรษฐกิจมีความรัก ความผูกพันและภูมิใจในท้องถิ่นของตน

หลักสูตรท้องถิ่น (อ้างอิงจาก สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา, 2541) หมายถึง มวลประสบการณ์ที่จัดให้แก่ผู้เรียนทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียนเพื่อพัฒนา ผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติ คุณภาพการดำรงชีวิตโดยพยายามใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยเน้นให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้บนพื้นฐานของสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมของตนตลอดจนมีส่วนร่วม ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของประเทศชาติบ้านเมือง

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การที่ท้องถิ่นปรับปรุง ขยาย เพิ่มรายละเอียดของเนื้อหาสาระ แผนการสอน สื่อการเรียนการสอน กิจกรรมให้เหมาะสมกับ ความต้องการเฉพาะท้องถิ่น โดยยึดหลักสูตรแม่บทหรือแกนกลาง ซึ่งไม่ขัดต่อเจตนารมณ์ จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางและเพื่อให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ตาม ความต้องการของท้องถิ่นเรียนรู้จนค้นพบสาระสำคัญของบทเรียน ผู้เรียนได้ฝึกวิธีการคิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ จินตนาการสามารถแสดงออกได้อย่างชัดเจน มีเหตุผล ซึ่งควรมีบทบาท ในการปลูกฝังและเสริมแรงในทุกกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบคำตอบและแก้ปัญหาได้ด้วย ตนเอง รวมทั้งการร่วมกันทำงานเป็นกลุ่มกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม ความมีวินัย รับผิดชอบ ในการทำงาน ผู้เรียนมีโอกาสฝึกการประเมินและปรับปรุงตนเอง ยอมรับผู้อื่น สร้างจิตสำนึก ในความเป็นพลเมืองและเป็นพลโลก

จะเห็นได้ว่าหลักสูตรท้องถิ่น จะต้องมีการวางแผนและกำหนดให้มีขึ้น เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับสรรพสิ่งทั้งหลายที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั่นเอง และที่สำคัญยิ่งอันหนึ่งของกระบวนการทางการศึกษาก็คือ การพัฒนาที่ต่อเนื่องกันไปโดยไม่มีที่สิ้นสุด ฉะนั้น การจัดการศึกษาในท้องถิ่นจะต้องเป็นการศึกษาตลอดชีวิต (Life Long Education)

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการทรัพยากรของสังคมไทย ปัจจุบัน มุ่งเน้นที่จะใช้กระบวนการทางการศึกษาตลอดชีวิต เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ประชาชน ดังจะเห็นปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งได้กล่าวโดยสรุปว่า การศึกษาสำหรับปวงชนชาวไทยนั้น จะต้องจัดให้เป็นกระบวนการศึกษาตลอดชีวิต ทั้งนี้จะต้อง มีการบูรณาการทั้งการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) การศึกษานอกระบบ (Non-Formal Education) และการศึกษาในระบบ (Formal Education) เพื่อให้ระบบการศึกษา แต่ละ ระบบนั้น ได้มีส่วนในการพัฒนาคนตามความเหมาะสมและเป็นธรรม การศึกษาตลอดชีวิตเป็น กิจกรรมที่ดำเนินควบคู่ไปกับการดำเนินงาน อันเป็นภารกิจประจำวันของประชาชน บางกิจกรรมต้องมีการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นทางการ แต่บางกิจกรรมก็ไม่จำเป็นต้อง มีการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นทางการ แต่เป็นการแสวงหาความรู้ เทคนิค วิธีการ แก้ปัญหาชีวิตของประชาชนเอง ที่มีการยอมรับนำมาทำกันอยู่กับชีวิตประจำวันของเขา

นับจากบรรพบุรุษมายังลูกหลานรุ่นปัจจุบัน ซึ่งนักวิชาการสมัยใหม่ เรียกว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom)

ประสบการณ์และการเรียนรู้จากท้องถิ่น ด้วยท้องถิ่น แต่ละท้องถิ่น มีขอบเขตที่เป็นของตนเองเป็นการจำเพาะ ทั้งด้านประชากร สิ่งแวดล้อม และรวมถึงวิถีชีวิตของแต่ละท้องถิ่นด้วยข้อเท็จจริงดังกล่าว ทำให้การถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ของแต่ละท้องถิ่นมีความเป็นของตนเอง จึงเป็นผลให้การเรียนรู้นั้นมีความเป็นการเรียนรู้จากองค์ความรู้ที่อยู่ใกล้ตัวโดยเฉพาะสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต เป็นการเรียนรู้จากแหล่งความรู้ทุกอย่างที่มีอยู่ และรวมถึงการเรียนรู้จากสื่อมวลชนต่าง ๆ ที่ประชาชนในท้องถิ่นได้รับข้อมูลข่าวสารเป็นประจำ เป็นการเรียนรู้จากผู้นำในการเปลี่ยนแปลง (Change agent) ในท้องถิ่นเป็นการเรียนรู้จากการละเล่นและประเพณีท้องถิ่น อันได้แก่ หมอลำ ลิเก ซอ หนังตะลุงและประเพณีงานบุญต่าง ๆ เป็นการเรียนรู้จากสรรพสิ่งที่เป็นปรากฏการณ์จริงในท้องถิ่นธรรมชาติ คือ ครู ท้องถิ่น คือ โรงเรียน สำหรับประชาชนในท้องถิ่น เป็นการเรียนรู้จากการมีโอกาสนี้จะพบปะแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกันของทุกคนในท้องถิ่น เป็นลักษณะที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ ซึ่งเรียกว่าเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning society) หรืออาจจัดให้เกิดกิจกรรมที่เรียกว่าเวทีชาวบ้าน

การใช้แหล่งความรู้ในท้องถิ่นเป็นแหล่งทดลองทฤษฎีการเรียนรู้และฝึกภาคปฏิบัติเพื่อให้ถึงจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ ให้เรียนรู้และรู้จักสังคมท้องถิ่น ให้รู้จักการแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง ใช้ทรัพยากรและองค์กรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ ให้มีความสำคัญกับปราชญ์ชาวบ้าน

จะเห็นได้ว่า การนำเอาองค์ความรู้ต่าง ๆ ไปถ่ายทอดในท้องถิ่น หรือการจัดการศึกษาเพื่อท้องถิ่นนั้นจุดมุ่งหมายก็เพื่อให้กระบวนการทางการศึกษาเป็นกระบวนการถ่ายทอดและสร้างสรรค์ทักษะ ความรู้เจตคติและความคิด ที่จะช่วยให้มวลชนมีชีวิตที่ดี จุดมุ่งหมายของการศึกษาจึงอยู่ที่การทำให้มวลชนมีชีวิตเป็นสุข ซึ่งในที่นี้ หมายถึง ชีวิตที่กลมกลืนกับกฎแห่งธรรมชาติ และมีอิสระเสรีภาพในการแสวงหาสิ่งที่สนองความต้องการทางปัญญา

สำหรับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนั้น สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2541 : 9) ได้กล่าวถึงลักษณะของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 5 ลักษณะ ดังนี้

1. ปรับกิจกรรมการเรียนการสอน จัดกิจกรรมเสริมให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นไปของท้องถิ่น เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ตามความต้องการของหลักสูตร โดยไม่เปลี่ยนแปลงจุดประสงค์หัวข้อ เนื้อหาสาระ คาบเวลาเรียนที่หลักสูตรกำหนด
2. วิธีปรับ เพิ่มเติม รายละเอียดเนื้อหาจากหัวข้อที่กำหนดให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นโดยไม่ทำให้จุดประสงค์ คาบเวลาเรียน เปลี่ยนแปลงไปจากหลักสูตรที่กำหนดไว้
3. ปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น

4. การจัดทำสื่อการเรียนการสอนชิ้นใหม่ ในการจัดการเรียนการสอนนั้น จำเป็นต้องมีเอกสารประกอบการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ซึ่งควรศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรเกี่ยวกับจุดประสงค์ เนื้อหา คาบเวลา สภาพท้องถิ่นและควรเป็นสื่อที่มุ่งเน้นการให้ข้อมูลข้อเท็จจริง เพื่อนำไปสู่การคิด การวิเคราะห์และสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวผู้เรียนเอง

5. การจัดทำรายวิชาเพิ่มเติมชิ้นใหม่โดยให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของท้องถิ่นซึ่งครูต้องศึกษา วิเคราะห์ว่าจุดประสงค์ โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหา เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนเกี่ยวกับเนื้อหาที่มีอยู่แล้วในหลักสูตร

4.2 ด้านกระบวนการเรียนรู้

ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ นั้น ได้จัดตามแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 กำหนดว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

คำว่า ผู้เรียน มีความสำคัญที่สุด หมายถึง การดำเนินการใดๆ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้คำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนมากที่สุด โดยการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ การเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดมีฐานมาจากทฤษฎี และผลของการวิจัยที่ค้นพบว่า เป็นวิธีการที่ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพอย่างแท้จริง เนื่องจากผู้เรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นผู้ปฏิบัติ หรือเป็นผู้กระทำมากกว่าเป็นผู้ถูกกระทำ (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้, 2543 : 16)

คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ได้ให้ความหมายของคำว่า กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด หมายถึง การกำหนดจุดหมาย สาระ กิจกรรม แหล่งการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลที่มุ่งพัฒนาตนและชีวิต ให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ ได้มีความสามารถและสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้, 2543 : 20)

อ้าง บัณฑิต (2543 : 11) กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่าผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง ได้พัฒนากระบวนการคิดมีอิสระในการเรียนรู้ตามความถนัด ความสนใจ สามารถค้นพบข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองโดยใช้วิธีการ แหล่งการเรียนรู้สามารถนำความรู้ประสบการณ์ไปใช้พัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งครูผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การเคารพในศักดิ์ศรี สิทธิหน้าที่ของผู้เรียน มีการวางแผนการจัดกิจกรรม และจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยเน้นประโยชน์สูงสุดของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ดังนั้น เพื่อให้สถานศึกษา และครูผู้สอนสามารถดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ ผู้เรียนสำคัญที่สุด หรือการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ ได้มีการสรุปเป็นนิยามความหมายของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับผู้เรียน ระดับห้องเรียนและระดับนอกห้องเรียน

ระดับผู้เรียน หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนด จุดมุ่งหมายกิจกรรมและวิธีการเรียนรู้ ได้คิดเอง ปฏิบัติเอง ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งร่วมประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพ ตามความต้องการ ความสนใจและความถนัดของแต่ละคน

ระดับห้องเรียน หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้คิดเอง ทำเอง ปฏิบัติเองและสร้างความรู้ด้วยตนเอง ในเรื่องที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย กิจกรรมและวิธีการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ตลอดจนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ ส่วนครูจะเป็นผู้วางแผนขั้นตอนทั้งเนื้อหาและวิธีการแก่ผู้เรียน จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และครูเป็นผู้ช่วยชี้แนะแนวทางการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล การจัดกระบวนการเรียนรู้ระดับห้องเรียนนี้ ผู้มีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้นอกจากครูและผู้เรียนแล้วส่วนอื่น ๆ ที่จะต้องมีส่วนร่วมด้วย คือ ผู้บริหารโรงเรียน สื่อต่าง ๆ บรรยากาศและสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวผู้เรียน

ระดับนอกห้องเรียน หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงศักยภาพ และความต้องการของผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนทุกขั้นตอน การจัดกระบวนการเรียนรู้ระดับนอกห้องเรียนนี้นอกจากผู้มีส่วนร่วมใน 2 ระดับ ที่กล่าวแล้ว ยังรวมถึงฝ่ายนโยบาย ผู้บริหาร พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและฝ่ายสนับสนุนอื่น ๆ

รูปแบบของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุดหรือการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สามารถจัดได้หลายรูปแบบด้วยกัน แต่มีรูปแบบหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจและง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ คือ โมเดล ชิปปา (CIPPA Model) ของ ดร.ทิตนา แซมมณี ซึ่งกล่าวถึง C มาจากคำว่า Construct ซึ่งหมายถึง การสร้างความรู้ตามแนวคิดของ Constructivism กล่าวคือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา มาจากคำว่า Interaction ซึ่งหมายถึง การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลและแหล่งความรู้ที่หลากหลายซึ่ง

เป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม P มาจากคำว่า Physical Participation ซึ่งหมายถึง การให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เคลื่อนไหวร่างกาย โดยการทำกิจกรรมในลักษณะต่างๆ ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางกาย P มาจากคำว่า Process Learning หมายถึง การเรียนรู้ กระบวนการต่างๆ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่างๆ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม กระบวนการพัฒนาตนเอง เป็นต้น การเรียนรู้ กระบวนการ เป็นสิ่งสำคัญ เช่นเดียวกับการเรียนรู้ เนื้อหาสาระต่างๆ การเรียนรู้เกี่ยวกับ กระบวนการ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางด้านสติปัญญาอีกทางหนึ่ง A มาจากคำว่า Application หมายถึง การนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ จากการเรียนและช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมขึ้นเรื่อยๆ กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีแต่เพียง การสอนเนื้อหาสาระ ให้ผู้เรียนเข้าใจ โดยขาดกิจกรรมการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ จะทำให้ ผู้เรียนขาดการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้ไม่เกิดประโยชน์ เท่าที่ควรการจัดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้นี้เป็นการช่วยให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมในด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายๆ ด้านขึ้นอยู่กับลักษณะของสาระและกิจกรรม ที่จัด

แนวคิดการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด หรือการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบชิปปา (CIPPA) ดังกล่าวนี้อาจเรียกอีกอย่าง หนึ่งว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด หรือการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบประสาน 5 แนวคิดหลัก เนื่องจากเป็นแนวคิดที่ได้มาจากการประสานแนวคิดหลัก 5 แนวคิดที่เป็นพื้นฐานของการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลางดังนี้ การสรรค์สร้างความรู้กระบวนการกลุ่มและการเรียนแบบร่วมมือมีความพร้อมในการเรียนรู้ การเรียนรู้กระบวนการถ่ายโอนความรู้

ศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน (พ.ค.ร.) สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ (2545 : 3 - 4) ได้พัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญ ที่สุด หรือการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยกำหนดตัวบ่งชี้การเรียนของผู้เรียน และตัวบ่งชี้การสอนของครูเพื่อใช้เป็นเครื่องตรวจสอบว่า เมื่อใดก็ตามที่เกิดการเรียนรู้ หรือ การสอนตามตัวบ่งชี้เหล่านี้ เมื่อนั้นได้เกิดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด หรือการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแล้วดังนี้

ตัวบ่งชี้การเรียนของผู้เรียน ได้แก่ ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรง สัมพันธ์กับ ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง ทำกิจกรรม แลกเปลี่ยน การเรียนรู้จากกลุ่ม ฝึกคิดอย่างหลากหลายและสร้างสรรค์ จินตนาการตลอดจนได้ แสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล ได้รับการเสริมแรงให้ค้นหาคำตอบ การแก้ปัญหาทั้ง ด้วยตนเองและร่วมด้วยช่วยกันได้ฝึกค้นคว้ารวบรวมข้อมูล และสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

เลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข ฝึกตนเองให้มีวินัยและรับผิดชอบในการทำงาน ฝึกประเมินปรับปรุงตนเอง และยอมรับผู้อื่น ตลอดจนสนใจ ใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้การสอนของครู ได้แก่ การเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการจัด สิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลูกเร้าใจ เสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและแสดงความเมตตาต่อผู้เรียนอย่างทั่วถึง จัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียน ได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกทำและฝึกปรับปรุงตนเอง ส่งเสริมกิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มพร้อมทั้งสังเกตส่วนดี และปรับปรุงส่วนด้อยของผู้เรียน ใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกการคิดการแก้ปัญหาและการค้นพบความรู้ ใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง ฝึกฝนกิจกรรมรายสัปดาห์และวินัย ตามวิถีวัฒนธรรมไทย สังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง บทบาทของครู ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด หรือ การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ไม่ว่าจะใช้แนวคิดใด จะประสบผลสำเร็จไม่ได้ หากครูและผู้เรียนไม่เปลี่ยนบทบาทของตน ครูส่วนหนึ่งยังคงชินอยู่กับบทบาทเดิม คือ การเป็นผู้บอกเล่าถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ให้ผู้เรียนและผู้เรียนส่วนหนึ่งก็ยังชินกับการเป็นผู้ฟัง รับความรู้และจำความรู้

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ ครูและผู้เรียนทั้งสองฝ่ายต่าง ก็เปลี่ยนพฤติกรรม คือ ครูเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน และผู้เรียนก็เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียน อย่างไรก็ตามผู้ที่จำเป็นต้องเริ่มต้นก่อนควรจะเป็นครู เพราะครูเป็นผู้ดำเนินการและรับผิดชอบ การจัดการเรียนการสอน เมื่อสภาพการเรียนการสอนเปลี่ยนแปลงไปผู้เรียนก็จำเป็นต้อง เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามสภาพที่จัดให้ ขึ้นอยู่กับการปรับตัวของผู้เรียนและแรงส่งเสริมที่จะได้รับจากครู

ขั้นสรุปและนำไปประยุกต์ใช้ เป็นขั้นตอนการตกผลึกของกระบวนการเรียนรู้ รายบุคคล กล่าวคือ ผู้เรียนแต่ละคนจะเกิดการมองสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นองค์รวม มองอย่าง เชื่อมโยงหยั่งรู้เกิดการค้นพบตัวเองว่า มีความสามารถมีจุดเด่นจุดด้อยทางด้านใดซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนหลังจากที่เขาได้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้และการแสดงออกตาม กระบวนการดังกล่าวข้างต้น ซึ่งพิจารณาได้จากการหาข้อสรุปได้จากบทเรียน โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะเพิ่มเติม การแลกเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ การสะท้อนความคิด การแสดงผลงาน การจัด นิทรรศการ การแสดงออกในลักษณะละคร การนำเสนอข้อค้นพบ การปรับปรุงตนเองของ ผู้เรียน เช่น การปรับปรุงบุคลิกภาพ การเข้ากับคนอื่นได้ การเข้าใจผู้อื่น การเคารพสิทธิผู้อื่น ตลอดจนการสร้างสรรคใหม่ ๆ ที่จะเกิดประโยชน์ต่อสังคม ชุมชนและการดำรงชีวิตประจำวัน

เทคนิควิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด

เทคนิควิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีอยู่มากมายหลายวิธีที่ส่งเสริม และให้ความสำคัญกับผู้เรียนในฐานะที่เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ซึ่งครูสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและจุดประสงค์ของการเรียนรู้ โดยจำแนกตามแนวคิดการจัดกิจกรรมและวิธีการเรียนรู้ได้ คือ การจัดการเรียนการสอนทางอ้อมเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ผู้สอนสำคัญที่สุดวิธีหนึ่ง ซึ่งมีแนวคิดพื้นฐานว่า ยิ่งผู้เรียนมีวุฒิภาวะสูงขึ้นยิ่งต้องมีความรับผิดชอบที่จะค้นหาค้นพบ ข้อความรู้อและสรุปข้อความรู้จากประสบการณ์การเรียนรู้ของตนมากขึ้น ได้แก่ การเรียนรู้แบบสืบค้น แบบค้นพบ แบบแก้ปัญหา แบบสร้างแผนผังความคิด แบบใช้กรณีศึกษาแบบตั้งคำถามแบบใช้การตัดสินใจ

เทคนิคการเรียนรู้เป็นรายบุคคล เป็นแนวทางหนึ่งของการเรียนรู้ที่ผู้เรียนแต่ละคนปฏิบัติ เพื่อพัฒนาตนเอง และฝึกทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เทคนิคนี้เริ่มต้นจากครูหรือผู้เรียนเป็นผู้กำหนดหัวข้อปัญหา โดยผู้เรียนต้องศึกษาวิเคราะห์ สรุป อ้างอิง และสรุปข้อความรู้บนพื้นฐานของการวิเคราะห์ และประเมินผลกระบวนการ การเรียนรู้เป็นรายบุคคลสามารถปรับใช้ได้ ในหลาย ๆ สถานการณ์ ตั้งแต่การเรียนในชั้นเรียนที่มีครูคอยดูแลควบคุมจนถึงการฝึกทักษะ การศึกษาค้นคว้าในห้องสมุดที่ผู้เรียนต้องการกำกับการเรียนรู้ของตน เช่น การเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง การทำรายงาน การมอบหมายงานเป็นรายบุคคล การทำโครงการ การทำนิตยสารคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชุดการสอน

เทคนิคการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี ปัจจุบันได้มีการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้เป็นส่วนส่งเสริมหรือสนับสนุนการเรียนการสอนอย่างกว้างขวาง ซึ่งในการนำเทคโนโลยี มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ควรนำมาใช้ในฐานะเครื่องช่วยสอนไม่ใช่ใช้แทนการสอนโดยครูอาจใช้เทคโนโลยีช่วยเสนอเนื้อหาที่ซับซ้อน ช่วยสนับสนุนการนำเสนอของครู ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อนำความชำนาญหรือช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนกลุ่มขนาดใหญ่ได้ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการขาดแคลนครูบางสาขาได้ ด้วยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น การใช้สิ่งพิมพ์ ตำราเรียน และแบบฝึกหัด การใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ชุดการสอนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทเรียนสำเร็จรูป

เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นการปฏิสัมพันธ์ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีปฏิภริยา และตอบสนองต่อความรู้ ประสบการณ์ และความคิดเห็นของครูและเพื่อนๆ ผู้เรียนจะได้ฝึกการจัดการกระบวนการความคิด การโต้แย้งอย่างมีเหตุผล และการพัฒนาทักษะทางสังคมโดยเน้นการอภิปราย การแบ่งปันความรู้และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เช่น การโต้วาที การระดมพลังสมอง การอภิปราย การเรียนแบบร่วมมือการประชุมแบบต่างๆ

เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นประสบการณ์ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการรับความรู้จากประสบการณ์และการสะท้อนความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งต่างๆ

ทั้งด้านเทคนิค วิธีการปฏิบัติของผู้เรียนแต่ละบุคคลและกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนจะได้ตรวจสอบการเรียนรู้ของตนได้รับประสบการณ์ ด้านอารมณ์ ความรู้สึกที่จะนำมาปรับความรู้สึกเจตคติและค่านิยมของตนเทคนิคการจัดการเรียนการสอนนี้ เช่น เกม สถานการณ์จำลองบทบาทสมมติ ฯลฯ

เทคนิคการเรียนการสอนแบบร่วมมือ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้และในความสำเร็จของกลุ่มทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้รวมทั้งการเป็นกำลังใจให้กันและกัน คนที่เก่งจะช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่าสมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองเท่านั้น หากแต่จะต้องร่วมรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละบุคคล คือความสำเร็จ ของกลุ่ม เช่นร่วมกันคิดปริศนาความคิด กลุ่มร่วมมือ ร่วมมือแข่งขัน กลุ่มสืบค้น

เทคนิคการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่นำเอาความรู้สาขาวิชาต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันมาผสมผสานกันเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประโยชน์สูงสุดโดยเน้นองค์รวมของเนื้อหา มากกว่าองค์รวมความรู้ของแต่ละวิชา และเน้นการสร้างความรู้ของผู้เรียนมากกว่าการให้เนื้อหาโดยตัวครู เช่น การเรียนการสอนแบบใช้เรื่องเล่า การเล่าเรื่อง การเรียนการสอนแบบแก้ปัญหา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่ยึดผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด (มาตรา 22) และเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณภาพ กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสม (มาตรา 23) ทั้งนี้ได้กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด และฝึกปฏิบัติให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้โดยการจัดเนื้อหาสาระและ กิจกรรมที่ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างสมดุลสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนครูจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้

ธนุ ฤทธิกุล (2542 : 42) ได้กล่าวถึงหลักการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียน มีอยู่ด้วยกัน 5 ข้อ

1. การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ควรเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา ผู้เรียนมีบทบาท รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
2. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ กัน มิใช่จากแหล่งใด แหล่งหนึ่งเพียงแหล่งเดียว ประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิดของแต่ละบุคคลถือเป็นแหล่ง การเรียนรู้ที่สำคัญ

3. การเรียนรู้ที่ดีจะต้องเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากความเข้าใจ จึงช่วยให้ผู้เรียนจดจำและสามารถใช้การเรียนรู้นั้นให้เป็นประโยชน์ได้ การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบด้วยตนเองนั้น มีส่วนช่วยให้เกิดความเข้าใจลึกซึ้งและจดจำได้ดี

4. การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญหากผู้เรียนเข้าใจ และมีทักษะแล้วจะสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และคำตอบต่าง ๆ ที่ตนต้องการ

5. การเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ผู้เรียน คือ การเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4.3 ด้านสื่อ เทคโนโลยี แหล่งการเรียนรู้

ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนจำเป็นต้องใช้สื่อ เทคโนโลยี แหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ และการใช้วิธีการสอนที่หลากหลายจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ดังคำกล่าวของศาสตราจารย์นายแพทย์เกษม วัฒนชัย (อ้างอิงจากศูนย์พัฒนาหนังสือ, 2545) กล่าวถึงตัวบ่งชี้ของผู้สอนกับผู้เรียนไว้ว่าถ้าให้ผู้เรียนอ่านเองจะเกิดการเรียนรู้ 10% ถ้าให้ผู้เรียนฟังครูบรรยายหน้าชั้นจะเกิดการเรียนรู้ 20% ถ้าให้ผู้เรียนเห็นจะเกิดการเรียนรู้ได้ 30% ถ้าให้ผู้เรียนเห็นและได้ยินจะเกิดการเรียนรู้ได้ 50% ถ้าให้ผู้เรียนพูดจะเกิดการเรียนรู้ได้ 70% ถ้าให้ผู้เรียนพูดและทำจะเกิดการเรียนรู้ได้ 90%

คำว่า สื่อการสอน ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Instructional Media ซึ่งสามารถแยกคำนี้ออกมาพิจารณาได้ 2 คำ คือ สื่อ (Medium เป็นคำภาษาลาติน แปลว่า ะหว่างหรือเมื่อเป็นพหูพจน์ก็เป็น Media) อีกคำหนึ่งก็คือ การสอน

สื่อ เป็นตัวกลางหรือเป็นตัวเชื่อมระหว่างจุดหมายปลายทางทั้งสองข้างส่วน การสอนนั้น เป็นการกระทำของครูเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นในตัวผู้เรียนหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การสอน ก็คือการส่งสารไปยังผู้เรียนแต่การส่งสารนั้นจะต้องมีพาหะหรือสื่อนำสารไปสื่อนำสาร ในลักษณะเช่นนี้เรียกว่า สื่อการสอน (ชม ภูมิภาค, ม.ป.ป. : 19)

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สื่อการสอน หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมือหรือช่องทางสำหรับทำให้การสอนของผู้สอนส่งไปถึงผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนวางไว้เป็นอย่างดี

หลักการและแนวคิดของสื่อการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นสื่อที่ใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ทั้งของผู้เรียนและผู้สอน ครูและนักเรียนสามารถจัดทำหรือพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเอง รวมทั้งนำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวมาใช้ในการเรียนรู้ โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อและแหล่งความรู้ โดยเฉพาะหนังสือเรียนควรมีสาระครอบคลุมตลอดช่วงชั้น สถานศึกษาควรจัดให้มีสื่อสิ่งพิมพ์อย่างเพียงพอ และให้ผู้เรียนสามารถยืมได้จากศูนย์สื่อหรือห้องสมุดของสถานศึกษา

ลักษณะของสื่อการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีความหลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่าและ

กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง และต่อเนื่อง ตลอดเวลารูปแบบของสื่อการเรียนรู้จึงไม่จำกัดอยู่กับหนังสือเรียนเท่านั้น อย่างไรก็ตามสื่อที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ควรสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้และศักยภาพของผู้เรียน สื่อการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือเรียน หนังสือพิมพ์ หนังสือค้นคว้า พจนานุกรม สารานุกรม ภาพพลิก แผ่นพับ โปสเตอร์ รายงาน นิตยสาร วารสารการ์ตูน เอกสารประกอบการสอน บทเรียนต่าง ๆ

2. สื่อเทคโนโลยีเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ได้ผลิตขึ้นเพื่อใช้ควบคู่กับเครื่องมือ สไลด์ทัศนวัสดุเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้แก่ วิทยุทัศน์ แถบบันทึกเสียง สื่อคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน ซีดีรอม อินเทอร์เน็ต สไลด์ การศึกษาผ่านดาวเทียม การสื่อสารทางไกล

3. สื่ออื่น ๆ

3.1 สื่อบุคคลเป็นบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญในแต่ละสาขา

3.2 สื่อกิจกรรมกระบวนการเป็นเทคนิควิธีการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เช่น เกม สถานการณ์จำลอง ทัศนศึกษา โครงการ บทบาทสมมุติ การแสดงละคร การสาธิต

3.3 แหล่งการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม เช่น ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ โรงงาน วัด พิพิธภัณฑ์ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ สำนักงาน สถานประกอบการ ชุมชน

3.4 สื่อวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เช่น หุ่นจำลอง เครื่องมือวิทยาศาสตร์

กระทรวงศึกษาธิการ ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาสื่อทุกประเภททุกสาระการเรียนรู้และทุกช่วงชั้น โดยเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันกันผลิตอย่างเสรีภาพ และเป็นธรรมตามมาตรา 64 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวไว้ว่ารัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิตจัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิตและพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาทั้งนี้ โดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม และกระทรวงศึกษาธิการ ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีและใช้สื่อในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยมุ่งหวังจะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

วิธีการจัดหาสื่อการเรียนรู้

1. สร้าง ผลิตขึ้นเองผู้จัดต้องวิเคราะห์ความต้องการทรัพยากรที่สามารถผลิตและจัดทำสื่อได้อย่างมีคุณภาพ โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าในการจัดทำและการผลิตขึ้นใหม่ กระบวนการผลิตและการสร้างสื่อการเรียนรู้มีขั้นตอนดังนี้ กำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไป วิเคราะห์ กำหนดคุณสมบัติลักษณะผู้เรียน วิเคราะห์กำหนดเนื้อหาสาระวิธีการเรียนรู้ วิเคราะห์กำหนด

จุดมุ่งหมายเฉพาะ กำหนดวิธีการและแนวทางการเสนอเนื้อหาสาระและวิธีการ กำหนดรูปแบบ และวิธีการประเมินผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนและพัฒนาคุณภาพสื่อ กำหนดแหล่งข้อมูลในการจัดทำ สื่อยกร่าง จัดทำทดสอบประเมินคุณภาพ ปรับปรุง นำไปใช้

2. จัดทำเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงบางส่วนในกรณีที่สามารถจัดทำสื่อ การเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาในท้องถิ่น หรือจัดซื้อหามาแต่ยังไม่เหมาะสมกับ วัตถุประสงค์ความต้องการ และการนำไปใช้ในการเรียนรู้ ครูสามารถพัฒนาสื่อให้สอดคล้องกับ ความต้องการตามการออกแบบการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ได้โดยจัดทำเพิ่มสาระการเรียนรู้จากสื่อ ที่มีอยู่ ดัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงบางส่วน ในการดัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงสื่อที่มีอยู่แล้วมีความ คุ่มค่าและประหยัดค่าใช้จ่ายกว่าการผลิตขึ้นมาใหม่อีก ทั้งยังเป็นการท้าทายความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์ เช่น จัดทำคู่มือเอกสารหนังสือให้อ่านง่ายขึ้น ดัดตอน ภาพยนตร์ โทรทัศน์ สื่อคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต แหล่งการเรียนรู้มาให้ผู้เรียนเฉพาะส่วนที่ต้องการ หรือบรรยาย ด้วยตนเองแทนเสียงเดิมที่ยากเกินไป การดัดแปลงเกม สถานการณ์จำลอง การสาธิตให้ สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ จัดทำเอกสารความรู้เพิ่มเติมในการดัดแปลง ปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงสื่อที่มีอยู่แล้วต้องคำนึงถึงคุณภาพ ซึ่งควรใช้หลักการประเมินคุณภาพ หรือร่วมพิจารณาด้วย

3. การเลือกซื้อสื่อการเรียนรู้ที่จัดจำหน่าย สถานศึกษาควรมีคณะกรรมการ พิจารณาสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในโรงเรียน ซึ่งคณะกรรมการสื่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาและ ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญสามารถวิเคราะห์ และพิจารณาคุณภาพของสื่อที่เลือกซื้อว่า สอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตรของสถานศึกษาที่กำหนดขึ้นเอง และสอดคล้องกับความต้องการ และการออกแบบการเรียนรู้สาระความรู้ ที่กำหนดไว้ตามความเหมาะสมของ ราคาจำหน่าย

4. การค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น สิ่งแวดล้อมทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษา ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ โรงงาน สถานที่ทางประวัติศาสตร์ วัด พิพิธภัณฑ์สถานประกอบการ สำนักงาน ชุมชน ครูควรจัดเตรียมหาแหล่งการเรียนรู้ สร้าง เครื่องช่วยทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนผู้สอนได้ใช้ค้นคว้าหาความรู้ และเรียนรู้ได้ตาม ความสามารถและความแตกต่างของผู้เรียน

คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2540) ได้กล่าวถึงบทบาทของสื่อเกี่ยวข้อง กับการเรียนการสอนไว้ดังนี้ คือ

1. สื่อให้การเสริมแรงแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้ทราบวัตถุประสงค์การเรียน อย่างมีความหมาย เสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียน โดยอาศัยสื่อที่มีภาพลักษณะเคลื่อนไหว เช่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์ วีดีโอเทป ฯลฯ

2. สื่อช่วยทบทวนประสบการณ์เดิม ได้เน้นให้ผู้เรียนได้ทราบว่าได้เรียนรู้ อะไร ผ่านมาบ้างแล้ว ผู้เรียนจะได้ทบทวนหัวข้อสำคัญหรือใจความสำคัญที่เรียนมาแล้ว

3. สื่อจัดหาสิ่งเร้าในการเรียนการสอน โดยให้ข่าวสารข้อสนเทศที่มีความหมาย เช่น คำอธิบาย ตัวอย่างต่าง ๆ

4. สื่อทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน โดยสื่อจะทำหน้าที่ในการจัดหาประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เหมาะสม เช่น เขียนคำตอบให้อภิปรายปัญหา ซึ่งสื่อจะทำให้ผู้เรียนได้แนวคิด และสามารถนำเอาสภาพการณ์ดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้อื่นๆ ได้

5. สื่อทำให้การประเมินผลได้รวดเร็วทันใจ สื่อทำให้ผู้เรียนได้ทราบปฏิกิริยาตอบสนองหรือผลการกระทำของตนเองได้รวดเร็วทันใจ เป็นการเสริมแรงที่มีประโยชน์ทำให้ทราบผลและข้อบกพร่องในการนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป หรือส่วนดีจะได้นำไปพัฒนาให้ดียิ่งๆ ขึ้นไปอีก

6. สื่อทำให้การฝึกปฏิบัติเป็นไปอย่างเหมาะสม ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติหรือทดลอง/ฝึกทักษะ เพื่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่ขึ้นอย่างได้ผล

สื่อการเรียนรู้เป็นตัวกลางที่ช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้สอนกับนักเรียนดำเนินไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจเนื้อหาความรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

สื่อการเรียนรู้ หมายถึง วิธีการ กระบวนการ วัสดุอุปกรณ์ของจริง บุคลากร เทคโนโลยี นวัตกรรม เครื่องมือที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งมีสาระที่เป็นประโยชน์ต่อประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรที่กำหนดไว้

สื่อการเรียนการสอนมีความสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะสื่อการเรียนมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ดังนี้

1. สื่อช่วยครูในการเพิ่มพูนประสบการณ์ความรู้แก่นักเรียน ช่วยครูสอนในสิ่งที่ครูไม่อาจนำมาให้นักเรียนดูได้โดยตรง

2. สื่อช่วยครูกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการตอบสนองความคาดหวังที่ครูต้องการให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน

3. สื่อช่วยครูในการส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมได้หลายรูปแบบ

4. สื่อช่วยครูในการสอนหรือซ่อมเสริมให้นักเรียน ทั้งในลักษณะรายบุคคลและกลุ่มย่อย เปิดโอกาสให้ครูสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

Edgar Dale (อ้างอิงจาก ชม ภูมิภาค, ม.ป.ป. : 22) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของสื่อการสอนที่ได้พิสูจน์หรือวิจัยไว้แล้ว ดังนี้ เป็นเครื่องมือสร้างฐานที่เป็นรูปธรรมแห่งความคิดรวบยอด เป็นสื่อที่สร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียนเป็นอย่างสูง ทำให้การเรียนมีความคงทนถาวร ให้ประสบการณ์ที่เป็นจริง อันจะนำไปสู่การกระตุ้นให้นักเรียนเกิดกิจกรรม พัฒนาความต่อเนื่องของความคิด ช่วยให้ความหมายงอกเงยขึ้นเรื่อยๆ เช่น พัฒนาคำพูดและศัพท์

ต่าง ๆ ให้ประสบการณ์ซึ่งไม่สามารถได้รับโดยวิธีอื่น จึงช่วยให้การเรียนรู้มีความลึกซึ่ง มีประสิทธิภาพและความหลากหลาย

สรุปได้ว่าลักษณะของสื่อการสอนที่ดี ย่อมช่วยทำให้การเรียนรู้บรรลุเป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะต่าง ๆ กล่าวคือมีความเหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน มีความเหมาะสมกับรูปแบบการเรียน การสอน ซึ่งอาจเป็นลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้ คือ สอนเป็นกลุ่มใหญ่พร้อมกัน สอนกลุ่มย่อย สอนเป็นรายบุคคล มีความเหมาะสมกับลักษณะผู้เรียน ซึ่งจะต้องพิจารณา ได้แก่ วัย ความสามารถ พื้นฐาน ประสบการณ์ และความสนใจ ซึ่งตัวแปรเหล่านี้จะมีผลต่อสัมฤทธิ์ผล ทางการเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของการใช้สื่อ สื่อต้องสอดคล้องกับ วัสดุ อุปกรณ์พื้นฐานและสภาพแวดล้อมของการใช้สื่อนั้น เพื่อมิให้บังเกิดปัญหาในด้านการผลิต และ การใช้สื่อเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจความรู้สึก เพิ่มพูน ทักษะ และประสบการณ์ สร้างสถานการณ์การเรียนรู้ กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาศักยภาพการคิด เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมแก่ผู้เรียน สื่อการเรียนในปัจจุบันมีอิทธิพลสูงในการให้ ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถเชื่อมโยงแหล่งความรู้ที่อยู่ไกลตัวผู้เรียนมาสู่ การเรียนรู้ของผู้เรียนได้ในเวลาอันรวดเร็วและไม่จำกัด ซึ่งมีขั้นตอนในการใช้สื่อ ดังนี้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในเนื้อหาที่กำลังจะ เรียนนั้น สื่อที่ใช้ในขั้นนี้จึงเป็นสื่อที่แสดงเนื้อหากว้าง ๆ หรือเกี่ยวข้องกับการเรียนครั้งก่อน ยังมีสื่อที่เน้นเนื้อหาเจาะลึกที่แท้จริง และควรเป็นสื่อที่ง่ายต่อการนำเสนอในระยะเวลาอันสั้น เช่นภาพ บัตรคำหรือบัตรปัญหา เป็นต้น

2. ชี้นำดำเนินการสอนหรือประกอบกิจกรรม เป็นขั้นสำคัญในการเรียนเพราะ เป็นขั้นที่จะให้ความรู้เนื้อหาอย่างละเอียด เพื่อสนองวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้สอนต้องเลือกสื่อให้ ตรงกับเนื้อหาและวิธีการสอนหรืออาจใช้สื่อประสมก็ได้ การใช้สื่อขั้นนี้ต้องให้ผู้เรียนได้รับความรู้ อย่างละเอียด ถูกต้องชัดเจน เช่น แผนภูมิ ภาพยนตร์ สไลด์ แผ่นใส วีดิโอเทป หรือชุด การสอน เป็นต้น

3. ชี้นำวิเคราะห์ฝึกปฏิบัติเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ตรงแก่ผู้เรียน เพื่อให้ ผู้เรียนได้ปฏิบัติเอง สื่อขั้นนี้จึงเป็นประเด็นปัญหาให้ผู้เรียนได้ขบคิด และได้ใช้เองมากที่สุด เช่น สมุด แบบฝึกหัด ภาพ บัตรปัญหา เทปบันทึกเสียง ชุดการเรียนรายบุคคล เป็นต้น

4. ชี้นำสรุปบทเรียน เป็นขั้นสุดท้ายของการเรียนการสอน เพื่อย้ำเนื้อหาบทเรียน ที่มีความเข้าใจถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ด้วย ขั้นนี้จึงควรใช้ระยะเวลาอันสั้น เช่นเดียวกับชี้นำเข้าสู่บทเรียน

เทคโนโลยีการศึกษาเป็นความรู้ทางทฤษฎี และการปฏิบัติของการออกแบบ การพัฒนาการ ใช้การจัดการ การประเมินของกระบวนการ และทรัพยากรสำหรับการเรียนรู้เป็น บูรณาการบุคคล วิธีการ แนวคิด วัสดุอุปกรณ์ สิ่งต่าง ๆ ทฤษฎีการเรียนรู้ และกระบวนการ

ออกแบบพัฒนาระบบการเรียนการสอนเพื่อการแก้ปัญหา และพัฒนาการเรียนรู้อย่างเป็นแนวทางที่แก้ปัญหาที่เหมาะสม ลดช่องว่างระหว่างทฤษฎีและแนวปฏิบัติ สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้

เทคโนโลยี คือ วิธีการ วิทยา เทคโนโลยี หมายถึง ศาสตร์ที่ว่าด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ วิธีการที่จะปรับปรุงประสิทธิภาพของการให้การศึกษาสูงขึ้น เทคโนโลยี หมายถึง ความรู้ วิทยาการ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ทันสมัยซึ่งถูกนำมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ (ธีรพันธ์ รังนาวัง, 2544 : 29)

Heinich และคณะ (Heinich and Other, 1982 อ้างอิงจาก ชม ภูมิภาค, ม.ป.ป. : 2) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีไว้ดังนี้

1. เทคโนโลยีในฐานะที่เป็นกระบวนการเป็นการประยุกต์วิทยาศาสตร์อย่างมีระบบหรือจัดความรู้อย่างมีระบบ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ
2. เทคโนโลยีในฐานะเป็นผลผลิต หมายถึง เครื่องมือ อุปกรณ์ (Hardware) หรือวัสดุ (Software) ที่เป็นผลผลิตจากการใช้กระบวนการด้านเทคโนโลยี เช่น สิ่งพิมพ์ ภาพยนตร์
3. เทคโนโลยีในฐานะที่ผสมผสานทั้งระบบการส่งข้อมูลให้กระจายออกไป ซึ่งจะต้องใช้ทั้งกระบวนการกับผลผลิต เช่น เทคโนโลยีในระบบการส่งข้อมูลให้กระจายออกไป ซึ่งจะต้องใช้ทั้งกระบวนการและเครื่องมือที่เป็นผลผลิต การแยกกระบวนการออกจากผลผลิตไม่ได้ เช่น เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่าง Hardware กับ Software ที่เราเรียกว่า โปรแกรม

จากคำจำกัดความเช่นนี้จะเห็นได้ว่า เทคโนโลยี คือ องค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง รวมเอาความคิด กระบวนการและการจัดการเข้าไปด้วย สรุปได้ว่าเทคโนโลยี คือ การประยุกต์อย่างมีระบบของความรู้ทางวิทยาศาสตร์และความรู้ด้านอื่น ๆ จัดระเบียบดีแล้วต่อการปฏิบัติงานทั้งหลาย

เทคโนโลยีการศึกษา (Educational Technology) ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลายอย่างน่าสนใจ ซึ่งขอนำมากล่าวไว้ดังนี้

ฉลอง สุรวัฒนบุรณ (ม.ป.ป. : 9 - 10) ได้ประมวลสรุปความหมายของเทคโนโลยีการศึกษาไว้ว่า

1. เทคโนโลยีการศึกษา เป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อนและมีการบูรณาการเกี่ยวข้องกับคน กระบวนการ แนวคิด เครื่องมือและการจัดระเบียบองค์การและงานเพื่อวิเคราะห์ปัญหาหรือคาดการณ์ การปรับใช้ การประเมินผลและการจัดบริหารกับข้อแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ

2. เทคโนโลยีการศึกษา คือ การพัฒนาการการประยุกต์ใช้และการประเมินผลระบบเทคนิค วิธีการและเครื่องมือเพื่อปรับปรุงกระบวนการและการเรียนรู้ของมนุษย์

3. เทคโนโลยีการศึกษา คือ การประยุกต์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการเรียนรู้ และเงื่อนไขของการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการสอนหรือการฝึกอบรมและนำหลักการวัดผลประเมินผลมาใช้ปรับปรุงสภาพการเรียนรู้

4. เทคโนโลยีการศึกษา เป็นวิธีระบบในการออกแบบ การประยุกต์ใช้และการประเมินผลกระบวนการทั้งหมดของการเรียนการสอนในเชิงวัตถุประสงค์เฉพาะ มีพื้นฐานรองรับทางด้านงานวิจัยการเรียนรู้ของมนุษย์ และการติดต่อสื่อสาร และใช้ทรัพยากรระบบประสมประสาน เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

จากความหมายของเทคโนโลยีการศึกษาได้กล่าวมาเบื้องต้นนั้น สรุปได้ว่าเทคโนโลยีการศึกษา คือ การนำความรู้ แนวความคิดและกระบวนการ ตลอดจนเครื่องมือและวัสดุต่าง ๆ อันเป็นผลจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์มาใช้ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

เทคโนโลยีการศึกษามีขอบข่ายที่ประกอบด้วย องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันในการจัดการศึกษาและการเรียนการสอน 4 ประการ คือ

1. การจัดการทางการศึกษา (Educational Management Function)
2. การพัฒนาการศึกษา (Education Development Function)
3. ทรัพยากรการเรียน (Learning Resources)
4. ผู้เรียน (Learner)

คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2540 : 54) ได้ให้ความหมายคำว่าเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึงเทคโนโลยีที่ประกอบด้วยการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ การใช้ข้อมูลข่าวสารและการใช้ภาษาอังกฤษ โดยมีคอมพิวเตอร์เครือข่ายโทรคมนาคมเป็นองค์ประกอบที่เอื้อให้กระบวนการจัดเก็บการวิเคราะห์ และการส่งข้อมูลเป็นไปเพื่อการติดต่อสื่อสารหรือการให้ความรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทสำคัญในฐานะที่เป็นเครื่องมือสำหรับการกระจายอำนาจทางปัญญาและเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่เป้าหมาย

เทคโนโลยีสารสนเทศ เริ่มเข้ามามีบทบาทในประเทศไทยเมื่อประมาณ 2 ทศวรรษที่ผ่านมา แต่ความก้าวหน้าค่อนข้างมากและรวดเร็วในช่วงที่ไม่ถึง 10 ปีที่ผ่านมาเอง โดยรัฐบาลได้ตั้งคณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ เมื่อ พ.ศ. 2535 และประกาศใช้ปี พ.ศ. 2538 เป็นการเปิดศักราชปีแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศไทย พ.ศ. 2538

ตามความหมายเทคโนโลยีสารสนเทศมี 2 ส่วน คือ ส่วนของเทคโนโลยี คือ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัยที่สร้างหรือพัฒนามาจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และส่วนของสารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลข่าวสาร เรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้จากการนำข้อมูลดิบที่ผ่านกระบวนการประมวลผลมาแล้วอย่างถูกต้อง

ดังนั้นเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ ข้อมูลข่าวสารเหตุการณ์เรื่องราวที่เป็นจริง ถูกต้อง ทันสมัยที่สามารถส่งถึงกันและกันได้อย่างทั่วถึงรวดเร็วทั้งใกล้และไกลด้วยเครื่องมืออุปกรณ์ กลไกที่ทันสมัยก้าวหน้าเรียกว่า เทคโนโลยี

เทคโนโลยีมีหลายชนิด หลายประเภท แต่ที่สำคัญและถือได้ว่าเป็นความสามารถที่นำทิ้งของมนุษย์ที่สามารถคิดหรือสร้างเทคโนโลยีเหล่านี้มาทำประโยชน์ในการพัฒนาโลกอยู่ในสภาพที่ไร้พรมแดนหรือโลกาภิวัตน์ ได้แก่

1. เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีมากมายทั้งขนาด ประเภทฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์

2. เทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม เป็นเทคโนโลยีสื่อสารทางไกล เริ่มตั้งแต่โทรเลข โทรศัพท์ โทรสารสื่อสารผ่านดาวเทียม ผ่านใยแก้วนำแสง ขนส่งข่าวสารข้อมูลจากแหล่งผู้รับหรือส่งสารโต้ตอบกัน 2 ทางที่เรียกว่า ทางด่วนข้อมูล ระบบสื่อสารเหล่านี้เมื่อนำมาใช้ร่วมกับระบบคอมพิวเตอร์ก็จะเกิดเป็นระบบเครือข่ายที่เชื่อมโยงข้อมูล ทำงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้อย่างกว้างขวาง รวดเร็ว ทั่วถึง เช่น อินเทอร์เน็ต

3. ระบบสำนักงาน อุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ปฏิบัติงาน เช่น เครื่องโทรสาร เครื่องถ่ายภาพเอกสาร เครื่องพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ และเมื่อนำเครื่องมือเหล่านี้มาใช้ร่วมกับระบบคอมพิวเตอร์ก็จะพัฒนาเป็นสำนักงานอัตโนมัติ เพิ่มประสิทธิภาพงานขององค์กร โดยเพิ่มการทำงานแต่ลดการลงทุนด้านกำลังคนและเวลาลง

4. ระบบอัตโนมัติเป็นอุปกรณ์ที่สร้างขึ้นมาใช้งานต่าง ๆ เช่น เครื่องจักรกลของโรงงานอุตสาหกรรมแบบสายพาน และเมื่อนำมารวมกับระบบคอมพิวเตอร์ก็จะมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เช่น มนุษย์หุ่นยนต์

สุพจน์ มงคลพีชรักษ์ (2542 : 23) ได้ให้ความหมายของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน CAI Computer Assisted Instruction Or Computer Aided Instruction ไว้ว่า คือ สื่อการเรียนการสอนทางคอมพิวเตอร์รูปแบบหนึ่ง ที่ใช้ความสามารถของคอมพิวเตอร์ในการเสนอสื่อประสม ได้แก่ ข้อความ ภาพนิ่ง กราฟฟิกส์ แผนภูมิ กราฟ ภาพเคลื่อนไหว เสียง วิดิทัศน์เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาในบทเรียน องค์ความรู้ในลักษณะที่ใกล้เคียงกับการสอนจริงในห้องเรียนมากที่สุด

ลักษณะของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสารสนเทศ เป็นเนื้อหาสาระที่ได้รับ การเรียบเรียงแล้วเป็นอย่างดีจากผู้เชี่ยวชาญเนื้อหา นั้น ๆ มีการจัดทอนให้มีความเหมาะสม เพื่อการนำเสนอผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์เรียงลำดับเป็นขั้นตอนจากง่ายไปสู่เนื้อหาที่ยากขึ้น

กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ปลายทางไว้อย่างชัดเจน และสามารถวัดประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนได้ มีการปฏิสัมพันธ์ มีการตอบโต้อย่างมีจุดมุ่งหมายกับผู้เรียนมากที่สุด

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้เห็นประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศ และได้นำมาใช้ในการพัฒนาการศึกษาในความรับผิดชอบมาโดยตลอด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 เป็นต้นมา เพื่อวัตถุประสงค์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร การเรียน การสอน แต่เนื่องจากมีข้อจำกัดหลายประการ ทั้งด้านกำลังทรัพยากร ระเบียบ กฎหมาย ที่ไม่เอื้อทำให้สามารถพัฒนาไปได้ระดับหนึ่ง และอาจกล่าวได้ว่าประสบผลสำเร็จในด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อการบริหารมากกว่าด้านการเรียนการสอน คือ ด้านการเรียนการสอน สามารถพัฒนาไปได้ไม่มากเท่าที่ควรและที่มองเห็นได้อย่างชัดเจนจากการที่โรงเรียนมีทีวี วีดีโอ พร้อมสื่อต้นแบบสำหรับการอบรมครู การอบรมครูทางไกล และการอบรมความรู้สำหรับนักเรียน ในเนื้อหาวิชาที่สอนยากขาดแคลนครูโรงเรียนจัดการเรียนการสอน โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน โรงเรียนมีคอมพิวเตอร์ ห้องคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน ห้องเรียนเทคโนโลยีสื่อประสม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 เป็นต้นไป

4.4 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้

การจัดแหล่งการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 25 กำหนดไว้ว่ารัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ ดังนั้นสถานศึกษาจึงมีหน้าที่ดำเนินงานให้สนองนโยบายของพระราชบัญญัติการศึกษาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักและใช้ประโยชน์จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ และดำเนินการเพื่อให้เกิดแหล่งการเรียนรู้ขึ้นในโรงเรียน

แหล่งการเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศและประสบการณ์ ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ที่โรงเรียนสามารถจัดและดำเนินการได้ เช่น สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานการศึกษา ห้องสมุด มุมอ่านหนังสือ การนำนักเรียนไปศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูล นอกโรงเรียน พิพิธภัณฑ์วัด ห้องสมุดประชาชน หอสมุดแห่งชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน ซึ่งแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

1. แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน ได้แก่ ห้องสมุด มุมหนังสือ พิพิธภัณฑ์ห้อง มัลติมีเดีย ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องอินเตอร์เน็ต ศูนย์วิชาการ ศูนย์วิทยบริการ ศูนย์โสตทัศนศึกษา ศูนย์สื่อการเรียนการสอน สวนพฤกษศาสตร์ สวนวรรณคดี สวนสมุนไพร สวนสุขภาพ สวนหนังสือ สวนธรรมะ

2. แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ ศูนย์วิทยาศาสตร์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ ศูนย์กีฬา วัด สถานประกอบการภูมิปัญญาท้องถิ่น ครอบครัว ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน

สรุปได้ว่าแหล่งการเรียนรู้ หมายถึง สถานที่ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ โดยมีภูมิปัญญาชาวบ้านเป็นผู้ให้ความรู้ ซึ่งได้แก่ สถานที่ที่สำคัญทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม สถานที่ประกอบอาชีพห้องสมุด พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ แหล่งวิทยากร ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษาและห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์

ภูมิปัญญาชาวบ้าน หมายถึง ความรู้ประสบการณ์ที่หลากหลายของชาวบ้านในท้องถิ่นที่ใช้ในการแก้ปัญหาหรือดำเนินการซึ่งได้รับการถ่ายทอดสืบต่อกันมา โดยผ่านกระบวนการพัฒนาตามศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาทางการดำเนินชีวิตในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมกับกาลสมัย และเป็นการสั่งสมความรู้ ความคิด ประสบการณ์ตรงของบุคคลโดยผ่านการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์มาเป็นระยะเวลายาวนาน

วัชรินทร์ แสงศัพท์ (2543 : 8) ได้จำแนกภูมิปัญญาชาวบ้านออกเป็น 4 เรื่อง ได้แก่ เรื่องที่เกี่ยวกับความคิด ความเชื่อ หลักการพื้นฐานขององค์แห่งความรู้ที่เกิดจากการสั่งสมสืบต่อกันมา เรื่องของศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องของการประกอบอาชีพในแต่ละท้องถิ่นที่ได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมและเรื่องราว แนวความคิด หลักการปฏิบัติ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ชาวบ้านนำมาใช้ในชุมชน ซึ่งเป็นอิทธิพลของความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

4.5 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

ในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นการประเมินด้ว้บ่งชี้ความสำเร็จของผู้เรียนอย่างมีขั้นตอนที่ชัดเจน รูปแบบวิธีการประเมินผลนั้นผู้สอนควรเลือกใช้ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนของตนและต้องให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนอันจะนำไปสู่การพัฒนาความก้าวหน้าของผู้เรียน

มาตรา 26 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวไว้ว่าให้สถานศึกษา จัดการประเมินผลผู้เรียน โดยพิจารณาจากการพัฒนาการของผู้เรียนความประพฤติ พฤติกรรม การเรียน การสังเกต การร่วมกิจกรรม การทดสอบควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ ซึ่งคำกล่าวนี้สอดคล้องกับคำว่า เป็นการวัดผลประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการประเมินผลการเรียนรู้ จึงเป็นการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวทางปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ด้วย คือ การให้ผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครองประเมินร่วมกันเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมงาน แบบประเมินผลพัฒนาการบันทึกของผู้เรียน การจัดนิทรรศการและเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมประเมินผลตนเอง

นิพล รัตนพันธ์ (2543 : 10) กล่าวว่า การประเมินผลตามแนวปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้เป็นการประเมินผลเพื่อเรียนรู้ต่อไปไม่ใช่การประเมินผลเพื่อหยุดการเรียนรู้เป็นการประเมินผลในภาพจริงเพื่อให้ได้ข้อมูลจริงที่เกิดขึ้น ประเมินผลโดยผู้เกี่ยวข้องทุกคน โดยเฉพาะผู้เรียน ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง

รูปแบบการประเมินผลตามสภาพความเป็นจริง ที่ครูจะต้องกระทำควบคู่ไปกับการบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้วยวิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกจากผู้เกี่ยวข้องแบบทดสอบความสามารถจริง การรายงาน แฟ้มสะสมงาน

กรมวิชาการ ได้กล่าวถึงการประเมินผลจากสภาพจริงไว้ว่าเป็นการประเมินความสามารถ ความรู้สึก ทักษะที่สอดคล้องกับชีวิตจริง เป็นการคัดเลือกผลงานเพื่อการประเมินที่มุ่งเน้นผลงานที่มีคุณค่าและท้าทายเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้จริง

การประเมินผลจากสภาพจริง หมายถึง กระบวนการสังเกต การบันทึกและรวบรวมข้อมูลจากงานและวิธีการ ที่ผู้เรียนทำเพื่อเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจในการศึกษาถึงผลกระทบต่อผู้เรียน ซึ่งจะไม่เน้นการประเมินเฉพาะทักษะพื้นฐาน แต่จะเน้นการประเมินทักษะความคิดซับซ้อนในการทำงานของผู้เรียน ความสามารถทางการแก้ปัญหา และการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติในสภาพจริงในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบและผลิตความรู้ ได้ฝึกปฏิบัติจริงรวมทั้งเน้นพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อสนองจุดประสงค์ของหลักสูตรและความต้องการของสังคม

ลักษณะสำคัญของการประเมินผล โดยเน้นการปฏิบัติจริง เป็นการประเมินผลจากสภาพจริง กระทำได้ตลอดเวลาทุกสถานการณ์ทั้งที่บ้าน ที่โรงเรียนและชุมชน สังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ โดยการตัดสินใจของมนุษย์ในการให้คะแนน การกำหนดปัญหาหรืองานแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างคำตอบเอง ให้ตอบด้วยการแสดงความคิดสร้างสรรค์ ผลิตหรือทำงาน การประเมินผลไม่เน้นเฉพาะทักษะพื้นฐานแต่ให้ผู้เรียนผลิตสร้างหรือทำบางสิ่งที่เน้นทักษะการคิดที่ซับซ้อน การพิจารณาไตร่ตรอง การทำงานและการแก้ปัญหา นั่นคือ เน้นการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหา

นอกจากนี้ ในการประเมินผลยังเน้นสภาพปัญหาที่สอดคล้องกับความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน เน้นการแก้ปัญหาที่สะท้อนถึงชีวิตจริง การประเมินผลต้องใช้ข้อมูลอย่างหลากหลายพยายามที่จะรู้จักผู้เรียนในทุกแง่มุม ข้อมูลจึงต้องได้มาจากหลาย ๆ ทางเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลต้องมีหลากหลายประเภท เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างผู้เรียน ครูผู้ปกครอง ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะประเมินตรงไหน เรื่องอะไร การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล ทำให้ผู้เรียนรู้จักวางแผนการเรียนรู้ รู้ความต้องการของตนเองว่าอยากรู้ อยากทำอะไรบ้าง ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และการประเมินผลที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุดอย่างแท้จริง

กล่าวโดยสรุปกระบวนการดำเนินงานเพื่อประเมินสภาพจริงของผู้เรียน มีขั้นตอนดังนี้ คือ ครูและผู้เรียนร่วมกันกำหนดผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ โดยวิเคราะห์จากหลักสูตรแม่บท หลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น คู่มือการเรียนโดยทำความเข้าใจกับ ลักษณะ ความหมายของผลสัมฤทธิ์ กำหนดแนวทางของงานที่ต้องปฏิบัติ ได้แก่ งานที่ทุกคนต้องทำและงานที่ทำตามความสนใจ กำหนดรายละเอียดของงาน กำหนดกรอบการประเมิน กำหนดวิธีการประเมิน ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจงาน การรายงานตนเองของผู้เรียน การบันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง การใช้แบบทดสอบแบบเน้นการปฏิบัติจริง การประเมินผลโดย ใช้แฟ้มสะสมงาน กำหนดตัวผู้ประเมินครู ผู้ปกครอง ผู้เรียน กำหนดเกณฑ์การประเมิน

5. การบริหารงานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 ระดับ คือ การศึกษาระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา โดยมีเขตพื้นที่การบริการทางการศึกษา จำนวน 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอศรีสขนาลัย อำเภอสวรรคโลก อำเภอศรีนคร อำเภอทุ่งเสลี่ยมและอำเภอศรีสำโรง มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 215 แห่งแยกเป็นสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเดิม จำนวน 192 แห่ง สถานศึกษาที่สังกัดสามัญเดิม จำนวน 15 แห่งและสถานศึกษาสังกัดเอกชนเดิม จำนวน 8 แห่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 มีอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาตาม มาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 1 - 2) ในการบริหารงานด้านวิชาการให้แก่สถานศึกษาดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น
2. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
3. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
4. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

6. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา

7. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาของเอกชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

8. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

9. ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา

นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 มีกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาในการกำกับดูแลการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา โดยมีหน้าที่เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐานเท่าเทียมกันโดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน ส่งผลให้ผู้เรียนทั้งในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษา โดยมีขอบข่ายภารกิจของงาน 7 กลุ่มงาน ได้แก่ 1) งานธุรการ 2) กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้ 2. กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา 3) กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 4) กลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผล 5) กลุ่มงานระบบบริหารและการจัดการศึกษา 6) กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา 7) กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

วันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยประเมินคุณภาพประสิทธิภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2540 คุณภาพประสิทธิภาพและประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาปรากฏว่าปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพด้านสื่อการเรียนการสอนของครู นักเรียนและห้องสมุดของโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง คือ ร้อยละ 75.5 – 98.4 ส่วนด้านกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล พบว่าอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (ร้อยละ 79.8) การวางแผนเตรียมการสอนและพฤติกรรมกรเรียนการแสวงหาความรู้ของผู้เรียน พบว่า อยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง (ร้อยละ 68.1 - 86.8)

ทัศนีย์ เชื้อสุวรรณ และคณะ (2544 : 53-59) ได้ศึกษา การประเมินโครงการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้โรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า

1. ด้านปัจจัยเบื้องต้น อันได้แก่ จำนวนครูผู้สอน คุณวุฒิของครูผู้สอน คุณวุฒิของผู้บริหารโรงเรียน ด้านงบประมาณ อาคารสถานที่ ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ วัสดุอุปกรณ์ เอกสารสำหรับการค้นคว้า มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

2. ด้านจัดการโครงการพบว่า กระบวนการเกี่ยวกับการจัดทำแผน การจัดทำตามแผนการควบคุม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สอดคล้องกับ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก หมายความว่า กระบวนการ บริหารจัดการโครงการได้ดำเนินไปตามแนวปฏิรูปที่กำหนด โดยเฉพาะในด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ครูผู้สอนได้จัดทำกำหนดการสอน เขียนแผนการสอน เตรียมสื่อ วัสดุ จัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้และจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพที่แท้จริงของกระบวนการเรียนรู้ 6 ลักษณะ คือ

2.1 การเรียนรู้มีความสุข โดยการจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ให้เป็นอิสระ มีความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.2 การเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน รับสิ่งที่ดีจากผู้อื่น

2.3 การเรียนรู้เป็นองค์รวม เป็นการเรียนรู้ที่สัมพันธ์เชื่อมโยงต่อเนื่องกลมกลืนทุกอย่าง ทั้งเนื้อหาวิชา ทักษะพื้นฐาน วิธีการเรียนรู้ กิจกรรม

2.4 การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการสังเคราะห์แนวทางที่ใช้ในการเรียนรู้ของตน

2.5 การประเมินการเรียนรู้ เป็นการประเมินผลและสภาพจริงที่เกิดขึ้นในด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ และคุณธรรม ผลการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน

นภดล โพธิ์งาม และคณะ (2544 : 75) ได้ศึกษา สภาพการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และความคาดหวังต่อผลการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ พบว่า

1. สภาพการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านแนวคิดเกี่ยวกับผู้เรียน ครูมีการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ด้านแนวคิดเกี่ยวกับผู้เรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะครูกับผู้เรียนที่มีความสัมพันธ์กันทางบวก ส่งผลให้นักเรียนได้แสดงความสามารถและพัฒนาตนเองได้เต็มที่โดยที่ครูเป็นผู้ชี้แนะและให้ปรึกษา รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย เพื่อเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาความสามารถของแต่ละบุคคล

1.2 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ครูมีการปฏิรูปการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความสามารถและพัฒนาตนเองเต็มที่ด้วยการเสริมแรงและสนับสนุนให้เกิดความสำเร็จ

วัลลภ ภูจอมจิตร (2540 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาเกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาบางส่วนพบว่า ระดับการปฏิบัติการจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาเกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางและจากผลการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนะผลการศึกษาว่า สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอในสังกัด ควรให้ความสำคัญในงานการจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาเกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษามากยิ่งขึ้นในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดเป็นสารสนเทศที่จะนำไปใช้ในการตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน (2541 : 31) ได้ดำเนินการวิจัยสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน ผลการวิจัยพบว่า ครูระดับปฐมวัยมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำกำหนดการสอน ครูผู้สอนระดับประถมศึกษามีปัญหาในการวิเคราะห์ การเขียนแผนการสอน การจัดหาจัดทำสื่อการสอน ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้และมีปัญหาในการสร้าง และ การใช้เครื่องมือในการวัดผล ส่วนครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีปัญหาในการเลือกใช้จัดทำสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการและการสร้างเครื่องมือวัดผลประเมินผล

กองวิจัยทางการศึกษา (2541 : 24) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพความคาดหวัง สภาพปัจจุบันและปัญหาของกระบวนการจัดการเรียนการสอน ผลของการวิจัยพบว่า วิธีการสอนที่ครูปฏิบัติมาก คือ การบอก การบรรยาย การอธิบาย โดยครูที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปใช้เทคนิคการสอนโดยให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านการฟังมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี

ทองแดง มาติษฐ์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารงานในการเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการบริหารงานอยู่ในระดับมากได้แก่ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคลกรและด้านการบริหารงานวิชาการ ตามลำดับ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่างกัน มีการบริหารงานในการเป็นนิติบุคคลในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และผู้บริหารส่วนมากมีความคิดเห็นว่าการบริหารงานในการเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษาจะทำให้เกิดความรวดเร็ว คล่องตัว จึงควรมอบอำนาจให้ผู้บริหารอย่างแท้จริงและควรพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

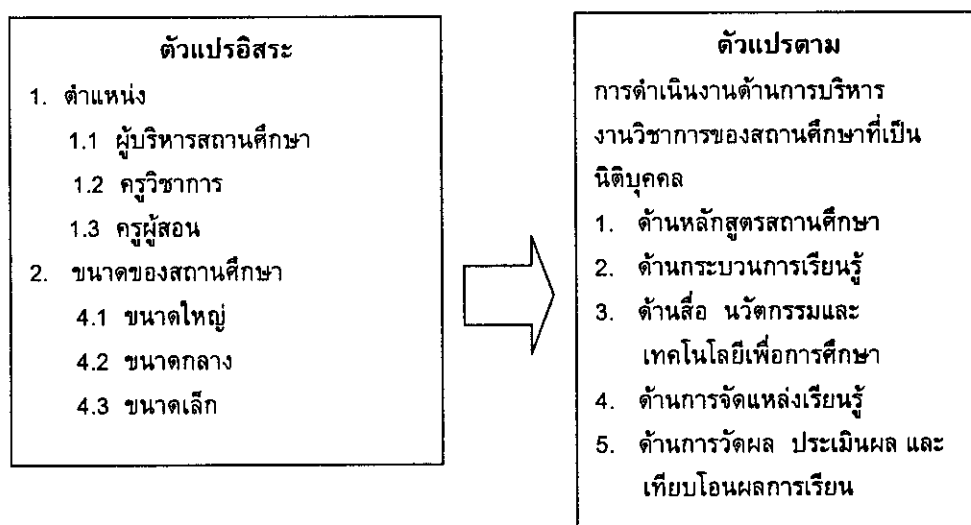
อนงค์ จิวแก้ว (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารงานของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารในจังหวัดพิจิตร พบว่า ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการบริหารอยู่ในระดับมาก ได้แก่ด้านการบริหารงบประมาณด้านการบริหารวิชาการ ด้านบริหารทั่วไป และด้านบริหารงานบุคคลตามลำดับ

งานวิจัยต่างประเทศ

กู๊ด (Goode, 1998) ได้ศึกษาการใช้หลักสูตรบูรณาการของครูโดยเฉพาะในรายวิชาภาษาอังกฤษและสังคมศึกษา จากการศึกษาได้พบว่า การบูรณาการในระดับต่ำที่เกิดขึ้นเป็นระยะหรือไม่มีการบูรณาการเลย เหตุผลที่น่าเสนอ คือ ขาดการบูรณาการโดยขาดเวลาเพื่อการวางแผน มีทัศนคติที่แตกต่างกับผู้ร่วมงานและขาดการสนับสนุนอย่างสม่ำเสมอจากผู้บริหาร ความไม่เข้าใจในการควบคุมเนื้อหาหลักในความแตกต่างของเนื้อหาถูกเปิดเผยว่าไม่จูงใจในการใช้หลักสูตรบูรณาการ ถึงแม้ว่าครูจะเห็นด้วยกับสาระของหลักสูตรบูรณาการ ความต้องการใช้สื่อการสอนเกี่ยวข้อง ก็จะมีผลต่อการบูรณาการด้วย ยังคงมีความเข้าใจ ไม่ตรงกันระหว่างความเข้าใจของครูในคุณค่าของหลักสูตรบูรณาการและการปฏิบัติการที่แท้จริงของหลักสูตรบูรณาการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสรุปเป็นกรอบความคิดในการวิจัยได้ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ศึกษาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 2,751 คน จากสถานศึกษา 207 แห่ง จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 207 คนและข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ครูวิชาการและครูผู้สอน จำนวน 2,544 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 405 คน จาก 135 สถานศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาแห่งละ 1 คน และข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ครูวิชาการ 1 และครูผู้สอน 1 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie ann Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 40) โดยใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 สํารวจจำนวนสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 207 โรงเรียน จำนวนข้าราชการครูทั้งสิ้น 2,751 คน

2.2 แบ่งประชากรสถานศึกษาออกเป็นชั้นภูมิตามอำเภอต่างๆ ที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษา

2.3 แบ่งขนาดของสถานศึกษาออกเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก

2.4 กำหนดสัดส่วนประชากรในแต่ละอำเภอและขนาดสถานศึกษา

2.5 ทำการสุ่มโดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่มจนครบตามสัดส่วน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาแห่งละ 1 คน และข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ครูวิชาการ 1 และครูผู้สอน 1 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 405 คน

ผลการคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาที่ใช้ในการวิจัย แสดงดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอที่ตั้งและขนาดสถานศึกษา

อำเภอ	จำนวนประชากร			รวม	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง			รวม
	ใหญ่	กลาง	เล็ก		ใหญ่	กลาง	เล็ก	
1. ศรีษะนาถ	14	16	39	69	10	14	18	42
2. สวรรคโลก	7	11	29	47	5	10	19	24
3. ท่งเสียม	5	10	14	29	3	5	7	15
4. ศรีนคร	3	5	7	15	2	3	5	10
5. ศรีสำโรง	9	16	22	47	5	10	19	34
รวม	38	58	111	207	25	42	68	135

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Check list)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อสภาพการดำเนินงานด้านบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาปัญหาการดำเนินงานด้านบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล มีลักษณะของแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานด้านบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล มีลักษณะของแบบสอบถามชนิดมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากตำราเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจโครงสร้างด้านเนื้อหาที่จะนำมาสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษางานวิจัยที่มีโครงสร้างและเนื้อหาที่สอดคล้องกับการวิจัยเรื่องนี้ เพื่อทราบรูปแบบของเครื่องมือ วิธีสร้างเครื่องมือ และรายละเอียดของเครื่องมือ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. กำหนดขอบเขตของแบบสอบถาม โดยแบ่ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านกระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 4) ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ 5) ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

4. สร้างข้อคำถามในแต่ละด้านให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ศึกษา

5. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขปรับปรุง

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณา ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและให้คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงให้แบบสอบถามสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

1. ดร.สุขแก้ว คำสอน อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

2. ดร.อดุลย์ วังศรีคุณ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

3. ดร.ดุษฎี สีตลวรางค์ ผู้อำนวยการโรงเรียนกมลไกรลาศวิทยา

4. นายประสิทธิ์ บุญส่ง หัวหน้ากลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการศึกษานักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2

5. นายถวิล หิรัญศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองเซียง

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขในครั้งสุดท้าย ไปทดลองกับผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากสำนักงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงครามถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 เพื่อให้ออกหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตัวเอง
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์และคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัสได้แบบสอบถาม จำนวน 405 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการคำนวณหาค่าความถี่และร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 เป็นรายด้านและรายข้อ จำแนกตามตำแหน่งและขนาดของสถานศึกษา โดยใช้สถิติการทดสอบค่าเอฟ (f-test) และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe's Method)

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2540 : 18) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีสภาพและปัญหาการดำเนินงานในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีสภาพและปัญหาการดำเนินงานในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีสภาพและปัญหาการดำเนินงานในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีสภาพและปัญหาการดำเนินงานในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีสภาพและปัญหาการดำเนินงานในระดับน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 5 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการเสนอข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติ t
F	แทน	ค่าสถิติ F
p	แทน	ระดับนัยสำคัญ
*	แทน	ค่าระดับนัยสำคัญที่ .05

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามข้อมูลส่วนตัว

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	135	33.33
1.2 ครูวิชาการ	135	33.33
1.3 ครูผู้สอน	135	33.33
รวม	405	100
2. ขนาดของสถานศึกษา		
2.1 ขนาดเล็ก	204	50.37
2.2 ขนาดกลาง	126	31.11
2.3 ขนาดใหญ่	75	18.52
รวม	405	100

จากตาราง 3 เมื่อจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า มีผู้ตอบที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอน เท่ากัน จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 50.37 รองลงมาปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 31.11 และปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.52

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ในภาพรวมและรายด้าน

สภาพการบริหารงานวิชาการ	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. ด้านหลักสูตรสถานศึกษาสถานศึกษา	3.68	0.56	มาก
2. ด้านกระบวนการเรียนรู้	3.77	0.69	มาก
3. ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี	3.76	0.72	มาก
4. ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้	3.82	0.75	มาก
5. ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	3.64	0.62	มาก
รวม	3.71	0.58	มาก

จากตาราง 4 พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ที่บุคลากรทางการศึกษาแสดงความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.82$) รองลงมา ได้แก่ ด้านกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.77$) และด้านที่บุคลากรทางการศึกษาแสดงความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการต่ำสุด ได้แก่ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 3.64$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการดำเนินงานการบริหารงาน
วิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สุโขทัย เขต 2 จำแนกตามรายด้านและรายข้อ

สภาพการบริหารงานวิชาการ	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
ด้านหลักสูตรสถานศึกษา			
1. สถานศึกษาจัดทำธรรมนูญสถานศึกษาเพื่อกำหนดทิศทางในการบริหารหลักสูตร	3.81	0.98	มาก
2. คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา	3.62	0.83	มาก
3. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะครูเป็นกรรมการวิชาการเพื่อบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	3.82	0.69	มาก
4. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะครูเป็นกรรมการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นประธาน	3.59	0.91	มาก
5. สถานศึกษามีการจัดทำแผนงานวิชาการของสถานศึกษาทั้งระยะสั้นและระยะยาว	3.52	0.89	มาก
6. สถานศึกษามีการกำหนดคุณลักษณะผู้เรียน ทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม และกำหนดให้มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.03	0.78	มาก
7. สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาโดยใช้กรอบของหลักสูตรแกนกลางและพัฒนาให้เหมาะสมกับศักยภาพของสถานศึกษา รวมทั้งความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครอง	3.65	0.82	มาก
8. ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามกรอบที่แกนกลางกำหนด	3.52	0.88	มาก
9. สถานศึกษากำหนดโครงสร้างของหลักสูตรและเวลาเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา	3.56	1.19	มาก
รวม	3.68	0.56	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

สภาพการบริหารงานวิชาการ	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
ด้านกระบวนการเรียนรู้			
1. ครูจัดทำแผนการสอนเพื่อใช้สอนครบถ้วนทุกหน่วยที่สอน	3.75	0.77	มาก
2. ครูบันทึกผลการสอนในแผนการสอนหลังการสอนทุกครั้งที่ใช้สอนเพื่อพัฒนาปรับปรุงแผนการสอน	3.79	0.85	มาก
รวม	3.77	0.69	มาก
ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา			
1. สถานศึกษาจัดหาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตลอดจนสื่อการเรียนการสอน	3.49	0.93	ปานกลาง
2. สถานศึกษาจัดทำงบประมาณมุ่งเน้นผลงานเสนอต่อฝ่ายบริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.80	1.12	มาก
3. คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ให้ความเห็นชอบและอนุมัติการใช้หนังสือแบบเรียนที่สถานศึกษาคัดเลือกตามรายชื่อหนังสือแบบเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ในสถานศึกษา	3.95	0.81	มาก
4. สถานศึกษามีการผลิตและพัฒนาสื่อนวัตกรรมการเรียนการสอน	3.80	0.86	มาก
รวม	3.76	0.72	มาก
ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้			
1. สถานศึกษาสำรวจแหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น	3.49	0.93	ปานกลาง
2. มีการจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ในสถานศึกษา	4.08	0.96	มาก
3. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนการสอน	3.90	0.77	มาก
รวม	3.82	0.75	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

สภาพการบริหารงานวิชาการ	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียน			
1. สถานศึกษาจัดทำระเบียบวัดผลและประเมิน การเทียบโอนรายกลุ่มสาระการเรียนรู้และการ ออกหลักฐานทางวิชาการเพื่อใช้วัดและ ประเมินผลของสถานศึกษาและการเทียบโอน กลุ่มสาระการเรียนรู้	3.50	0.83	ปานกลาง
2. สถานศึกษาจัดทำเอกสารวัดผลและประเมินผล ของสถานศึกษา เช่น เอกสาร บันทึกผลการ เรียน เอกสารรายงานผลการเรียนต่อผู้ปกครอง แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ หลักฐานการ เทียบโอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น	3.52	0.95	มาก
3. สถานศึกษาจัดให้มีการประเมินผลตาม มาตรฐานหลักสูตร	3.87	0.92	มาก
4. สถานศึกษามีการสอนซ่อมเสริมทุกหน่วย การเรียนรู้ที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน	3.73	0.96	มาก
5. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการสอบ ได้ - ตก ของนักเรียนและอนุมัติการจบหลักสูตร	3.58	0.88	มาก
รวม	3.64	0.62	มาก

จากตาราง 5 พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 5 ด้าน สรุปดังนี้

1) ด้านหลักสูตรสถานศึกษาบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมากทุกข้อ

2) ด้านกระบวนการเรียนรู้ บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านกระบวนการเรียนรู้

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านกระบวนการเรียนรู้อยู่ในระดับมากทุกข้อ

3) ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษาจัดหาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตลอดจนสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.49$) ส่วนข้ออื่นที่เหลืออยู่ในระดับมาก

4) ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษาสำรวจแหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$) ส่วนข้ออื่นที่เหลืออยู่ในระดับมาก

5) ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุโขทัย เขต 2 ในภาพรวม

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. ด้านหลักสูตรสถานศึกษา	1.92	0.54	น้อย
2. ด้านกระบวนการเรียนรู้	1.96	0.52	น้อย
3. ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี	2.07	0.60	น้อย
4. ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้	2.15	0.62	น้อย
5. ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	2.17	0.65	น้อย
รวม	2.05	0.53	น้อย

จากตาราง 6 พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับน้อย และด้านที่บุคลากรทางการศึกษาแสดงความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการสูงสุด ได้แก่ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 2.17$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.15$) และด้านที่บุคลากรทางการศึกษาแสดงความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการต่ำสุด ได้แก่ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 1.92$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำแนกตามรายด้านและรายข้อ

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
ด้านหลักสูตรสถานศึกษา			
1. ครูขาดความรู้ความเข้าใจด้านสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ	1.84	0.68	น้อย
2. ครูผู้สอนไม่สอนตามหลักสูตร	1.83	0.63	น้อย
3. ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจการบริหารจัดการหลักสูตร	1.95	0.81	น้อย
4. คณะกรรมการวิชาการไม่นิเทศการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	1.99	0.64	น้อย
5. สถานศึกษาไม่มีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร	1.99	0.70	น้อย
รวม	1.92	0.54	น้อย
ด้านกระบวนการเรียนรู้			
1. ความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการใช้หลักการปฏิบัติกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู	1.91	0.63	น้อย
2. ความสามารถในการวางแผนและพัฒนาเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของครู	2.00	0.69	น้อย
3. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ	2.00	0.68	น้อย
4. จัดกระบวนการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มให้ได้ครบถ้วนตามมาตรฐานการเรียนรู้	1.83	0.65	น้อย
5. การพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้	2.06	0.83	น้อย
6. การส่งเสริมผู้เรียนให้มีการนำความรู้ไปใช้	2.06	0.68	น้อย
7. การวิจัยในชั้นเรียนและการนำผลของการวิจัยไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	1.75	0.61	น้อย

ตาราง 7 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
8. การนำข้อมูลในการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลไปใช้ในการส่งเสริมและแก้ไขปัญหา	2.08	0.71	น้อย
รวม	1.96	0.52	น้อย
ด้านสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา			
1. มีการผลิตสื่อนวัตกรรมการเรียนการสอนขึ้นใช้ในโรงเรียน	2.17	0.74	น้อย
2. มีการพัฒนาสื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษาเพื่อใช้ในโรงเรียน	1.99	0.70	น้อย
3. มีการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษาของครู	2.01	0.67	น้อย
4. มีหรือทำการวิเคราะห์วิจัยพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา	2.16	0.76	น้อย
5. การศึกษาวิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระของครู	2.00	0.70	น้อย
รวม	2.07	0.60	น้อย
ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้			
1. มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา	1.91	0.69	น้อย
2. มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา	2.04	0.75	น้อย
3. ทำการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน	2.13	0.76	น้อย
4. การใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านเพื่อการเรียนรู้	2.15	0.81	น้อย
5. การใช้ทรัพยากรด้านอาชีพเพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้สู่ท้องถิ่น	2.30	0.85	น้อย
6. การนำเสนอผลงานและจัดนิทรรศการ	2.30	0.82	น้อย
7. ทำการประสานความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา	2.24	0.76	น้อย
รวม	2.15	0.62	น้อย

ตาราง 7 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผล การเรียนรู้			
1. การจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลของ ทุกกลุ่มสาระ	2.21	0.76	น้อย
2. มีการวัดประเมินผลตามปัญหาจริง	2.17	0.74	น้อย
3. มีการพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผล ให้ได้มาตรฐาน	2.18	0.71	น้อย
4. มีการประเมินโดยใช้กระบวนการวิจัย	2.13	0.75	น้อย
รวม	2.17	0.65	น้อย

จากตาราง 7 พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 5 ด้าน สรุปดังนี้

1. ด้านหลักสูตรสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับน้อยเช่นกัน

2. ด้านกระบวนการเรียนรู้ บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านกระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับน้อยเช่นกัน

3. ด้านสื่อวัตกรรมการเรียนรู้อะนุเทคโนโลยี บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านสื่อวัตกรรมการเรียนรู้อะนุเทคโนโลยี โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อ อยู่ในระดับน้อยเช่นกัน

4. ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับน้อยเช่นกัน

5. ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนรู้ บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับน้อยเช่นกัน

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของ
สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา

ตาราง 8 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็น
นิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ใน
ภาพรวม

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร (N=135)		ครูวิชาการ (N=135)		ครูผู้สอน (N=135)		F	p (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านหลักสูตรสถานศึกษา	3.72	0.56	3.74	0.58	3.58	0.53	3.25*	0.03
2. ด้านกระบวนการเรียนรู้	3.80	0.75	3.83	0.74	3.69	0.54	1.64	0.19
3. ด้านสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยี	3.80	0.71	3.82	0.72	3.67	0.71	1.67	0.18
4. ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้	3.85	0.74	3.87	0.76	3.75	0.76	0.91	0.40
5. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	3.73	0.61	3.73	0.61	3.47	0.60	7.96*	0.00
รวม	3.76	0.59	3.77	0.60	3.60	0.55	3.57*	0.02

จากตาราง 8 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา
ครูวิชาการและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของ
สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล โดยภาพรวม ด้านหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการวัดผล
ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านจัดแหล่งเรียนรู้ มีความ
คิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของ
สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวม ด้านหลักสูตรสถานศึกษา และ
ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's
Method) ดังแสดงในตาราง 9 – 11

ตาราง 9 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในภาพรวม เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ตำแหน่ง	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ผู้บริหาร	ครูวิชาการ	ครูผู้สอน
		3.76	3.77	3.60
ผู้บริหาร	3.76	-	0.01	0.16*
ครูวิชาการ	3.77	-	-	0.17*
ครูผู้สอน	3.60	-	-	-

จากตาราง 9 เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ในภาพรวมครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล น้อยกว่า ผู้บริหาร และครูวิชาการ

ตาราง 10 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านหลักสูตรสถานศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ตำแหน่ง	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ผู้บริหาร	ครูวิชาการ	ครูผู้สอน
		3.72	3.74	3.58
ผู้บริหาร	3.72	-	0.02	0.14*
ครูวิชาการ	3.74	-	-	0.16*
ครูผู้สอน	3.58	-	-	-

จากตาราง 10 เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลในด้านหลักสูตรสถานศึกษา น้อยกว่า ผู้บริหาร และครูวิชาการ

ตาราง 11 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ตำแหน่ง	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ผู้บริหาร	ครูวิชาการ	ครูผู้สอน
		3.73	3.73	3.47
ผู้บริหาร	3.73	-	0.00	0.26*
ครูวิชาการ	3.73	-	-	0.26*
ครูผู้สอน	3.47	-	-	-

จากตาราง 11 เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลในด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน น้อยกว่า ผู้บริหาร และครูวิชาการ

ตาราง 12 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ด้านหลักสูตรสถานศึกษา

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร (N=135)		ครูวิชาการ (N=135)		ครูผู้สอน (N=135)		F	P (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษาจัดทำธรรมนูญสถานศึกษาเพื่อกำหนดทิศทางในการบริหารหลักสูตร	3.87	0.93	3.91	0.97	3.65	1.03	2.72	0.06
2. คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา	3.64	0.89	3.67	0.85	3.56	0.74	0.72	0.48
3. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการเพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	3.83	0.74	3.84	0.69	3.80	0.63	0.14	0.86

ตาราง 12 (ต่อ)

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร (N=135)		ครูวิชาการ (N=135)		ครูผู้สอน (N=135)		F	p (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
4. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะ ครูเป็นกรรมการพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษาโดยมี ผู้บริหารสถานศึกษาเป็น ประธาน	3.61	0.84	3.59	0.88	3.57	1.00	0.05	0.94
5. สถานศึกษามีการจัดทำแผนงาน วิชาการของสถานศึกษาทั้งระยะ สั้นและระยะยาว	3.57	0.83	3.59	0.87	3.41	0.97	1.73	0.17
6. สถานศึกษามีการกำหนด คุณลักษณะผู้เรียน ทั้งด้าน คุณธรรม จริยธรรม และ กำหนดให้มีการสอดแทรก คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม ทุก กลุ่มสาระการเรียนรู้	4.01	0.80	4.09	0.76	3.98	0.77	0.71	0.48
7. สถานศึกษามีการจัดทำ หลักสูตรของสถานศึกษา โดย ใช้กรอบขอบหลักสูตร แกนกลางและพัฒนาให้ เหมาะสมกับศักยภาพ ของ สถานศึกษา รวมทั้งความ ต้องการของนักเรียนและ ผู้ปกครอง	3.68	0.88	3.67	0.85	3.60	0.74	0.40	0.66
8. ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาทุก กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามกรอบ ที่แกนกลางกำหนด	3.64	0.87	3.58	0.88	3.34	0.87	4.35*	0.01

ตาราง 12 (ต่อ)

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร (N = 135)		ครูวิชาการ (N = 135)		ครูผู้สอน (N = 135)		F	P (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
9. สถานศึกษากำหนดโครงสร้าง ของหลักสูตรและเวลาเรียน ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และ พันธกิจของสถานศึกษา	3.67	1.13	3.67	1.19	3.33	1.21	3.83*	0.02
รวม	3.72	0.56	3.74	0.58	3.58	0.53	3.25*	0.03

จากตาราง 12 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามที่แกนกลางกำหนด และข้อสถานศึกษากำหนดโครงสร้างของหลักสูตรและเวลาเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง ด้านหลักสูตรสถานศึกษา เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) ดังแสดงในตาราง 13 - 14

ตาราง 13 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามกรอบที่แกนกลางกำหนด เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method)

ตำแหน่ง	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ผู้บริหาร	ครูวิชาการ	ครูผู้สอน
		3.64	3.58	3.34
ผู้บริหาร	3.64	-	0.06	0.30*
ครูวิชาการ	3.58	-	-	0.24
ครูผู้สอน	3.34	-	-	-

จากตาราง 13 เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นที่ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามกรอบที่แกนกลางกำหนดมากกว่าครูผู้สอน

ตาราง 14 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษากำหนดโครงสร้างของหลักสูตรและเวลาเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method)

ตำแหน่ง	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ผู้บริหาร	ครูวิชาการ	ครูผู้สอน
		3.67	3.67	3.33
ผู้บริหาร	3.67	-	0.00	0.34*
ครูวิชาการ	3.67	-	-	0.34*
ครูผู้สอน	3.33	-	-	-

จากตาราง 14 เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นที่สถานศึกษากำหนดโครงสร้างของหลักสูตรและเวลาเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษาน้อยกว่า ผู้บริหาร และครูวิชาการ

ตาราง 15 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งด้านกระบวนการเรียนรู้

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร (N=135)		ครูวิชาการ (N=135)		ครูผู้สอน (N=135)		F	P (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ครูจัดทำแผนการสอนเพื่อใช้สอนครบถ้วนทุกหน่วยที่สอน	3.80	0.82	3.83	0.80	3.62	0.69	2.86	0.05
2. ครูบันทึกผลการสอนในแผนการสอนหลังการสอนทุกครั้งเพื่อพัฒนาปรับปรุงแผนการสอน	3.79	0.92	3.83	0.89	3.75	0.72	0.31	0.73
รวม	3.80	0.75	3.83	0.74	3.69	0.54	1.64	0.19

จากตาราง 15 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านกระบวนการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร (N=135)		ครูวิชาการ (N=135)		ครูผู้สอน (N=135)		F	P (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษาจัดหาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนสื่อการเรียนการสอน	3.55	0.89	3.50	0.88	3.42	1.03	0.63	0.53
2. สถานศึกษาจัดทำงบประมาณมุ่งเน้นผลงานเสนอต่อฝ่ายบริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.90	1.09	3.93	1.12	3.56	1.13	4.50*	0.01
3. คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ให้ความเห็นชอบและอนุมัติการใช้หนังสือแบบเรียนที่สถานศึกษาคัดเลือกตามรายชื่อหนังสือแบบเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ในสถานศึกษา	3.93	0.84	4.01	0.81	3.93	0.79	0.44	0.63
4. สถานศึกษามีการผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอน	3.81	0.93	3.83	0.89	3.77	0.73	0.17	0.84
รวม	3.80	0.71	3.82	0.72	3.67	0.71	1.67	0.18

จากตาราง 16 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อสถานศึกษาจัดทำงบประมาณมุ่งเน้นผลงานเสนอต่อฝ่ายบริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ดังแสดงในตาราง 17

ตาราง 17 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษาจัดทำงบประมาณมุ่งเน้นผลงานเสนอต่อฝ่ายบริหารและ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ตำแหน่ง	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ผู้บริหาร	ครูวิชาการ	ครูผู้สอน
		3.90	3.93	3.56
ผู้บริหาร	3.90	-	0.03	0.34*
ครูวิชาการ	3.93	-	-	0.36*
ครูผู้สอน	3.56	-	-	-

จากตาราง 17 เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าสถานศึกษาจัดทำงบประมาณมุ่งเน้นผลงานเสนอต่อฝ่ายบริหารและ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานน้อยกว่าผู้บริหาร และครูวิชาการ

ตาราง 18 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งด้านการจัดแหล่งเรียนรู้

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร (N=135)		ครูวิชาการ (N=135)		ครูผู้สอน (N=135)		F	p (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษาสำรวจแหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น	3.54	0.89	3.50	0.88	3.41	1.02	0.64	0.52
2. จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ในสถานศึกษา	4.13	0.98	4.17	0.99	3.93	0.91	2.54	0.08
3. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนการสอน	3.87	0.79	3.93	0.76	3.91	0.77	0.21	0.80
รวม	3.85	0.74	3.87	0.76	3.75	0.76	0.91	0.40

จากตาราง 18 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 19 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ด้าน การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร (N = 135)		ครูวิชาการ (N = 135)		ครูผู้สอน (N = 135)		F	p (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษาจัดทำระเบียบวัดผล และประเมินการเทียบโอนรายกลุ่มสาระการเรียนรู้และการออกหลักฐานทางวิชาการเพื่อใช้วัดและประเมินผลของสถานศึกษา และการเทียบโอนกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.61	0.88	3.58	0.86	3.31	0.70	5.56*	0.00
2. สถานศึกษามีการจัดทำเอกสารวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา เช่น เอกสาร บันทึกผลการเรียน เอกสาร รายงานผลการเรียน ต่อผู้ปกครองแบบสังเกตพฤติกรรม การเรียนหลักฐานการเทียบโอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น	3.63	0.96	3.59	0.96	3.33	0.91	3.95*	0.02
3. สถานศึกษาจัดให้มีการประเมินผลตามมาตรฐานหลักสูตร	3.89	0.94	3.93	0.95	3.81	0.88	0.58	0.56
4. สถานศึกษามีการสอนซ่อมเสริมทุกหน่วย การเรียนรู้ที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน	3.87	0.93	3.87	0.94	3.45	0.95	8.90*	0.00
5. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผล การสอบได้ - ตก ของนักเรียน และอนุมัติการจบหลักสูตร	3.64	0.89	3.66	0.88	3.45	0.87	2.26	0.10
รวม	3.73	0.61	3.73	0.61	3.47	0.60	7.96*	0.00

จากตาราง 19 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อสถานศึกษาจัดทำระเบียบ
วัดผลและประเมินการเทียบโอนรายกลุ่มสาระการเรียนรู้และการออกหลักฐานทางวิชาการ
เพื่อใช้วัดและประเมินผลของสถานศึกษา และการเทียบโอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ข้อสถานศึกษา
มีการจัดทำเอกสารวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา เช่น เอกสาร บันทึกผลการเรียน
เอกสาร รายงานผลการเรียนต่อผู้ปกครอง แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้หลักฐาน
การเทียบโอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้นและข้อสถานศึกษามีการสอนซ่อมเสริมทุกหน่วย
การเรียนรู้ที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของ
สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง ด้านสื่อวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ดังแสดงในตาราง 20 – 22

ตาราง 20 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ
ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษาจัดทำระเบียบวัดผลและ
ประเมินการเทียบโอนรายกลุ่มสาระการเรียนรู้และการออกหลักฐานทางวิชาการ
เพื่อใช้วัดและประเมินผลของสถานศึกษา และการเทียบโอนกลุ่มสาระการเรียนรู้
เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ตำแหน่ง	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ผู้บริหาร	ครูวิชาการ	ครูผู้สอน
		3.61	3.58	3.31
ผู้บริหาร	3.61	-	0.03	0.30*
ครูวิชาการ	3.58	-	-	0.27*
ครูผู้สอน	3.31	-	-	-

จากตาราง 20 เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของ
สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าสถานศึกษา
จัดทำระเบียบวัดผลและประเมินการเทียบโอนรายกลุ่มสาระการเรียนรู้และการออกหลักฐานทาง
วิชาการเพื่อใช้วัดและประเมินผลของสถานศึกษา และการเทียบโอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ น้อย
กว่าผู้บริหาร และครูวิชาการ

ตาราง 21 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษามีการจัดทำเอกสารวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา เช่น เอกสาร บันทึกผลการเรียน เอกสาร รายงานผลการเรียนต่อผู้ปกครอง แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้หลักฐานการเทียบโอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้นเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ตำแหน่ง	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ผู้บริหาร	ครูวิชาการ	ครูผู้สอน
		3.63	3.59	3.33
ผู้บริหาร	3.63	-	0.03	0.30*
ครูวิชาการ	3.59	-	-	0.26*
ครูผู้สอน	3.33	-	-	-

จากตาราง 21 เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าข้อสถานศึกษามีการจัดทำเอกสารวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา เช่น เอกสาร บันทึกผลการเรียน เอกสาร รายงานผลการเรียนต่อผู้ปกครอง แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้หลักฐานการเทียบโอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น น้อยกว่าผู้บริหาร และครูวิชาการ

ตาราง 22 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษามีการสอนซ่อมเสริมทุกหน่วยการเรียนรู้ที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ตำแหน่ง	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ผู้บริหาร	ครูวิชาการ	ครูผู้สอน
		3.87	3.87	3.45
ผู้บริหาร	3.87	-	0.00	0.42*
ครูวิชาการ	3.87	-	-	0.42*
ครูผู้สอน	3.45	-	-	-

จากตาราง 22 เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าข้อสถานศึกษามีการสอนซ่อมเสริมทุกหน่วย การเรียนรู้ที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน น้อยกว่าผู้บริหาร และครูวิชาการ

ตาราง 23 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวม

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ขนาดเล็ก (N=204)		ขนาดกลาง (N=126)		ขนาดใหญ่ (N=75)		F	p (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านหลักสูตรสถานศึกษา	3.73	0.56	3.73	0.56	3.47	0.48	7.04*	0.00
2. ด้านกระบวนการเรียนรู้	3.82	0.75	3.79	0.74	3.61	0.28	2.48	0.08
3. ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี	3.81	0.72	3.80	0.71	3.58	0.70	3.10*	0.04
4. ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้	3.85	0.75	3.85	0.74	3.68	0.78	1.52	0.21
5. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	3.73	0.61	3.73	0.63	3.25	0.44	20.76*	0.00
รวม	3.77	0.59	3.76	0.59	3.48	0.49	7.67*	0.00

จากตาราง 23 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล โดยภาพรวม ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี และด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านกระบวนการเรียนรู้ และด้านการจัดการเรียนรู้ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวม ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี และด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ดังแสดงในตาราง 24 – 27

ตาราง 24 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในภาพรวม เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method)

ขนาดโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.77	3.76	3.48
ขนาดเล็ก	3.77	-	0.01	0.29*
ขนาดกลาง	3.76	-	-	0.28*
ขนาดใหญ่	3.48	-	-	-

จากตาราง 24 เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมบุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นว่าสภาพการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล น้อยกว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดกลาง

ตาราง 25 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านหลักสูตรสถานศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ้ (Scheffe's Method)

ขนาดโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.73	3.73	3.47
ขนาดเล็ก	3.73	-	0.0	0.26*
ขนาดกลาง	3.73	-	-	0.26*
ขนาดใหญ่	3.47	-	-	-

จากตาราง 25 เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นว่าสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลในด้านหลักสูตรสถานศึกษา น้อยกว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดกลาง

ตาราง 26 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method)

ขนาดโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.81	3.80	3.58
ขนาดเล็ก	3.81	-	0.01	0.23*
ขนาดกลาง	3.80	-	-	0.22*
ขนาดใหญ่	3.58	-	-	-

จากตาราง 26 เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นว่าสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลในด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี น้อยกว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดกลาง

ตาราง 27 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method)

ขนาดโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.73	3.73	3.25
ขนาดเล็ก	3.73	-	0.00	0.48*
ขนาดกลาง	3.73	-	-	0.48*
ขนาดใหญ่	3.25	-	-	-

จากตาราง 27 เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นว่าสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลในด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนน้อยกว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดกลาง

ตาราง 28 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านหลักสูตรสถานศึกษา

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ขนาดเล็ก (N=204)		ขนาดกลาง (N=126)		ขนาดใหญ่ (N=75)		F	P (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษาจัดทำธรรมนูญสถานศึกษาเพื่อกำหนดทิศทางการบริหารหลักสูตร	3.89	0.94	3.86	0.94	3.51	1.11	4.52*	0.01
2. คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา	3.66	0.87	3.64	0.89	3.49	0.55	1.12	0.32
3. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะครูเป็นกรรมการวิชาการเพื่อบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	3.83	0.72	3.84	0.74	3.79	0.47	0.15	0.85
4. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะครูเป็นกรรมการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นประธาน	3.60	0.85	3.62	0.86	3.52	1.12	0.29	0.74
5. สถานศึกษามีการจัดทำแผนงานวิชาการของสถานศึกษาทั้งระยะสั้นและระยะยาว	3.58	0.85	3.58	0.83	3.28	1.07	3.45*	0.03
6. สถานศึกษามีการกำหนดคุณลักษณะผู้เรียนทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรมและกำหนดให้มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.05	0.79	4.02	0.80	3.99	0.71	0.19	0.82
7. สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา โดยใช้กรอบขอหลักสูตรแกนกลางและพัฒนาให้เหมาะสมกับศักยภาพ ของสถานศึกษา รวมทั้งความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครอง	3.69	0.87	3.69	0.88	3.49	0.55	1.71	0.18

ตาราง 28 (ต่อ)

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ขนาดเล็ก (N=204)		ขนาดกลาง (N=126)		ขนาดใหญ่ (N=75)		F	P (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
8. ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาทุก กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามกรอบ ที่แกนกลางกำหนด	3.61	0.87	3.63	0.88	3.07	0.78	12.86*	0.00
9. สถานศึกษากำหนดโครงสร้าง ของหลักสูตรและเวลาเรียน ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และ พันธกิจของสถานศึกษา	3.67	1.16	3.67	1.14	3.05	1.24	8.53*	0.00
รวม	3.77	0.59	3.76	0.59	3.48	0.49	7.67*	0.00

จากตาราง 28 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อสถานศึกษาจัดทำธรรมนูญสถานศึกษาเพื่อกำหนดทิศทางการบริหารหลักสูตร ข้อสถานศึกษามีการจัดทำแผนงานวิชาการของสถานศึกษา ทั้งระยะสั้นและระยะยาว ข้อครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามกรอบที่แกนกลางกำหนด และข้อสถานศึกษากำหนดโครงสร้างของหลักสูตรและเวลาเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านหลักสูตรสถานศึกษา เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) ดังแสดงในตาราง 29 – 32

ตาราง 29 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษาจัดทำธรรมเนียมสถานศึกษาเพื่อกำหนดทิศทางในการบริหารหลักสูตร เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method)

ขนาดโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.89	3.86	3.51
ขนาดเล็ก	3.89	-	0.03	0.38*
ขนาดกลาง	3.86	-	-	0.35*
ขนาดใหญ่	3.51	-	-	-

จากตาราง 29 เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นว่าสถานศึกษาจัดทำธรรมเนียมสถานศึกษาเพื่อกำหนดทิศทางในการบริหารหลักสูตร น้อยกว่าบุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลาง

ตาราง 30 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษามีการจัดทำแผนงานวิชาการของสถานศึกษาทั้งระยะสั้นและระยะยาว เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method)

ขนาดโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ผู้บริหาร	ครูวิชาการ	ครูผู้สอน
		3.58	3.58	3.28
ผู้บริหาร	3.58	-	0.00	0.30*
ครูวิชาการ	3.58	-	-	0.30*
ครูผู้สอน	3.28	-	-	-

จากตาราง 30 เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นว่าสถานศึกษามีการจัดทำแผนงานวิชาการของสถานศึกษาทั้งระยะสั้นและระยะยาว น้อยกว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษา ขนาดเล็ก และขนาดกลาง

ตาราง 31 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อควรทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามกรอบที่แกนกลางกำหนด เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ขนาดโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.61	3.63	3.07
ขนาดเล็ก	3.61	-	0.02	0.54*
ขนาดกลาง	3.63	-	-	0.56*
ขนาดใหญ่	3.07	-	-	-

จากตาราง 31 เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นว่าครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามกรอบที่แกนกลางกำหนด น้อยกว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดกลาง

ตาราง 32 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษากำหนดโครงสร้างของหลักสูตรและเวลาเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษาเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ขนาดโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ผู้บริหาร	ครูวิชาการ	ครูผู้สอน
		3.67	3.67	3.05
ผู้บริหาร	3.67	-	0.00	0.62*
ครูวิชาการ	3.67	-	-	0.62*
ครูผู้สอน	3.05	-	-	-

จากตาราง 32 เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นว่าสถานศึกษากำหนดโครงสร้างของหลักสูตรและเวลาเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา น้อยกว่าบุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดกลาง

ตาราง 33 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ขนาดเล็ก (N=204)		ขนาดกลาง (N=126)		ขนาดใหญ่ (N=75)		F	p (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ครูจัดทำแผนการสอนเพื่อใช้สอนครบถ้วนทุกหน่วยที่สอน	3.82	0.81	3.79	0.81	3.49	0.50	5.23*	0.00
2. ครูบันทึกผลการสอนในแผนการสอนหลังการสอนทุกครั้งที่ใช้สอนเพื่อพัฒนาปรับปรุงแผนการสอน	3.81	0.91	3.79	0.92	3.73	0.50	0.24	0.78
รวม	3.82	0.75	3.79	0.74	3.61	0.28	2.48	0.08

จากตาราง 33 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านกระบวนการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อครูจัดทำแผนการสอนเพื่อใช้สอนครบถ้วนทุกหน่วยที่สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้ เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ดังแสดงในตาราง 34

ตาราง 34 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสรุปจัดทำแผนการสอนเพื่อใช้สอนครบถ้วนทุกหน่วยที่สอน เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Method)

ขนาดโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.82	3.79	3.49
ขนาดเล็ก	3.82	-	0.02	0.33*
ขนาดกลาง	3.79	-	-	0.30*
ขนาดใหญ่	3.49	-	-	-

จากตาราง 34 เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นว่าสรุปจัดทำแผนการสอนเพื่อใช้สอนครบถ้วนทุกหน่วยที่สอน น้อยกว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดกลาง

ตาราง 35 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ขนาดเล็ก (N=204)		ขนาดกลาง (N=126)		ขนาดใหญ่ (N=75)		F	P (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษาจัดหาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนสื่อการเรียนการสอน	3.53	0.88	3.56	0.90	3.28	1.10	2.41	0.09
2. สถานศึกษาจัดทำงบประมาณ มุ่งเน้นผลงานเสนอต่อฝ่ายบริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.90	1.11	3.91	1.09	3.32	1.12	8.64*	0.00
3. คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ให้ความเห็นชอบและอนุมัติการใช้หนังสือ แบบเรียนที่สถานศึกษาคัดเลือกตามรายชื่อหนังสือแบบเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ในสถานศึกษา	3.96	0.84	3.93	0.84	3.97	0.72	0.08	0.91

ตาราง 35 (ต่อ)

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ขนาดเล็ก (N=204)		ขนาดกลาง (N=126)		ขนาดใหญ่ (N=75)		F	P (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
4. สถานศึกษามีการผลิตและ พัฒนาสื่อนวัตกรรมการเรียน การสอน	3.83	0.91	3.81	0.93	3.73	0.50	0.34	0.71
รวม	3.81	0.72	3.80	0.71	3.58	0.70	3.10*	0.04

จากตาราง 35 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และข้อสถานศึกษาจัดทำงบประมาณมุ่งเน้นผลงานเสนอต่อฝ่ายบริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ดังแสดงในตาราง 36

ตาราง 36 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษาจัดทำงบประมาณมุ่งเน้นผลงานเสนอต่อฝ่ายบริหารและ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ขนาดโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.90	3.91	3.32
ขนาดเล็ก	3.90	-	0.01	0.58*
ขนาดกลาง	3.91	-	-	0.59*
ขนาดใหญ่	3.32	-	-	-

จากตาราง 36 เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นว่าสถานศึกษาจัดทำงบประมาณมุ่งเน้นผลงานเสนอต่อฝ่ายบริหารและ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน น้อยกว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดกลาง

ตาราง 37 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกขนาดสถานศึกษา ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ขนาดเล็ก (N=204)		ขนาดกลาง (N=126)		ขนาดใหญ่ (N=75)		F	p (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษาสำรวจแหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น	3.52	0.88	3.55	0.90	3.28	1.10	2.29	0.10
2. จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ในสถานศึกษา	4.14	0.98	4.13	0.97	3.80	0.84	3.85*	0.02
3. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนการสอน	3.89	0.78	3.87	0.79	3.97	0.72	0.42	0.65
รวม	3.85	0.75	3.85	0.74	3.68	0.78	1.52	0.21

จากตาราง 37 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านกระบวนการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายชื่อ ข้อจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ในสถานศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ดังแสดงในตาราง 38

ตาราง 38 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ในสถานศึกษาเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ขนาดโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.14	4.13	3.80
ขนาดเล็ก	4.14	-	0.01	0.34*
ขนาดกลาง	4.13	-	-	0.33*
ขนาดใหญ่	3.80	-	-	-

จากตาราง 38 เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นว่ามีจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ในสถานศึกษาน้อยกว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดกลาง

ตาราง 39 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็น
นิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาด
สถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ขนาดเล็ก (N=204)		ขนาดกลาง (N=126)		ขนาดใหญ่ (N=75)		F	p (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
	1. สถานศึกษาจัดทำระเบียบ วัดผลและประเมินการเทียบ โอนรายกลุ่มสาระการเรียนรู้ และการออกหลักฐานทาง วิชาการเพื่อใช้วัดและ ประเมินผลของ สถานศึกษา และการเทียบโอนกลุ่มสาระ การเรียนรู้	3.61	0.87	3.61	0.88	3.03		
2. สถานศึกษามีการจัดทำเอกสาร วัดผล และประเมินผลของ สถานศึกษา เช่น เอกสาร บันทึกผลการเรียน เอกสาร รายงานผลการเรียนต่อ ผู้ปกครอง แบบสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้ การเทียบโอนกลุ่มสาระการ เรียนรู้ เป็นต้น	3.61	0.96	3.64	0.96	3.07	0.78	10.96*	0.00
3. สถานศึกษาจัดให้มีการ ประเมินผลตามมาตรฐาน หลักสูตร	3.90	0.95	3.90	0.94	3.77	0.83	0.54	0.57
4. สถานศึกษามีการสอนซ่อม เสริมทุกหน่วย การเรียนรู้ที่ นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การ ประเมิน	3.89	0.94	3.86	0.94	3.08	0.77	23.62*	0.00

ตาราง 39 (ต่อ)

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ขนาดเล็ก (N=204)		ขนาดกลาง (N=126)		ขนาดใหญ่ (N=75)		F	P (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
5. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็น ผู้อนุมัติผล การสอบได้ – ตก ของนักเรียนและอนุมัติ การจบหลักสูตร	3.66	0.87	3.64	0.89	3.28	0.85	5.55*	0.00
รวม	3.73	0.61	3.73	0.63	3.25	0.44	20.76*	0.00

จากตาราง 39 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อสถานศึกษาจัดทำระเบียบ วัดผลและประเมินการเทียบโอนรายกลุ่มสาระการเรียนรู้และการออกหลักฐานทางวิชาการเพื่อ ใช้วัดและประเมินผลของสถานศึกษา และการเทียบโอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ข้อสถานศึกษามี การจัดทำเอกสารวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา เช่น เอกสาร บันทึกผลการเรียน เอกสาร รายงานผลการเรียนต่อผู้ปกครอง แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนหลักฐานการเทียบ โอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น ข้อสถานศึกษามีการสอนซ่อมเสริมทุกหน่วย การเรียนรู้ที่ นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน และข้อผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผล การสอบได้ – ตก ของนักเรียนและอนุมัติการจบหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกขนาดสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียนเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) ดังแสดงในตาราง 40 – 43

ตาราง 40 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษาจัดทำระเบียบวัดผลและประเมินการเทียบโอนรายกลุ่มสาระการเรียนรู้และการออกหลักฐานทางวิชาการเพื่อใช้วัดและประเมินผลของสถานศึกษา และการเทียบโอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ขนาดโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.61	3.61	3.03
ขนาดเล็ก	3.61	-	0.00	0.58*
ขนาดกลาง	3.61	-	-	0.58*
ขนาดใหญ่	3.03	-	-	-

จากตาราง 40 เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นว่าการจัดทำระเบียบวัดผลและประเมินการเทียบโอนรายกลุ่มสาระการเรียนรู้และการออกหลักฐานทางวิชาการเพื่อใช้วัดและประเมินผลของสถานศึกษา และการเทียบโอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ น้อยกว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดกลาง

ตาราง 41 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษามีการจัดทำเอกสารวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา เช่น เอกสาร บันทึกรายผลการเรียน เอกสาร รายงานผลการเรียนต่อผู้ปกครอง แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้หลักฐานการเทียบโอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ขนาดโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.61	3.64	3.07
ขนาดเล็ก	3.61	-	0.03	0.54*
ขนาดกลาง	3.64	-	-	0.57*
ขนาดใหญ่	3.07	-	-	-

จากตาราง 41 เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่มีความคิดเห็นว่าการจัดทำเอกสารวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา เช่น เอกสารบันทึกผลการเรียน เอกสารรายงานผลการเรียนต่อผู้ปกครอง แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้หลักฐานการเทียบโอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น น้อยกว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดกลาง

ตาราง 42 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษามีการสอนซ่อมเสริมทุกหน่วยการเรียนรู้ที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ขนาดโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.89	3.86	3.08
ขนาดเล็ก	3.89	-	0.03	0.81*
ขนาดกลาง	3.86	-	-	0.78*
ขนาดใหญ่	3.08	-	-	-

จากตาราง 42 เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นว่าการสอนซ่อมเสริมทุกหน่วย การเรียนรู้ที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน น้อยกว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดกลาง

ตาราง 43 ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการสอบได้ - ตก ของนักเรียนและอนุมัติการจบหลักสูตรเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ขนาดโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.66	3.64	3.28
ขนาดเล็ก	3.66	-	0.02	0.38*
ขนาดกลาง	3.64	-	-	0.36*
ขนาดใหญ่	3.28	-	-	-

จากตาราง 43 เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นว่าการอนุมัติผลการสอบได้ - ตก ของนักเรียนและอนุมัติการจบหลักสูตร น้อยกว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดกลาง

ตอนที่ 5 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของ
สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลจำแนกตามตำแหน่ง ขนาดของสถานศึกษา

ตาราง 44 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง
ในภาพรวม

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร (N=135)		ครูวิชาการ (N=135)		ครูผู้สอน (N=135)		F	p (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านหลักสูตรสถานศึกษา	1.91	0.56	1.86	0.55	1.99	0.50	1.87	0.15
2. ด้านกระบวนการเรียนรู้	2.01	0.53	1.87	0.51	2.01	0.51	3.46*	0.03
3. ด้านสื่อนวัตกรรมและ เทคโนโลยี	2.07	0.64	1.98	0.59	2.15	0.57	2.62	0.07
4. ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้	2.17	0.65	2.04	0.62	2.24	0.57	3.58*	0.02
5. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	2.20	0.69	2.08	0.62	2.24	0.63	2.37	0.09
รวม	2.07	0.55	1.96	0.51	2.12	0.50	3.34*	0.03

จากตาราง 44 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล โดยภาพรวม ด้านกระบวนการเรียนรู้ และด้านการจัดการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวม ด้านกระบวนการเรียนรู้ และด้านการจัดการเรียนรู้ เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) ดังแสดงในตาราง 45 – 47

ตาราง 45 ผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในภาพรวม เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ตำแหน่ง	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ผู้บริหาร	ครูวิชาการ	ครูผู้สอน
		2.07	1.96	2.12
ผู้บริหาร	2.07	-	0.11	0.05
ครูวิชาการ	1.96	-	-	0.16*
ครูผู้สอน	2.12	-	-	-

จากตาราง 45 เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ในภาพรวมครูวิชาการมีความคิดเห็นว่าปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล น้อยกว่า ครูผู้สอน

ตาราง 46 ผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านกระบวนการเรียนรู้ เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ตำแหน่ง	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ผู้บริหาร	ครูวิชาการ	ครูผู้สอน
		2.01	1.87	2.01
ผู้บริหาร	2.01	-	0.14*	0.00
ครูวิชาการ	1.87	-	-	0.14*
ครูผู้สอน	2.01	-	-	-

จากตาราง 46 เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ครูวิชาการมีความคิดเห็นว่าปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลในด้านการกระบวนการเรียนรู้ น้อยกว่า ผู้บริหาร และครูผู้สอน

ตาราง 47 ผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านการจัดการเรียนรู้ เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Method)

ตำแหน่ง	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ผู้บริหาร	ครูวิชาการ	ครูผู้สอน
		2.17	2.04	2.24
ผู้บริหาร	2.17	-	0.13	0.07
ครูวิชาการ	2.04	-	-	0.20*
ครูผู้สอน	2.24	-	-	-

จากตาราง 47 เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ครูวิชาการมีความคิดเห็นว่าปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลในด้านการจัดการเรียนรู้น้อยกว่า ครูผู้สอน

ตาราง 48 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ด้านหลักสูตรสถานศึกษา

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร (N=135)		ครูวิชาการ (N=135)		ครูผู้สอน (N=135)		F	P (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. คุรขาดความรู้ความเข้าใจด้านสาระการเรียนรู้ต่างๆ	1.81	0.71	1.81	0.71	1.89	0.62	0.59	0.55
2. ครูผู้สอนไม่สอนตามหลักสูตร	1.85	0.65	1.77	0.65	1.87	0.58	1.02	0.36
3. ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจการบริหารจัดการหลักสูตร	1.93	0.98	1.89	0.73	2.04	0.68	1.22	0.29
4. คณะกรรมการวิชาการไม่นิเทศการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	1.98	0.64	1.93	0.68	2.04	0.61	1.01	0.36
5. สถานศึกษาไม่มีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร	1.96	0.73	1.92	0.70	2.10	0.67	2.36	0.09
รวม	1.91	0.56	1.86	0.55	1.99	0.50	1.87	0.15

จากตาราง 48 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาครูวิชาการและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านหลักสูตรสถานศึกษาและรายข้อไม่แตกต่างกัน

ตาราง 49 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ด้านกระบวนการเรียนรู้

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร (N=135)		ครูวิชาการ (N=135)		ครูผู้สอน (N=135)		F	p (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการใช้หลักการปฏิบัติกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู	1.90	0.63	1.84	0.62	2.00	0.63	2.15	0.11
2. ความสามารถในการวางแผนและพัฒนาเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของครู	2.04	0.74	1.92	0.66	2.06	0.67	1.63	0.19
3. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ	2.07	0.72	1.87	0.65	2.04	0.67	3.40*	0.03
4. จัดกระบวนการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มให้ได้ครบถ้วนตามมาตรฐานการเรียนรู้	1.91	0.60	1.74	0.63	1.84	0.69	2.40	0.09
5. การพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้	2.12	0.97	1.92	0.76	2.15	0.74	3.05*	0.04
6. การส่งเสริมผู้เรียนให้มีการนำความรู้ไปใช้	2.14	0.70	1.99	0.66	2.07	0.67	1.77	0.17
7. การวิจัยในชั้นเรียนและการนำผลของการวิจัยไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้	1.75	0.61	1.70	0.64	1.81	0.59	1.27	0.28
8. การนำข้อมูลในการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลไปใช้ในการส่งเสริมและแก้ไข้ปัญหา	2.15	0.75	1.96	0.68	2.12	0.68	2.68	0.06
รวม	2.01	0.53	1.87	0.51	2.01	0.51	3.46*	0.03

จากตาราง 49 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาครูวิชาการและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านกระบวนการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ และข้อการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง ในข้อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ และข้อการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Method) ดังแสดงในตาราง 50 – 51

ตาราง 50 ผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Method)

ตำแหน่ง	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ผู้บริหาร	ครูวิชาการ	ครูผู้สอน
		2.07	1.87	2.04
ผู้บริหาร	2.07	-	0.20*	0.03
ครูวิชาการ	1.87	-	-	0.17*
ครูผู้สอน	2.04	-	-	-

จากตาราง 50 เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ครูวิชาการมีความคิดเห็นว่ามีจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ น้อยกว่า ผู้บริหาร และครูผู้สอน

ตาราง 51 ผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Method)

ตำแหน่ง	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ผู้บริหาร	ครูวิชาการ	ครูผู้สอน
		2.12	1.92	2.15
ผู้บริหาร	2.12	-	0.20*	0.03
ครูวิชาการ	1.92	-	-	0.23*
ครูผู้สอน	2.15	-	-	-

จากตาราง 51 เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ครูวิชาการมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ น้อยกว่า ผู้บริหาร และครูผู้สอน

ตาราง 52 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร (N=135)		ครูวิชาการ (N=135)		ครูผู้สอน (N=135)		F	p (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. มีการผลิตสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอนขึ้นใช้ในโรงเรียน	2.19	0.80	2.08	0.69	2.24	0.73	1.71	0.18
2. มีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เพื่อการศึกษาเพื่อใช้ในโรงเรียน	1.98	0.73	1.89	0.65	2.11	0.71	3.47*	0.03
3. มีการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม เพื่อการศึกษาของครู	1.98	0.70	1.95	0.66	2.10	0.65	2.05	0.12
4. มีหรือทำการวิเคราะห์วิจัยพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา	2.21	0.83	2.07	0.70	2.20	0.72	1.57	0.20
5. การศึกษาวิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระของครู	2.00	0.72	1.91	0.73	2.07	0.65	1.82	0.16
รวม	2.07	0.64	1.98	0.59	2.15	0.57	2.62	0.07

จากตาราง 52 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษาเพื่อใช้ในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง ในข้อที่มีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษาเพื่อใช้ในโรงเรียนเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ดังแสดงในตาราง 53

ตาราง 53 ผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อมีการพัฒนาสื่อวัตกรรมการศึกษาเพื่อใช้ในโรงเรียน เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Method)

ตำแหน่ง	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ผู้บริหาร	ครูวิชาการ	ครูผู้สอน
		1.98	1.89	2.11
ผู้บริหาร	1.98	-	0.09	0.13
ครูวิชาการ	1.89	-	-	0.22*
ครูผู้สอน	2.11	-	-	-

จากตาราง 53 เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีการพัฒนาสื่อวัตกรรมการศึกษาเพื่อใช้ในโรงเรียน มากกว่าครูวิชาการ

ตาราง 54 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร (N=135)		ครูวิชาการ (N=135)		ครูผู้สอน (N=135)		F	p (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา	1.94	0.71	1.81	0.73	1.97	0.62	1.93	0.14
2. มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา	2.04	0.76	1.91	0.76	2.16	0.71	3.87*	0.02
3. ทำการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ไว้ร่วมกัน	2.12	0.82	2.01	0.75	2.26	0.69	3.55*	0.03
4. การใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านเพื่อการเรียนรู้	2.16	0.80	2.04	0.83	2.24	0.78	2.11	0.12
5. การใช้ทรัพยากรด้านอาชีพเพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้สู่ท้องถิ่น	2.37	0.93	2.21	0.79	2.32	0.82	1.30	0.27
6. การนำเสนอผลงานและจัดนิทรรศการ	2.32	0.84	2.21	0.77	2.37	0.84	1.39	0.24
7. ทำการประสานความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา	2.23	0.80	2.11	0.72	2.37	0.74	3.99*	0.01
รวม	2.17	0.65	2.04	0.62	2.24	0.57	3.58*	0.02

จากตาราง 54 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อมีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา ข้อทำการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน และข้อทำการประสานความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ดังแสดงในตาราง 55 – 57

ตาราง 55 ผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อมีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ตำแหน่ง	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ผู้บริหาร	ครูวิชาการ	ครูผู้สอน
		2.04	1.91	2.16
ผู้บริหาร	2.04	-	0.13	0.12
ครูวิชาการ	1.91	-	-	0.25*
ครูผู้สอน	2.16	-	-	-

จากตาราง 55 เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา มากกว่าครูวิชาการ

ตาราง 56 ผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อทำการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ตำแหน่ง	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ผู้บริหาร	ครูวิชาการ	ครูผู้สอน
		2.12	2.01	2.26
ผู้บริหาร	2.12	-	0.11	0.14
ครูวิชาการ	2.01	-	-	0.24*
ครูผู้สอน	2.26	-	-	-

จากตาราง 56 เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน มากกว่าครูวิชาการ

ตาราง 57 ผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อทำการประสานความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Method)

ตำแหน่ง	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ผู้บริหาร	ครูวิชาการ	ครูผู้สอน
		2.23	2.11	2.37
ผู้บริหาร	2.23	-	0.12	0.14
ครูวิชาการ	2.11	-	-	0.26*
ครูผู้สอน	2.37	-	-	-

จากตาราง 57 เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าการประสานความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษามากกว่าครูวิชาการ

ตาราง 58 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร (N=135)		ครูวิชาการ (N=135)		ครูผู้สอน (N=135)		F	p (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. การจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลของทุกกลุ่มสาระ	2.23	0.81	2.11	0.70	2.30	0.77	2.04	0.13
2. มีการวัดประเมินผลตามปัญหาจริง	2.16	0.77	2.09	0.70	2.27	0.75	1.96	0.14
3. มีการพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผล ให้ได้มาตรฐาน	2.27	0.72	2.07	0.72	2.20	0.68	2.77	0.06
4. มีการประเมินโดยใช้กระบวนการวิจัย	2.15	0.83	2.03	0.72	2.20	0.69	1.82	0.16
รวม	2.20	0.69	2.08	0.62	2.24	0.63	2.37	0.09

จากตาราง 58 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาครูวิชาการและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน และรายชื่อไม่แตกต่างกัน

ตาราง 59 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวม

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ขนาดเล็ก (N=204)		ขนาดกลาง (N=126)		ขนาดใหญ่ (N=75)		F	p (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านหลักสูตรสถานศึกษา	1.92	0.56	1.86	0.52	2.01	0.51	1.83	0.16
2. ด้านกระบวนการเรียนรู้	1.98	0.53	1.90	0.49	2.03	0.54	1.46	0.23
3. ด้านสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยี	2.08	0.63	2.00	0.52	2.14	0.66	1.26	0.28
4. ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้	2.15	0.63	2.11	0.57	2.24	0.64	1.02	0.35
5. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	2.19	0.68	2.11	0.59	2.24	0.69	1.07	0.34
รวม	2.06	0.54	1.99	0.48	2.12	0.55	1.53	0.21

จากตาราง 59 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 60 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านหลักสูตรสถานศึกษา

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ขนาดเล็ก (N=204)		ขนาดกลาง (N=126)		ขนาดใหญ่ (N=75)		F	p (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ครูขาดความรู้ความเข้าใจด้านสาระการเรียนรู้ต่างๆ	1.86	0.72	1.74	0.63	1.93	0.64	2.24	0.10
2. ครูผู้สอนไม่สอนตามหลักสูตร	1.85	0.67	1.78	0.58	1.88	0.57	0.75	0.46
3. ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจการบริหาร จัดการหลักสูตร	1.96	0.90	1.90	0.72	2.03	0.68	0.61	0.54
4. คณะกรรมการวิชาการไม่นิเทศการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	2.00	0.65	1.92	0.63	2.07	0.64	1.25	0.28
5. สถานศึกษาไม่มีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร	1.96	0.73	1.96	0.65	2.13	0.70	1.85	0.15
รวม	1.92	0.56	1.86	0.52	2.01	0.51	1.83	0.16

จากตาราง 60 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านหลักสูตรสถานศึกษาและรายข้อ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 61 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ขนาดเล็ก (N=204)		ขนาดกลาง (N=126)		ขนาดใหญ่ (N=75)		F	p (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ความรู้ความเข้าใจและ ความสามารถในการใช้ หลักการปฏิรูปกระบวนการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญของครู	1.91	0.62	1.85	0.62	2.04	0.67	2.19	0.11
2. ความสามารถในการ วางแผนและพัฒนาเทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของ ครู	2.00	0.72	1.97	0.63	2.08	0.69	0.62	0.53
3. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุก กลุ่มสาระ	2.01	0.71	1.93	0.63	2.07	0.70	1.08	0.33
4. จัดกระบวนการเรียนรู้ตาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่ม ให้ได้ครบถ้วนตามมาตรฐาน การเรียนรู้	1.85	0.61	1.80	0.67	1.84	0.70	0.20	0.81
5. การพัฒนาครูเพื่อพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	2.07	0.91	2.00	0.73	2.15	0.78	0.73	0.47
6. การส่งเสริมผู้เรียนให้มีการ นำความรู้ไปใช้	2.10	0.70	2.02	0.66	2.04	0.67	0.69	0.49
7. การวิจัยในชั้นเรียนและการ นำผลของการวิจัยไปใช้ในการ พัฒนากิจกรรมการ เรียนรู้	1.76	0.63	1.71	0.55	1.80	0.66	0.62	0.53

ตาราง 61 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ขนาดเล็ก (N=204)		ขนาดกลาง (N=126)		ขนาดใหญ่ (N=75)		F	P (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
8. การนำข้อมูลในการศึกษาเด็ก เป็นรายบุคคลไปใช้ในการ ส่งเสริมและแก้ไขปัญหา	2.11	0.75	1.95	0.60	2.19	0.73	3.14*	0.04
รวม	1.98	0.53	1.90	0.49	2.03	0.54	1.46	0.23

จากตาราง 61 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านกระบวนการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การนำข้อมูลในการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลไปใช้ในการส่งเสริมและแก้ไขปัญหา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกขนาดสถานศึกษา ในข้อการนำข้อมูลในการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลไปใช้ในการส่งเสริมและแก้ไขปัญหา เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ดังแสดงในตาราง 62

ตาราง 62 ผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อการนำข้อมูลในการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลไปใช้ในการส่งเสริมและแก้ไขปัญหา เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ขนาดโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		2.11	1.95	2.19
ขนาดเล็ก	2.11	-	0.16	0.08
ขนาดกลาง	1.95	-	-	0.24*
ขนาดใหญ่	2.19	-	-	-

จากตาราง 62 เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาขนาดใหญ่มีการนำข้อมูลในการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลไปใช้ในการส่งเสริมและแก้ไขปัญหา มากกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง

ตาราง 63 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ขนาดเล็ก (N=204)		ขนาดกลาง (N=126)		ขนาดใหญ่ (N=75)		F	p (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. มีการผลิตสื่อนวัตกรรมการเรียนการสอนขึ้นใช้ในโรงเรียน	2.18	0.77	2.10	0.64	2.28	0.80	1.34	0.26
2. มีการพัฒนาสื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษาเพื่อใช้ในโรงเรียน	1.99	0.71	1.90	0.60	2.17	0.81	3.72*	0.02
3. มีการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษาของครู	2.01	0.69	1.97	0.61	2.08	0.73	0.65	0.52
4. มีหรือทำการวิเคราะห์วิจัยพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา	2.20	0.80	2.10	0.63	2.16	0.82	0.58	0.55
5. การศึกษาวิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ต่อละกลุ่มสาระของครู	2.01	0.74	1.95	0.64	2.01	0.71	0.33	0.71
รวม	2.08	0.63	2.00	0.52	2.14	0.66	1.26	0.28

จากตาราง 63 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีการพัฒนาสื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษาเพื่อใช้ในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกขนาดสถานศึกษา ในมีการพัฒนาสื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษาเพื่อใช้ในโรงเรียน เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) ดังแสดงในตาราง 64

ตาราง 64 ผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ
ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในมีการพัฒนาสื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษาเพื่อใช้
ในโรงเรียนเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Method)

ขนาดโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		1.99	1.90	2.17
ขนาดเล็ก	1.99	-	0.09	0.18
ขนาดกลาง	1.90	-	-	0.27*
ขนาดใหญ่	2.17	-	-	-

จากตาราง 64 เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของ
สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาขนาดใหญ่
มีการพัฒนาสื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษาเพื่อใช้ในโรงเรียน มากกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง

ตาราง 65 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ขนาดเล็ก (N=204)		ขนาดกลาง (N=126)		ขนาดใหญ่ (N=75)		F	p (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา	1.90	0.71	1.91	0.69	1.92	0.65	0.02	0.97
2. มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา	2.00	0.75	2.01	0.71	2.17	0.81	1.53	0.21
3. ทำการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน	2.10	0.78	2.13	0.75	2.21	0.74	0.57	0.56
4. การใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านเพื่อการเรียนรู้	2.17	0.80	2.03	0.77	2.29	0.87	2.64	0.07
5. การใช้ทรัพยากรด้านอาชีพเพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้สู่ท้องถิ่น	2.33	0.89	2.22	0.74	2.33	0.91	0.74	0.47
6. การนำเสนอผลงานและจัดนิทรรศการ	2.29	0.84	2.29	0.75	2.35	0.88	0.15	0.85
7. ทำการประสานความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา	2.23	0.79	2.17	0.68	2.37	0.80	1.76	0.17
รวม	2.15	0.63	2.11	0.57	2.24	0.64	1.02	0.35

จากตาราง 65 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้และรายชื่อไม่แตกต่างกัน

ตาราง 66 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ขนาดเล็ก (N=204)		ขนาดกลาง (N=126)		ขนาดใหญ่ (N=75)		F	p (value)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. การจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลของทุกกลุ่มสาระ	2.22	0.78	2.16	0.70	2.28	0.83	0.61	0.54
2. มีการวัดประเมินผลตามปัญหาจริง	2.18	0.75	2.12	0.71	2.25	0.77	0.776	0.46
3. มีการพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผล ให้ได้มาตรฐาน	2.23	0.74	2.10	0.63	2.21	0.74	1.40	0.24
4. มีการประเมินโดยใช้กระบวนการวิจัย	2.14	0.80	2.06	0.67	2.20	0.74	0.96	0.38
รวม	2.19	0.68	2.11	0.59	2.24	0.69	1.07	0.34

จากตาราง 66 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนและรายชื่อไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับดังนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ และด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2

2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาในการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 207 คน และข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ครูวิชาการและครูผู้สอน จำนวน 2,544 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ปีการศึกษา 2548 รวมทั้งสิ้น 2,751 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 135 คน ครูวิชาการ จำนวน 135 คน และครูผู้สอน จำนวน 135 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ปีการศึกษา 2548 รวมทั้งสิ้น 405 คน คนซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่างใน 5 อำเภอของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลในเขตบริการทางการศึกษา จำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 405 ชุด เก็บได้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 405 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการคำนวณหาค่าความถี่และร้อยละ

5.2 วิเคราะห์ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 เป็นรายด้านและรายข้อ จำแนกตามตำแหน่งและขนาดของสถานศึกษา โดยใช้สถิติการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

สรุปผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีสภาพการดำเนินการบริหารงานวิชาการสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ รองลงมา ได้แก่ ด้านกระบวนการเรียนรู้ และสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการต่ำสุด ได้แก่ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยมีรายละเอียดสภาพการดำเนินงานแต่ละข้อดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตรสถานศึกษา มีสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านหลักสูตร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านกระบวนการเรียนรู้ มีสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านกระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี มีสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษาจัดหาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่นที่เหลืออยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ มีสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษาสำรวจแหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่นที่เหลืออยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน มีสภาพการดำเนินงาน การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บุคลากรทางการ ศึกษา มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติ บุคคลในข้อสถานศึกษาจัดทำระเบียบวัดผลและประเมินการเทียบโอนรายกลุ่มสาระการเรียนรู้ และการออกหลักฐานทางวิชาการเพื่อใช้วัดและประเมินผลของสถานศึกษาและการเทียบโอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับน้อย และด้านที่มีปัญหาการดำเนินงานการบริหารงาน วิชาการสูงสุด ได้แก่ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ และปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการต่ำสุด ได้แก่ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา

เมื่อพิจารณารายละเอียดของแต่ละด้าน ทั้งด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ และด้าน การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน มีปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ทุกด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยเช่นกัน

3. การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็น นิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา

3.1 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวม พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาครูวิชาการ และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็น นิติบุคคล โดยภาพรวมและด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบ โอนผลการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีและด้านจัดแหล่งเรียนรู้ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในภาพรวม และด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้าน การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนเป็นรายคู่ พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่า สภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล น้อยกว่า ผู้บริหาร และครูวิชาการ

3.1.1 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง

ด้านหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในรายชื่อ พบว่า ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามกรอบที่แกนกลางกำหนด และข้อสถานศึกษากำหนด โครงสร้างของหลักสูตรและเวลาเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามกรอบที่แกนกลางกำหนด เป็นรายชื่อ พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามกรอบที่แกนกลางกำหนด มากกว่าครูผู้สอน

ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษากำหนดโครงสร้างของหลักสูตรและเวลาเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา เป็นรายชื่อ พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าสถานศึกษากำหนดโครงสร้างของหลักสูตรและเวลาเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษาน้อยกว่าผู้บริหาร และครูวิชาการ

3.1.2 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งด้านกระบวนการเรียนรู้ พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านกระบวนการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน

3.1.3 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาครูวิชาการและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อสถานศึกษาจัดทำงบประมาณมุ่งเน้นผลงานเสนอต่อฝ่ายบริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษาจัดทำงบประมาณมุ่งเน้นผลงานเสนอต่อฝ่ายบริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นรายคู่ พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าสถานศึกษาจัดทำงบประมาณมุ่งเน้นผลงานเสนอต่อฝ่ายบริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน น้อยกว่าผู้บริหาร และครูวิชาการ

3.1.4 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

3.1.5 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งด้านการศึกษา ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาครูวิชาการและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในรายข้อ พบว่า ข้อสถานศึกษาจัดทำระเบียบวัดผลและประเมินการเทียบโอนรายกลุ่มสาระการเรียนรู้และการออกหลักฐานทางวิชาการเพื่อใช้วัดและประเมินผลของสถานศึกษา และการเทียบโอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ข้อสถานศึกษามีการจัดทำเอกสารวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา เช่น เอกสาร บันทึกผลการเรียน เอกสาร รายงานผลการเรียนต่อผู้ปกครอง แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน หลักฐานการเทียบโอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้นและข้อสถานศึกษามีการสอนซ่อมเสริมทุกหน่วย การเรียนรู้ที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษาจัดทำระเบียบวัดผลและประเมินการเทียบโอนรายกลุ่มสาระการเรียนรู้และการออกหลักฐานทางวิชาการเพื่อใช้วัดและประเมินผลของสถานศึกษา และการเทียบโอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ข้อสถานศึกษามีการจัดทำเอกสารวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา เช่น เอกสาร บันทึกผลการเรียน เอกสาร รายงานผลการเรียนต่อผู้ปกครอง แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนหลักฐานการเทียบโอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้นและ ข้อสถานศึกษามีการสอนซ่อมเสริมทุกหน่วย การเรียนรู้ที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน เป็นรายคู่ พบว่า ทั้ง 3 ข้อ ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลน้อยกว่าผู้บริหาร และครูวิชาการ

3.2 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวม พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล โดยภาพรวม ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี และด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านกระบวนการเรียนรู้ และด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในภาพรวม รายด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี และด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน เป็นรายคู่ พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นว่ามีสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล น้อยกว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดกลาง

3.2.1 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อสถานศึกษาจัดทำธรรมนูญสถานศึกษาเพื่อกำหนดทิศทางในการบริหารหลักสูตร ข้อสถานศึกษามีการจัดทำแผนงานวิชาการของสถานศึกษาทั้งระยะสั้นและระยะยาว ข้อครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามที่แกนกลางกำหนด และข้อสถานศึกษากำหนดโครงสร้างของหลักสูตรและเวลาเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษาจัดทำธรรมนูญสถานศึกษาเพื่อกำหนดทิศทางในการบริหารหลักสูตร ข้อสถานศึกษามีการจัดทำแผนงานวิชาการของสถานศึกษาทั้งระยะสั้นและระยะยาว ข้อครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามที่แกนกลางกำหนด และข้อสถานศึกษากำหนดโครงสร้างของหลักสูตรและเวลาเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา เป็นรายคู่ พบว่า ทั้ง 4 ข้อ บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่

มีความคิดเห็นว่าสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล น้อยกว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดกลาง

3.2.2 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้ พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านกระบวนการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อควรจัดทำแผนการสอนเพื่อใช้สอนครบถ้วนทุกหน่วยที่สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อควรจัดทำแผนการสอนเพื่อใช้สอนครบถ้วนทุกหน่วยที่สอน เป็นรายคู่ พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นว่าควรจัดทำแผนการสอนเพื่อใช้สอนครบถ้วนทุกหน่วยที่สอน น้อยกว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดกลาง

3.2.3 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และข้อสถานศึกษาจัดทำงบประมาณมุ่งเน้นผลงานเสนอต่อฝ่ายบริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษาจัดทำงบประมาณมุ่งเน้นผลงานเสนอต่อฝ่ายบริหารและ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นรายคู่ พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นว่าสถานศึกษาจัดทำงบประมาณมุ่งเน้นผลงานเสนอต่อฝ่ายบริหารและ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน น้อยกว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดกลาง

3.2.4 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านกระบวนการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายข้อ

พบว่า ข้อจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ในสถานศึกษาเป็นรายคู่ พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นว่ามีจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ในสถานศึกษาน้อยกว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดกลาง

3.2.5 การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน พบว่า ข้อสถานศึกษาจัดทำระเบียบวัดผลและประเมินการเทียบโอนรายกลุ่มสาระการเรียนรู้และการออกหลักฐานทางวิชาการเพื่อใช้วัดและประเมินผลของสถานศึกษา และการเทียบโอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ข้อสถานศึกษามีการจัดทำเอกสารวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา เช่น เอกสาร บันทึกผลการเรียน เอกสาร รายงานผลการเรียนต่อผู้ปกครอง แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้พื้นฐาน การเทียบโอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น ข้อสถานศึกษามีการสอนซ่อมเสริมทุกหน่วยการเรียนรู้ที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน และข้อผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการสอบได้ – ตก ของนักเรียนและอนุมัติการจบหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อสถานศึกษาจัดทำระเบียบวัดผลและประเมินการเทียบโอนรายกลุ่มสาระการเรียนรู้และการออกหลักฐานทางวิชาการเพื่อใช้วัดและประเมินผลของสถานศึกษา และการเทียบโอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ข้อสถานศึกษามีการจัดทำเอกสารวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา เช่น เอกสาร บันทึกผลการเรียน เอกสาร รายงานผลการเรียนต่อผู้ปกครอง แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้พื้นฐานการเทียบโอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น ข้อสถานศึกษามีการสอนซ่อมเสริมทุกหน่วย การเรียนรู้ที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน และ ข้อผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการสอบได้ – ตก ของนักเรียนและอนุมัติการจบหลักสูตร เป็นรายคู่ พบว่า ทั้ง 4 ข้อ บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นว่ามีการจัดทำระเบียบวัดผลและประเมินการเทียบโอนรายกลุ่มสาระการเรียนรู้และการออกหลักฐานทางวิชาการเพื่อใช้วัดและประเมินผลของสถานศึกษา และการเทียบโอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ น้อยกว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดกลาง

4. การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา

4.1 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งในภาพรวม พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา คุรุวิชาการ และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล โดยภาพรวม ด้านกระบวนการเรียนรู้ และด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในภาพรวม ด้านกระบวนการเรียนรู้ และด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ เป็นรายคู่ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านทั้ง 2 ด้าน คุรุวิชาการมีความคิดเห็นว่ามีปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล น้อยกว่า ผู้บริหาร และครูผู้สอน

4.1.1 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งด้านหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา คุรุวิชาการ และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านหลักสูตรสถานศึกษาและรายข้อ ไม่แตกต่างกัน

4.1.2 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งด้านกระบวนการเรียนรู้ พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา คุรุวิชาการ และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านกระบวนการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ และข้อการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ และข้อการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นรายคู่ พบว่า คุรุวิชาการมีความคิดเห็นว่ามีปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ทั้ง 2 ข้อ น้อยกว่า ผู้บริหาร และครูผู้สอน

4.1.3 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาครูวิชาการและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อมีการพัฒนาสื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษาเพื่อใช้ในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อมีการพัฒนาสื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษาเพื่อใช้ในโรงเรียน เป็นรายคู่ ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีการพัฒนาสื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษาเพื่อใช้ในโรงเรียน มากกว่าครูวิชาการ

4.1.4 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาครูวิชาการและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อมีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา ข้อทำการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน และข้อทำการประสานความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อมีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา ข้อทำการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน และข้อทำการประสานความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาเป็นรายคู่ พบว่า ทั้ง 3 ข้อ ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา มากกว่าครูวิชาการ

4.1.5 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาครูวิชาการและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนและรายข้อ ไม่แตกต่างกัน

4.2 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวม พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

4.2.1 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านหลักสูตรสถานศึกษาและรายข้อ ไม่แตกต่างกัน

4.2.2 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้ พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านกระบวนการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อการนำข้อมูลในการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลไปใช้ในการส่งเสริมและแก้ไขปัญหาคือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในข้อการนำข้อมูลในการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลไปใช้ในการส่งเสริมและแก้ไขปัญหาคือ เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) พบว่า สถานศึกษาขนาดใหญ่มีการนำข้อมูลในการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลไปใช้ในการส่งเสริมและแก้ไขปัญหามากกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง

4.2.3 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อมีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษาเพื่อใช้ในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในมีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษาเพื่อใช้ในโรงเรียนเป็นรายคู่ พบว่า สถานศึกษาขนาดใหญ่มีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษาเพื่อใช้ในโรงเรียน มากกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง

4.2.4 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกขนาดสถานศึกษา ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้และรายชื่อไม่แตกต่างกัน

4.2.5 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนและรายชื่อไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. สภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในภาพรวมและรายด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก และรายชื่อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก กฎหมายได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา ทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และระเบียบการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ว่าด้วยการบริหารจัดการและขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล สถานศึกษาจึงได้ดำเนินงานตามกรอบอย่างเคร่งครัด อีกทั้งเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษาชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะงานวิชาการเอง กระทรวงศึกษาธิการ ถือว่า งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 33) และเมื่อพิจารณารายด้านที่บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นสูงสุด คือด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินงานในด้านนี้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน คือสถานศึกษาทุกสถานศึกษามีการจัดแหล่งเรียนรู้เดิมอยู่บ้างแล้ว เช่น ห้องสมุด มุมหนังสือ ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องอินเตอร์เน็ต ศูนย์วิชาการ ศูนย์วิทยบริการศูนย์โสต

ทัศนศึกษา ศูนย์สื่อการเรียนการสอน สวนสมุนไพร สวนสุขภาพ สวนหนังสือ และรวมไปถึง แหล่งเรียนรู้ที่อยู่นอกสถานศึกษาเอง เช่น พิพิธภัณฑ์ ศูนย์วิทยาศาสตร์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ วัด สถานประกอบการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ครอบครัว ชุมชน หน่วยงานของภาครัฐ เอกชน เป็นต้น ได้จัดให้นักเรียนได้มีการใช้แหล่งเรียนรู้เดิมอยู่บ้างแล้วจึงทำให้ผลการวิเคราะห์ที่อยู่ในระดับมาก

2. ปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในภาพรวมและรายด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี อยู่ในระดับน้อย และรายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยเช่นกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามี การดำเนินงานที่เป็นระบบ มีขั้นตอน และเป็นไปตามข้อระเบียบ กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้จัดทำคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลขึ้น เพื่อให้สถานศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางในการบริหารและการจัดการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ การบริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการตามโครงสร้างใหม่ ดังนั้นผู้บริหารและบุคลากร ทุกฝ่ายของสถานศึกษาจึงได้นำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษาให้เหมาะสม กับบริบทของสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 (2548) ได้ออกระเบียบคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ว่าด้วยการแบ่งส่วน ราชการในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 และได้จัดทำคู่มือการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขึ้นมา โดยอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับการแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษา ตาม ข้อ 5 ของ ระเบียบคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ซึ่งแบ่งเป็น 5 กลุ่ม คือ กลุ่มวิชาการ กลุ่มงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป ivo อย่างชัดเจน ดังนั้น สถานศึกษาจึงสามารถดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็วและเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงทำให้ผลการวิเคราะห์อยู่ในระดับน้อย ทุกรายการ และเมื่อพิจารณารายด้านที่บุคลากร ทางการศึกษาแสดงความความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการสูงสุด ได้แก่ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ทั้งนี้เพราะระเบียบการวัดผลประเมินผลนั้น เป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษา ตลอดจนการเทียบโอนผล การเรียนนั้นมีขั้นตอนของการปฏิบัติ และการดำเนินการที่มีขั้นตอนละเอียด การออกเอกสาร ต่าง ๆ ตามระเบียบการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรนั้นต้องให้ถูกต้องตามระเบียบดังนั้น ผู้ปฏิบัติจึงอาจคิดว่าเป็นปัญหาอยู่ จึงทำให้ผลการวิเคราะห์ด้านนี้อยู่ในระดับสูง และทั้งนี้ สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่สุโขทัย เขต 2 ได้รับการกำกับดูแล ติดตามและประเมินผลจากกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาในการพัฒนางาน วิชาการของสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด โดยมีกลุ่มงานย่อยให้การช่วยเหลือประสานงานของ สถานศึกษาได้อย่างครอบคลุม จึงส่งผลให้การดำเนินงานบริหารวิชาการ ไม่ประสบปัญหา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2, 2548 : 115) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ

ทองแดง มาติษฐ์ (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารงานในการเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน โดยเฉพาะผู้บริหารส่วนมากมีความคิดเห็นว่าการบริหารงานในการเป็น นิติบุคคลของสถานศึกษาจะทำให้เกิดความรวดเร็ว คล่องตัว จึงควรมอบอำนาจให้ผู้บริหารอย่างแท้จริงและควรพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในการเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา

การทดสอบตามสมมติฐานข้อ 1

การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวม ด้านหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 และผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในภาพรวม รายด้านหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนเป็นรายคู่ พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล น้อยกว่า ผู้บริหาร และครูวิชาการ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารต้องคอยกำกับดูแลงานวิชาการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ตามเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นงานหลักในการบริหารจัดการ อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา (กมล ภู่งาม, 2547 : 6) และครูวิชาการนั้นรับผิดชอบโดยตรงต่องานวิชาการ และได้ดำเนินงานทางวิชาการตามกรอบงานที่วางไว้ซึ่งเป็นภาระหน้าที่บุคลากรทางการศึกษา ผู้รับผิดชอบต้องดำเนินงานให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง เรียบร้อย ทั้งงานด้านหลักสูตรสถานศึกษา การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ซึ่งในฐานะที่เป็นนิติบุคคลแล้ว ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายและภายใต้ขอบวัตถุประสงค์ของสิทธิและหน้าที่ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลโดยทั่วไป คือ การกระทำของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลภายนอกนั้น หากเป็นการกระทำตามอำนาจหน้าที่ภายในของวัตถุประสงค์เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น สถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมแทน เพื่อความเสียหายนั้นให้แก่ผู้ที่ได้รับความเสียหาย แต่สถานศึกษายังสามารถใช้สิทธิไล่เบียดเอาแก่ผู้บริหารสถานศึกษา หรือเจ้าหน้าที่คนอื่นที่ก่อให้เกิดความเสียหายได้ ซึ่งจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2534 แต่หากการกระทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลภายนอกเกิดจากการกระทำที่ไม่อยู่ในขอบวัตถุประสงค์ หรืออำนาจหน้าที่ที่ก่อของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษานั้นจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมให้แก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 19) ดังนั้นในการดำเนินงานจึงต้องมีความรับผิดชอบสูง

การทดสอบตามสมมติฐานข้อ 2

การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลโดยภาพรวม ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี และด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 และผลการทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในภาพรวม รายด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี และด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน เป็นรายคู่ พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นว่ามีสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล น้อยกว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาขนาดใหญ่มีบุคลากรจำนวนมาก ในการดำเนินงานวิชาการสามารถที่จะแบ่งฝ่าย และจัดบุคลากรให้รับผิดชอบงานได้ครอบคลุมกับจำนวนงานที่มีมาก ดังนั้นในการปฏิบัติงานบุคลากรก็จะปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย คือแบ่งเป็นฝ่าย เป็นงาน รับผิดชอบงานเฉพาะไป แต่สถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งมีบุคลากรน้อย แต่ภาระงานที่ได้รับมอบหมายได้ไม่น้อยตาม ภาระงานหลักคือทำให้ความรู้กับนักเรียนแล้ว งานอื่นที่รับมอบหมายก็มีมากเช่นกันจะเห็นว่าบุคลากรในสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดเล็กนั้น ต้องช่วยกันในการดำเนินงานเพราะถึงแม้ว่าจะมีการแบ่งฝ่ายการทำงานแต่ไม่สามารถที่จะระบุดคนลงไปเฉพาะงานได้ ต้องรับผิดชอบหลายๆ งานไปพร้อมๆ กัน โดยเฉพาะงานวิชาการที่มีลักษณะงานที่เป็นระเบียบ ขั้นตอน ต้องใช้บุคลากรหลายๆ คนมาร่วมคิดร่วมทำ จึงทำให้บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นว่าสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล น้อยกว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดกลาง

4. การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา

การทดสอบตามสมมติฐานข้อ 3

การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาครูวิชาการและครูผู้สอน มีความเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในภาพรวม ด้านกระบวนการเรียนรู้ และด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3 และผลการทดสอบความแตกต่างของปัญหา การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในภาพรวม ด้านกระบวนการเรียนรู้ และด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ เป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) พบว่า ครูวิชาการมีความคิดเห็นว่าปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล น้อยกว่า ผู้บริหาร และครูผู้สอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูวิชาการ ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานนี้โดยตรง จึงต้องทำการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจน ถูกต้อง ตลอดจนการได้รับการอบรมพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งด้วยงานวิชาการนั้นเป็นงาน ที่เป็นระเบียบ มีขั้นตอนที่จะผิดพลาดไม่ได้ดังนั้นครูวิชาการเองได้ปฏิบัติงานอยู่เป็นประจำ จึงเกิดความชำนาญ และเข้าใจในขั้นตอนต่างๆ ของขอบข่ายงานวิชาการ โดยเฉพาะด้าน การกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนที่มีอย่างหลากหลาย วิธีการ ครูวิชาการเองต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญ และสามารถให้ความรู้ความเข้าใจกับครูอื่นๆ ด้วย จากแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 กำหนดว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียน ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัด การศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพซึ่งทำให้ครู ต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความหลากหลายด้วย และด้าน การจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ คือ ครูต้องจัด สภาพแวดล้อมให้อื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตรา 25 กำหนดไว้ว่ารัฐต้อง ส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ ดังนั้นสถานศึกษาจึงมีหน้าที่ดำเนินงานให้สนองนโยบายของ พระราชบัญญัติการศึกษาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้ นักเรียนรู้จักและใช้ประโยชน์จาก แหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ และดำเนินการเพื่อให้เกิดแหล่งการเรียนรู้ขึ้น จึงทำให้ครูวิชาการมี ความคิดเห็นว่าปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล น้อยกว่าผู้บริหารและครูผู้สอน

การทดสอบตามสมมติฐานข้อ 4

การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็น นิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็น ต่อปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ในภาพรวม ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการจัด

แหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาได้ดำเนินงานตามขั้นตอนของงาน มีการวางแผนการปฏิบัติงานที่เป็นระบบ อีกทั้งการได้ศึกษาเอกสาร คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ที่กระทรวงศึกษาธิการจัดทำขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ : 2546) และเอกสาร คู่มือการบริหารงานสถานศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ได้จัดทำขึ้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 : 2548) ซึ่งเป็นแนวทางให้สถานศึกษาได้ปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอน ตลอดจนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากสำนักงานเขตพื้นที่สุโขทัย เขต 2 และองค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตบริการแต่ละสถานศึกษา ถึงแม้ว่าสถานศึกษาขนาดเล็กจะขาดความพร้อมด้านบุคลากรแต่ก็ได้รับการดูแลช่วยเหลือตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการ จึงส่งผลให้ สถานศึกษาขนาดเล็กมีความทัดเทียมในการบริหารงานวิชาการเท่าเทียมกับสถานศึกษา ขนาดกลางและขนาดใหญ่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัลลภ ภูจอมจิตร (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาเกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาบางส่วนพบว่า ระดับการปฏิบัติการจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาเกี่ยวกับ งานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางและจากผลการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนะผลการศึกษาว่า สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอในสังกัด ควรให้ความสำคัญในงานการจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาเกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษามากยิ่งขึ้นในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อจัดเป็นสารสนเทศที่จะนำไปใช้ในการตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงทำให้ผลการวิเคราะห์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 4

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. จากข้อค้นพบของงานวิจัยที่พบว่า สภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน และปัญหาการดำเนินงานการบริหารวิชาการ อยู่ในระดับน้อยทั้งภาพรวมและรายด้านนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นหัวหน้าหน่วยงาน และเป็นสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จึงควรให้ความสำคัญในการบริหารงานโดยการดำเนินการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดอย่างเคร่งครัด ซึ่งจะทำให้งานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในเชิงนโยบายและการปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมด้วย

2. จากข้อค้นพบของงานวิจัยที่พบว่า สภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง และตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวม ด้านหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน แตกต่างกัน นั้นในการดำเนินงานด้านดังกล่าวต้องให้บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ชัดเจน และควรมีการอบรมศึกษาดูงานในการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษาต่างๆ เพื่อนำมาปรับใช้ในสถานศึกษาของตน

3. จากข้อค้นพบของงานวิจัยที่พบว่า ปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวม ด้านกระบวนการเรียนรู้ และด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน ขนาดของสถานศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการบริหารงานวิชาการโดยกำหนดให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างจริงจัง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาติดตามและประเมินผล การจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาโดยแยกประเด็นในการศึกษาให้เจาะลึกเฉพาะรายการ เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนการสอน

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการใช้หลักสูตรของสถานศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลให้มีความชัดเจนถูกต้อง โดยเฉพาะแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา

3. ควรศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2547). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ปกรณ์ศิลป์พรินติ้ง.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กองวิจัยทางการศึกษา. (2541). รายงานการวิจัยการรับรู้สาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวในการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : cursภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. (2540). หนังสือและสื่อเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร : cursภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : cursภาลาดพร้าว.
- ฉลอง สุรวัฒนบุรณ. (ม.ป.ป.). เทคโนโลยีพัฒนาโรงเรียนด้านการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์สานการพิมพ์.
- ชม ภูมิภาค. (ม.ป.ป.). เทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ทองแดง มาดิษฐ์. (2547). การศึกษาการบริหารงานในการเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพิบูลสงครามพิษณุโลก.
- ทัศนีย์ เชื้อสุวรรณ และคณะ. (2544). การประเมินโครงการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้โรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธีรพันธ์ รงนาวัง. (2544). เทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญการพิมพ์.
- ธนุ ฤทธิกุล. (2542). ร่วมคิดร่วมเขียนปฏิรูปการเรียนรู้เป็นสำคัญที่สุด. กรุงเทพมหานคร : ฟริกหวานกราฟฟิกส์ จำกัด.
- ธีรารัง บัวศรี. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี จำกัด.

- นภดล โพธิ์งาม และคณะ. (2544). สภาพการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และความคาดหวังต่อผลการปฏิรูปการเรียนรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขวาสันติ จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- นิพล รัตนพันธ์. (2543). การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการประเมินตามสภาพจริง. นนทบุรี : โรงพิมพ์ เอส ดี เพรส.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม.
- รุ่ง แก้วแดง. (2546). โรงเรียนนิติบุคคล. กรุงเทพมหานคร : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2540). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- วัชรินทร์ แสงศัพท์. (2543). ปฏิรูปการศึกษาสร้างภูมิปัญญา. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์วิชาการ.
- วัฒนาพร ระวังทุกข์. (2542). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร : บริษัทเลิปลแอนด์ลิฟเพรส.
- วันทยา วงศ์ศิลปกริมย์. (2541). ประเมินคุณภาพประสิทธิภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2540. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- วัลลภ ภูจอมจิตร. (2540). การจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาเกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิจิตร ศรีอำน. (2546). คำอภิปรายสนับสนุนการเป็นนิติบุคคลของโรงเรียน ในที่ประชุมข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ วันที่ 1 พฤษภาคม 2546. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- ศูนย์พัฒนาหนังสือ. (2545). การพัฒนาสื่อการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- ศูนย์พัฒนาหลักสูตร. (2543). การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา
- ศูนย์พัฒนาหลักสูตร. (2543). แนวทางการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา.
- สุพจน์ มงคลพิชรักษ์. (2542). ปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บริษัทซีดีเพ็ทแอนด์มัลติมีเดีย จำกัด.

- สุภรณ์ สภาพงศ์. (2538). **คู่มือพัฒนาโรงเรียนด้านการเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร :
คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุรพล นิติไกรพจน์. (2547). **ความเป็นนิติบุคคลของโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร :
ไทยวัฒนาพานิช.
- สุรัฐ ศิลปอนันต์. (2542). **เส้นทางความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาไทย**.
กรุงเทพมหานคร : คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2. (2548). **คู่มือการบริหารงานสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน**. สุโขทัย : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี. (2545). **พระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545**.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา. (2541). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น**.
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- หน่วยศึกษานิเทศก์. (2541). **สภาพปัญหาการเรียนการสอนของครูผู้สอนสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดน่าน**. น่าน : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน.
- อนงค์ จิวแก้ว. (2547). **การศึกษาปัญหาการบริหารงานของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล
ของผู้บริหารในจังหวัดพิจิตร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพิบูลสงครามพิษณุโลก.
- Goode, Army Lo (1998). **An Anaiysis of Secondary Teacher's Use of interpreted
Curriculum in English and Social Studies Classroom (Language Arts)**.
University of california. P. 101.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ดร.สุขแก้ว คำสอน อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
2. ดร.อดุลย์ วัชรวิบูล อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
3. ดร.ดุขฎิ สัตถวารัง ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนกมลไกรลาศวิทยา
4. นายประสิทธิ์ บุญส่ง หัวหน้ากลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2
5. นายถวิล หิรัญศรี ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเมืองเซียง

ภาคผนวก ข

**ค่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม
เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2
โดยการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน**

ค่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานการบริหารงาน
วิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2
โดยการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

ข้อ	คะแนนเฉลี่ยของความ คิดเห็นจากผู้ประเมิน (IOC)	ผลการ พิจารณา	ข้อ	คะแนนเฉลี่ยของความ คิดเห็นจากผู้ประเมิน (IOC)	ผลการ พิจารณา
สภาพการดำเนินงาน			ปัญหาการดำเนินงาน		
1	1.00	คัดเลือกไว้	1	1.00	คัดเลือกไว้
2	1.00	คัดเลือกไว้	2	1.00	คัดเลือกไว้
3	1.00	คัดเลือกไว้	3	1.00	คัดเลือกไว้
4	1.00	คัดเลือกไว้	4	1.00	คัดเลือกไว้
5	1.00	คัดเลือกไว้	5	1.00	คัดเลือกไว้
6	1.00	คัดเลือกไว้	6	1.00	คัดเลือกไว้
7	1.00	คัดเลือกไว้	7	1.00	คัดเลือกไว้
8	1.00	คัดเลือกไว้	8	0.80	คัดเลือกไว้
9	0.80	คัดเลือกไว้	9	0.80	คัดเลือกไว้
10	0.80	คัดเลือกไว้	10	0.60	คัดเลือกไว้
11	0.80	คัดเลือกไว้	11	0.80	คัดเลือกไว้
12	1.00	คัดเลือกไว้	12	0.60	คัดเลือกไว้
13	0.80	คัดเลือกไว้	13	0.60	คัดเลือกไว้
14	0.80	คัดเลือกไว้	14	0.80	คัดเลือกไว้
15	1.00	คัดเลือกไว้	15	0.60	คัดเลือกไว้
16	0.80	คัดเลือกไว้	16	0.60	คัดเลือกไว้
17	1.00	คัดเลือกไว้	17	0.60	คัดเลือกไว้
18	0.80	คัดเลือกไว้	18	0.80	คัดเลือกไว้
19	0.80	คัดเลือกไว้	19	0.80	คัดเลือกไว้
20	0.60	คัดเลือกไว้	20	1.00	คัดเลือกไว้
21	1.00	คัดเลือกไว้	21	1.00	คัดเลือกไว้
22	0.80	คัดเลือกไว้	22	1.00	คัดเลือกไว้
23	0.60	คัดเลือกไว้	23	1.00	คัดเลือกไว้
			24	1.00	คัดเลือกไว้
			25	1.00	คัดเลือกไว้
			26	1.00	คัดเลือกไว้
			27	1.00	คัดเลือกไว้
			28	1.00	คัดเลือกไว้
			29	1.00	คัดเลือกไว้

ภาคผนวก ค

**ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม
การศึกษาค่าเนื้องานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2**

ค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม
การศึกษาดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุโขทัย เขต 2

Reliability

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.981	52

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	174.50	1046.741	.834	.981
a2	174.50	1042.259	.873	.981
a3	174.60	1042.593	.894	.981
a4	174.60	1042.593	.894	.981
a5	174.73	1047.857	.779	.981
a6	174.70	1043.321	.762	.981
a7	174.17	1055.730	.727	.981
a8	174.33	1048.851	.848	.981
a9	174.30	1050.700	.742	.981
a10	174.33	1043.540	.841	.981
a11	174.40	1041.559	.880	.981
a12	174.67	1038.575	.891	.981
a13	174.60	1031.490	.912	.981
a14	174.60	1029.076	.914	.981
a15	174.63	1036.309	.875	.981
a16	174.00	1057.172	.604	.981
a17	174.37	1037.275	.865	.981
a18	174.53	1031.085	.905	.981
a19	174.53	1035.982	.857	.981
a20	174.50	1034.672	.876	.981
a21	174.13	1052.740	.603	.981
a22	174.27	1052.202	.714	.981
a23	173.97	1054.378	.597	.981
b1	174.27	1031.651	.824	.981
b2	174.53	1033.430	.863	.981
b3	174.37	1046.861	.720	.981
b4	174.37	1040.171	.809	.981
b5	174.63	1044.792	.800	.981
b6	174.73	1045.444	.779	.981
b7	174.77	1048.737	.780	.981
b8	174.77	1045.357	.709	.981
b9	174.67	1036.299	.887	.981
b10	174.73	1038.961	.863	.981
b11	174.50	1046.741	.834	.981
b12	174.50	1042.259	.873	.981
b13	174.60	1042.593	.894	.981
b14	174.60	1042.593	.894	.981
b15	174.73	1047.857	.779	.981
b16	174.70	1043.321	.762	.981
b17	174.17	1055.730	.727	.981
b18	174.33	1048.851	.848	.981
b19	174.30	1050.700	.742	.981
b20	174.33	1043.540	.841	.981
b21	174.40	1041.559	.880	.981
b22	174.67	1038.575	.891	.981
b23	174.60	1031.490	.912	.981
b24	174.60	1029.076	.914	.981
b25	174.63	1036.309	.875	.981
b26	174.00	1057.172	.604	.981
b27	174.37	1037.275	.865	.981
b28	174.53	1031.085	.905	.981
b29	174.53	1035.982	.857	.981

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามการวิจัย

**เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของ
สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2**

แบบสอบถาม

**เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ
ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2**

- คำชี้แจง** แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้
- ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อสภาพการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล
 - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล
 - ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล

กรุณาตอบแบบสอบถามให้ตรงตามความเป็นจริงให้ครบทุกข้อ คำตอบของท่านมีค่าและมีความสำคัญที่สุด เพราะจะเป็นประโยชน์ในการนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล

คำตอบของท่าน ผู้วิจัยเก็บไว้เป็นความลับและจะไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อท่านแต่อย่างใด เพราะการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ในภาพรวม

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือ

นายไพโรจน์ วัฒนวงศ์สุโข

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ตอนที่ 1

แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรด ✓ ลงหน้าข้อความตามสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. ตำแหน่ง

- ผู้บริหารสถานศึกษา
- ครูวิชาการ
- ครูผู้สอน

2. ขนาดของสถานศึกษา

- ขนาดเล็ก (นักเรียน 1 – 120 คน)
- ขนาดกลาง (นักเรียน 121 – 300 คน)
- ขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2

ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อสภาพการดำเนินงาน
ด้านการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล

คำชี้แจง จงเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามสภาพการบริหารงานวิชาการของ
สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล

- 5 หมายถึง มีสภาพการดำเนินการในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง มีสภาพการดำเนินการในระดับมาก
3 หมายถึง มีสภาพการดำเนินการระดับปานกลาง
2 หมายถึง มีสภาพการดำเนินการในระดับน้อย
1 หมายถึง มีสภาพการดำเนินการในระดับน้อยที่สุด

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านหลักสูตรสถานศึกษา					
1. สถานศึกษาจัดทำธรรมนูญสถานศึกษาเพื่อกำหนดทิศทางในการบริหารหลักสูตร					
2. คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา					
3. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะครูเป็นกรรมการวิชาการเพื่อบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา					
4. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะครูเป็นกรรมการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นประธาน					
5. สถานศึกษามีการจัดทำแผนงานวิชาการของสถานศึกษาทั้งระยะสั้นและระยะยาว					
6. สถานศึกษามีการกำหนดคุณลักษณะผู้เรียนทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม และกำหนดให้มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้					

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7. สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา โดยใช้กรอบของหลักสูตรแกนกลาง และพัฒนาให้เหมาะสมกับศักยภาพของสถานศึกษา รวมทั้งความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครอง					
8. ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามกรอบที่แกนกลางกำหนด					
9. สถานศึกษากำหนดโครงสร้างของหลักสูตรและเวลาเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา					
ด้านกระบวนการเรียนรู้					
1. ครูจัดทำแผนการสอนเพื่อใช้สอนครบถ้วนทุกหน่วยที่สอน					
2. ครูบันทึกผลการสอนในแผนการสอนหลังการสอนทุกครั้งที่ใช้สอนเพื่อพัฒนาปรับปรุงแผนการสอน					
ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
1. สถานศึกษาจัดหาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตลอดจนสื่อการเรียนการสอน					
2. สถานศึกษาจัดทำงบประมาณมุ่งเน้นผลงานเสนอต่อฝ่ายบริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน					
3. คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ให้ความเห็นชอบและอนุมัติการใช้หนังสือแบบเรียนที่สถานศึกษาคัดเลือกตามรายชื่อหนังสือแบบเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ในสถานศึกษา					
4. สถานศึกษามีการผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม					

การเรียนการสอน					
สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ 1. สถานศึกษาสำรวจแหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น					
2. มีการจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ในสถานศึกษา					
3. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนการสอน					
ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน					
1. สถานศึกษาจัดทำระเบียบวัดผลและประเมินการเทียบโอนรายกลุ่มสาระการเรียนรู้และการออกหลักฐานทางวิชาการเพื่อใช้วัดและประเมินผลของสถานศึกษาและการเทียบโอนกลุ่มสาระการเรียนรู้					
2. สถานศึกษาจัดทำเอกสารวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา เช่น เอกสาร บันทึกผลการเรียน เอกสารรายงานผลการเรียนต่อผู้ปกครอง แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนหลักฐานการเทียบโอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น					
3. สถานศึกษาจัดให้มีการประเมินผลตามมาตรฐานหลักสูตร					
4. สถานศึกษามีการสอนซ่อมเสริมทุกหน่วยการเรียนรู้ที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน					
5. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการสอบได้ - ตก ของนักเรียนและอนุมัติการจบหลักสูตร					

ตอนที่ 3

ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการ
ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วพิจารณาว่าสถานศึกษาที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ประสบปัญหา
ในการบริหารงานวิชาการหรือไม่ ถ้ามีน่าจะมีปัญหาในระดับใด โดยทำ
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือตรงกับระดับปัญหาตามความคิดเห็น
ของท่าน แต่ถ้าข้อความในข้อใดไม่มีปัญหาให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง
ไม่มีปัญหา

- 5 หมายถึง มีระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการมากที่สุด
4 หมายถึง มีระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการมาก
3 หมายถึง มีระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการปานกลาง
2 หมายถึง มีระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการน้อย
1 หมายถึง มีระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการน้อยที่สุด

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ระดับ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ด้านหลักสูตรสถานศึกษา					
1. ครูขาดความรู้ความเข้าใจด้านสาระการเรียนรู้ ต่าง ๆ					
2. ครูผู้สอนไม่สอนตามหลักสูตร					
3. ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจการบริหาร จัดการหลักสูตร					
4. คณะกรรมการวิชาการไม่นิเทศการใช้ หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง					
5. สถานศึกษาไม่มีการติดตามและประเมินผลการ ใช้หลักสูตร					

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ระดับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านกระบวนการเรียนรู้					
1. ความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการใช้หลักการปฏิบัติกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู					
2. ความสามารถในการวางแผนและพัฒนาเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของครู					
3. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ					
4. จัดกระบวนการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มให้ได้ครบถ้วนตามมาตรฐานการเรียนรู้					
5. การพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้					
6. การส่งเสริมผู้เรียนให้มีการนำความรู้ไปใช้					
7. การวิจัยในชั้นเรียนและการนำผลของการวิจัยไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้					
8. การนำข้อมูลในการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลไปใช้ในการส่งเสริมและแก้ไขปัญหา					
ด้านสื่อ นวัตกรรมเพื่อการศึกษา					
1. มีการผลิตสื่อนวัตกรรมการเรียนการสอนขึ้นใช้ในโรงเรียน					
2. มีการพัฒนาสื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษาเพื่อใช้ในโรงเรียน					
3. มีการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษาของครู					
4. มีหรือทำการวิเคราะห์วิจัยพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา					
5. การศึกษาวิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการ					

เรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระของครู					
ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ระดับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. ทำการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน					
4. การใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านเพื่อการเรียนรู้					
5. การใช้ทรัพยากรด้านอาชีพเพื่อเชื่อมโยง การเรียนรู้สู่ท้องถิ่น					
6. การนำเสนอผลงานและจัดนิทรรศการ					
7. ทำการประสานความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา					
ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผล การเรียน					
1. การจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลของทุกกลุ่มสาระ					
2. มีการวัดประเมินผลตามปัญหาจริง					
3. มีการพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผล ให้ได้มาตรฐาน					
4. มีการประเมินโดยใช้กระบวนการวิจัย					

ตอนที่ 4

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานด้านบริหารงานวิชาการ
ของสถานศึกษาที่เป็นที่เป็นนิติบุคคล

คำชี้แจง กรุณาแสดงความคิดเห็นถึงสถานการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้นหรืออาจเกิดเมื่อ
สถานศึกษามีสถานภาพเป็นนิติบุคคล

1. สภาพปัญหาการบริหารงานด้านวิชาการ

1.1 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

.....
.....

1.2 ด้านกระบวนการเรียนรู้

.....
.....

1.3 ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

.....
.....

1.4 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้

.....
.....

1.5 ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

.....
.....

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

.....
.....
.....

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ที่ ศธ ๐๕๓๘/ว ๒๕๖๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นายประสิทธิ์ บุญส่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายไพโรจน์ วัฒนวงศ์สุโข นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ ๑ (๑ ปี) มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อยู่ระหว่างดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต ๒ โดยมี รองศาสตราจารย์สุรชัย ขวัญเมือง และ ดร.เอื้อมพร หลินเจริญ เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ สำนักงานประสานการจัดการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถด้านการวิจัยเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านกรุณาตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยนี้ด้วย เพื่อนักศึกษาจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุมพต ขำวิระ)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

สำนักงานประสานการจัดการบัณฑิตศึกษา

โทร//โทรสาร ๐-๕๕๒๔-๑๗๑๑

วิวัฒนา รัง
วิวัฒนา รัตน์

ที่ ศธ ๐๕๓๘/ว ๒๕๖๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน คร.คุณฉวี สัตถาวรพงศ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายไพโรจน์ วัฒนวงศ์สุขุ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ ๑ (๑ ปี) มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อยู่ระหว่างดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต ๒ โดยมี รองศาสตราจารย์สุรชัย ขวัญเมือง และ ดร.เอี่ยมพร หลินเจริญ เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ สำนักงานประสานการจัดการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถด้านการวิจัยเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอกความอนุเคราะห์ จากท่านกรุณาตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยนี้ด้วย เพื่อนักศึกษาจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุมพต จ้าววิระ)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

สำนักงานประสานการจัดการบัณฑิตศึกษา

โทร//โทรสาร ๐-๕๕๒๔-๑๗๑๑

๒๑๑๑๓ ๕๖
๒๑๑๑๓ จันทน์

ที่ ศธ ๐๕๓๘/ว ๒๕๖๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นายถวิล หิรัญศรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายไพโรจน์ วัฒนวงศ์สุโข นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ ๑ (๑ ปี) มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อยู่ระหว่างดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต ๒ โดยมี รองศาสตราจารย์สุรัชย์ ขวัญเมือง และ ดร.เอื้อมพร หลินเจริญ เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ สำนักงานประสานการจัดการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถด้านการวิจัยเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ จากท่านกรุณาตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยนี้ด้วย เพื่อนักศึกษาจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุมพต ขำวาระ)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

สำนักงานประสานการจัดการบัณฑิตศึกษา

โทร//โทรสาร ๐-๕๕๒๔-๑๗๑๑

ถวิล หิรัญศรี
ถวิล หิรัญศรี

ประวัติของผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล : ไพโรจน์ วัฒนวงศ์สุโข
เกิดเมื่อ : 9 กรกฎาคม 2496
สถานที่เกิด : 111 หมู่ 2 ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
สถานที่อยู่ปัจจุบัน : 723 หมู่ 1 ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
ตำแหน่งหน้าที่การงาน : ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองอ้อ (ราษฎร์สามัคคี)
สถานที่ทำงาน : โรงเรียนบ้านหนองอ้อ (ราษฎร์สามัคคี) ตำบลหาดเสี้ยว
อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย 64130 โทร. 0-5567-1038

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2513 : มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองเซียง อ.ศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
พ.ศ. 2515 : วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
พ.ศ. 2524 : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
พ.ศ. 2550 : ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษา)
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม